T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE DENETİM BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ



TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA GÖRE HAZIRLANMIŞ NAKİT AKIŞ TABLOSU VE ANALİZİ

AYŞE EĞE
1118232152

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. BATUHAN GÜVEMLİ

EDİRNE 2015

Tezin Adı: Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi

Hazırlayan: Ayşe EĞE

ÖZET

"Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi" başlıklı bu tezin amacı; nakit akış tabloları farklı teknikler ile analiz edilen işletme hakkında daha isabetli analiz sonuçlarına ulaşılabileceğini ortaya koymaktır. Bu amaçla taşımacılık ve lojistik sektöründe faaliyet gösteren bir işletmenin "TMS 7 – Nakit Akış Tablosu" standardına göre hazırlanmış 2009-2013 yıllarına ait nakit akış tabloları; karşılaştırmalı tablolar analizi, eğilim yüzdeleri analizi, rasyo analizi ve nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Çalışmada, nakit akış tablosu standardı, nakit akış tablosunun tarihsel gelişimi ve nakit akış tablosunun "TMS 7 Nakit Akış Tablosu" standardına göre hazırlanma esasları incelenmiş, yapılan analiz çalışmaları ile de işletme hakkında daha ayrıntılı ve isabetli analiz sonuçlarının alınabileceği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın sonucunda nakit akış tablosunun, işletmelerin planlama ve karar verme süreçlerinde diğer mali tablolarla birlikte kullanılmasının önemli bilgiler sunduğu ve nakit akış tablosunun analiz edilmesinin de işletmenin nakit akışlarının incelenmesi açısından kolaylıklar sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Nakit Akış Tablosu, TMS 7 Nakit Akış Tablosu Standardı, Finansal Analiz Teknikleri, Nakit Akış Analizi

Name of the study: Cash Flow Statement and Analysis Prepared According to Turkish Financial Reporting Standards

Prepared by: Ayşe EĞE

ABSTRACT

The aim of this study with the title of "Cash Flow Statement and Analysis Prepared According to Turkish Financial Reporting Standards" is to demonstrate more accurate analysis results could be obtained about the business whose Cash Flow Statement is analysed with different techniques. With this aim, cash flow statements of a business operating in a transport and logistics sector, prepared according to "IAS 7 – Cash Flow Statement" standards for the years 2009-2013 have been analyzed by the methods of horizontal analysis, trend analysis, ratio analysis and cash flow patterns method.

In this study, cash flow statement standards, historical development of the cash flow statement and principles of preparation according to "IAS 7 – Cash Flow Statement" standards have been searched and also with the analysis works, it has been tried to demonstrate more detailed and accurate analysis results on the business could be obtained.

As a result of the study, it has been seen that using the cash flow statement with other financial statements during the process of planning and decision making of businesses presented important information and also making analysis of the cash flow statement provided convenience in terms of examining cash flows of the business.

Key words: Cash Flow Statement, IAS 7 – Cash Flow Statement Standards, Financial Analysis Techniques, Cash Flow Analysis

TEŞEKKÜR

Çalışmam süresince bilgi birikimi ve ilgisini eksik etmeyerek yapıcı eleştirileri ile beni yönlendiren değerli hocam Doç. Dr. Batuhan GÜVEMLİ'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek Lisans eğitimim dahil olmak üzere tüm eğitim hayatım süresince maddi ve manevi desteklerini esirgemeyerek sürekli yanımda olan aileme en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi TÜBAP-2013/159 nolu proje ile desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **i**

ABSTRACT ..... **ii**

TEŞEKKÜR ..... **iii**

İÇİNDEKİLER ..... **iv**

GRAFİKLER LİSTESİ ..... **viii**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **ix**

Kısaltmalar ..... **x**

GİRİŞ **1**

1. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSU İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1.1 Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi 4

1.1.1 Nakit Akış Tablosunun Dünyadaki Gelişimi 5

1.1.2 Nakit Akış Tablosunun Türkiye'deki Gelişimi 8

1.2 Nakit Akış Tablosu İle İlgili Kavramlar 11

1.2.1 Nakit Akış Tablosuna Göre Nakit Kavramı 12

1.2.2 Nakit Akış Tablosuna Göre Nakit Benzeri Kavramı 12

1.2.3 Nakit Akış Tablosu Aracılığı ile Nakit Planlaması 13

1.3 Nakit İle Dönem Net Kârı Arasındaki İlişki 14

1.4 Nakit Yönetimi 14

1.5 Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Amacı 15

1.6 Nakit Akış Tablosunun Yararları 16

2. BÖLÜM

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARDINA (TMS 7) GÖRE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN HAZIRLANMA ESASLARI

2.1 Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesinde Kullanılan Yöntemler 19

2.1.1 Direkt Yöntem 19

2.1.2 Endirekt Yöntem 23

2.2 Nakit Akış Tablosunun Bölümleri 26

2.2.1 İşletme Faaliyetleri 26

2.2.2 Yatırım Faaliyetleri 27

2.2.3 Finansman Faaliyetleri 28

2.3 Nakit Akış Tablosunun Hazırlanması Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 29

2.3.1 Yabancı Parayla İlgili İşlemlere İlişkin Nakit Akışları 29

2.3.2 Faiz ve Temettülerin Nakit Akış Tablosunda Gösterilmesi 30

2.3.3 Vergilere İlişkin Verilerin Nakit Akış Tablosunda Gösterilmesi 31

2.3.4 Bağlı Ortaklıklar, İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlara İlişkin Nakit Akışları 31

2.3.5 İşletmenin Bağlı Ortaklıklarının ve Diğer Birimlerinin Elde Edilmesi ve Elden Çıkarılması 32

2.3.6 Diğer Açıklamalar 33

2.3.7 Nakit Akışı Yaratmayan İşlemler 33

3. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ANALİZİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER

3.1 Karşılaştırmalı Tablolar Analizi 37

3.2 Eğilim Yüzdeleri (Trend) Analizi 40

3.3 Rasyo Analizi 44

3.3.1 Genel Nakit Akış Rasyosu 46

3.3.2 Kısa Vadede Nakit Sağlama Gücü Oranı 47

3.3.3 Yatırımların Değerlendirilmesi Oranları 47

3.3.4 Nakit Akış Yeterliliği Oranı (NAYO) 47
3.3.5 Borç Karşılama Oranı 48
3.3.6 Satışların İFEEN'e Dönüşü 48
3.3.7 Varlıkların Nakit Yaratma Gücü 49
3.3.8 İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği.....49
3.3.9 Varlık Satın Alma (Capital Expenditure) Oranı (VSAO).....50
3.3.10 Yatırım Yenileme Oranı 50
3.3.11 Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı 51
3.3.12 Ortaklar için Nakit Yaratma.....51
3.3.13 Serbest Nakit Akışı.....52
3.3.14 Nakit Dönüş Süresi.....53
3.4 Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli 54

4. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ANALİZİ VE YORUMLANMASI

4.1 Nakit Akış Tablosu Odaklı Karşılaştırmalı Tablolar Analizi.....61
4.1.1 2009-2010 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi 66
4.1.2 2010-2011 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi 67
4.1.3 2011-2012 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi 68
4.1.4 2012-2013 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi 69
4.2 Eğilim Yüzdeleri (Trend) Analizi.....70
4.3 Rasyo Analizi 78
4.3.1 Genel Nakit Akış Rasyosu 78
4.3.2 Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü Oranı 79
4.3.3 Yatırımların Değerlendirilmesi Oranı.....80
4.3.4 Nakit Akış Yeterliliği Oranı (NAYO) 82
4.3.5 Borç Karşılama Oranı 83

4.3.6 Satışların İFEEN'e Dönüşü 83
4.3.7 Varlıkların Nakit Yaratma Gücü 84
4.3.8 İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği 85
4.3.9 Varlıkları Satın Alma (Capital Expenditure) Oranı (VSAO) 86
4.3.10 Yatırım Yenileme Oranı 87
4.3.11 Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu 88
4.3.12 Ortaklar İçin Nakit Yaratma 89
4.3.13 Serbest Nakit Akışı 89
4.3.14 Nakit Dönüş Süresi 90
4.4 Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli 92
SONUÇ 94
KAYNAKÇA 97
EKLER 107

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Satış Gelirleri ve Dönem Kârı Eğilim Grafiği 71
Grafik 2: Satış Gelirleri ve Satışların Maliyeti Eğilim Grafiği 71
Grafik 3: Yatırım Amaçlı Gayrimenkul, Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları, Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) /Azalış (-), Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) / Azalış (-), Diğer Finansal Yükümlülüklerdeki Değişim Eğilim Grafiği 72
Grafik 4: Nakit ve Nakit Benzerleri ve Sürdürülen Faaliyet Vergi Öncesi Kâr / Zarar Eğilim Grafiği.....73
Grafik 5: Satış Gelirleri ve Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı Eğilim Grafiği.....74
Grafik 6: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı, Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı ve Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı Eğilim Grafiği 75
Grafik 7: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı ve Faaliyet Kârı Eğilim Grafiği 76
Grafik 8: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı ve Dönem Kârı Eğilim Grafiği 77

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Direkt Yönteme Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu 22
Tablo 2: Endirekt Yönteme Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu.....25
Tablo 3: İşletmelerde Nakit Akışı Yaratan ve Yaratmayan İşlemler.....35
Tablo 4: Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli.....56
Tablo 5: A İşletmesinin Karşılaştırmalı Nakit Akış Tabloları 2009-2011.....62
Tablo 6: A İşletmesinin Karşılaştırmalı Nakit Akış Tabloları 2011-2013.....64
Tablo 7: A İşletmesinin Genel Nakit Akış Rasyoları 78
Tablo 8: A İşletmesinin Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü Oranları.....79
Tablo 9: A İşletmesinde Yatırımların Değerlendirilmesi Oranları.....80
Tablo 10: A İşletmesinin Nakit Akış Yeterliliği Oranları.....82
Tablo 11: A İşletmesinin Borç Karşılama Oranları 83
Tablo 12: A İşletmesinde Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyoları 83
Tablo 13: A İşletmesinde Varlıkların Nakit Yaratma Gücü Oranları.....84
Tablo 14: A İşletmesinin İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği Oranları 85
Tablo 15: A İşletmesinin Varlıkları Satın Alma Oranları.....86
Tablo 16: A İşletmesinin Yatırım Yenileme Oranları 87
Tablo 17: A İşletmesinin Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyoları 88
Tablo 18: A İşletmesinin Ortaklar İçin Nakit Yaratma Rasyoları.....89
Tablo 19: A İşletmesinin Serbest Nakit Akış Akımları 90
Tablo 20: A İşletmesinin Nakit Dönüş Süreleri 91
Tablo 21: A İşletmesinin Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli Yöntemi Analiz Sonuçları 92

Kısaltmalar

TMS : Türkiye Muhasebe Standartları

IAS : International Accounting Standards
(Uluslararası Muhasebe Standartları)

a.g.m. : Adı Geçen Makale

AICPA : The American Institute of Certificated Public Accountants
(Amerika Mali Müşavirler Enstitüsü)

APB : Accounting Principles of Board (Muhasebe İlkeleri Kurulu)

IFAC : International Federation of Accountants
(Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu)

IASC : International Accounting Standarts Committe
(Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi)

IASB : International Accounting Standards Board
(Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu)

FASB : Financial Accounting Standards Board
(Finansal Muhasebe Standartları Kurulu)

SFAS : Statement of Financial Accounting Standards
(Finansal Tablo Standartları)

İİBF : İktisadi İdari Bilimler Fakültesi

MSUGT : Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği

a.g.e. : Adı Geçen Eser

TÜRMOB : Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği

TMSK : Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu

UMS : Uluslararası Muhasebe Standartları

UFRS : Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

TDHP : Tek Düzen Hesap Planı

GNAR : Genel Nakit Akış Rasyo

İFEEN : İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit

NAYO : Nakit Akış Yeterliliği Oranı

BKO : Borç Karşılama Oranı

VSAO : Varlık Satın Alma Oranı

YYO : Yatırım Yenileme Oranı

NYO : Nakit Yaratma Oranı

NDS **:** Nakit Dönüş Süresi

AOTS **:** Alacakların Ortalama Tahsil Süresi

SOTS **:** Stokları Ortalama Tutma Süresi

KVBOÖS **:** Kısa Vadeli Borçların Ortalama Ödeme Süresi

TL **:** Türk Lirası

GİRİŞ

Gerçek ve tüzel kişiliklerden oluşan işletmelerin; mevcut durumları, finansal performansları ve nakit akışları hakkında yararlı ve gerekli bilgiler sağlanması açısından finansal tablolar vazgeçilmez bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Muhasebe uygulamalarında tekdüzeni sağlayan ve bütün işletmelerde aynı muhasebe dilinin kullanılmasını öngören Muhasebe Uygulama Genel Tebliği'ne göre işletme yönetiminin hazırlamak zorunda olduğu finansal tabloların başında bilanço ve gelir tablosu gelmektedir. Ancak küreselleşme ile birlikte finansal piyasaların evrenselleşmesi, çok uluslu işletmelerin ortaya çıkması, uluslararası ticaret hacminde artış yaşanması gibi sonuçların ortaya çıkması, ulusal ve uluslararası şirketlerin aynı dilden konuşması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle kabul edilen Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile önemi anlaşılan nakit akış tablosu da işletme yönetiminin hazırlamak zorunda olduğu bu tablolar arasında yerini almıştır.

Nakit akış tablosunda dönem içinde oluşan nakit akışları, işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine bağlı olarak ayrı ayrı raporlanmaktadır. Bu tablo yardımıyla işletmenin dönem içinde yapmış olduğu ödeme ve tahsilatları kaynakları ve kullanım yerleri olarak izleme olanağı vardır. Ayrıca bu tablo yardımıyla dönem içinde nakit ve nakde eşdeğer varlıklarda oluşan artış ve azalışlar nedenleri ile birlikte görülebilmektedir. Böylece işletmenin gelecekteki para ihtiyacı öngörülmekte ve nakit bütçenin hazırlanmasına büyük ölçüde yardımcı olunmaktadır.

Nakit akış tablosu, yatırımcıların ve borç verenlerin işletme hakkında karar vermelerine yardımcı olacak bilgileri sunması açısından da önemlidir. Nakit akış tablosu ile yatırımcı ve borç verenler işletmenin, nakit yaratma potansiyelini önceden tahmin edebilmekte ve böylece işletmenin nakit akışları hakkında bilgi sahibi olarak gelecekte nakit yaratmada sıkıntıya düşüp düşmeyeceği hususunda önemli bilgiler elde etmektedirler.

Bu çalışmada nakit akış tablosu ve analiz teknikleri hakkında bilgiler verilmiş ve daha sonra yapılan analiz çalışması ile de işletmenin nakit akışları hakkında bilgiler edinilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın diğer bir amacı da nakit akış tablosunun bir işletmenin geleceği açısından tek başına bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilir mi sorusuna yanıt aramaktır.

Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde nakit akış tablosunun tarihsel gelişimi, tanımı ve önemi, nakit akış tablosu ile ilgili bazı kavramlar, nakit akış tablosunun düzenlenme amacı ve yararları hakkında bilgiler verilmektedir.

İkinci bölümde nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan yöntemler, nakit akış tablosunun bölümleri ve nakit akış tablosunun hazırlanması esnasında dikkat edilmesi gereken hususlar anlatılmaktadır.

Üçüncü bölümde nakit akış tablosunun analizinde kullanılan analiz yöntemleri ayrıntılı olarak anlatılmaya çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde taşımacılık ve lojistik sektöründe faaliyet gösteren bir işletmenin nakit akış tablosunun üçüncü bölümde açıklanan yöntemler ile analizi yapılarak işletmenin 2009-2013 yılları arasındaki nakit akışları hakkında bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Sonuç kısmında ise yapılan analiz çalışması sonucunda elde edilen bulgular belirtilmiştir.

1. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSU İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Muhasebenin temel işlevlerinden biri işletmeler hakkında ilgili kişilere bilgiler sunmaktır. Muhasebenin sunduğu bu bilgiler ile ilgili kişi ve kurumlar söz konusu işletme hakkında olumlu ya da olumsuz yönde karar vermektedir.[1] Muhasebe bu bilgi verme işlevini finansal tablolar aracılığı ile yerine getirmektedir. Bu finansal tabloların başında bilanço ve gelir tablosu gelir. Günümüzde bilanço ve gelir tablosunun işletme ile ilgili tüm bilgileri sunmada yetersiz kaldığı dile getirilerek başta yöneticiler olmak üzere diğer ilgililerce geleceğe yönelik planlama yapma ve karar almada başka finansal tablolara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Bu ihtiyaç doğrultusunda hazırlanan finansal tablolardan birisi de nakit akış tablosudur.[2]

Küreselleşme ile birlikte dünyada sınırların ortadan kalkması işletmelerin uluslararası alanda çeşitli arayışlar içerisine girmelerine neden olmuş, bunun sonucunda yapılan işbirlikleri ve kurulan örgütlenmeler çeşitli standartların ortaya çıkmasını kaçınılmaz kılmıştır.

İşletmelerin uluslararası ticaretin gelişmesiyle birlikte aynı anda farklı ülkelerde faaliyet göstermesi farklı muhasebe uygulamalarıyla karşılaşmalarına neden olmuş ve böylece işletmeler faaliyet gösterdikleri her ülkedeki muhasebe kurallarına uygun ayrı finansal tablolar hazırlamak zorunda kalmışlardır. Uluslararası ticaretin gelişmesiyle yaşanan ekonomik gelişmelere paralel olarak farklı ülkelerde

[1] M. Mustafa Kısakürek-Ahmet Pekcan, "Muhasebenin Ürettiği Bilgiye Farklı Açılardan Bakışlar", *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,* Cilt 6, Sayı 2, 2005, s. 107.
[2] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, "Nakit Akış Tablosu İle İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamalarla Karşılaştırılması", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi,* Cilt 10, Sayı 1-2, 2007, s. 182.

hazırlanan finansal raporların benzer şekilde değerlendirilip yorumlanması gereksinimi doğmuştur.[3]

Muhasebe işlemlerinde ve finansal tabloların hazırlanmasında ortaya çıkan uluslararası farklılıklar, her ülkenin kendi muhasebe standartlarını uluslararası muhasebe standartlarına uyarlama ihtiyacını doğurmuştur.[4] Uluslararası muhasebe standartları işte bu ihtiyacı karşılamak amacıyla yayınlanmıştır.[5]

Uluslararası muhasebe standartlarından biri de International Accounting Standards-7 (IAS-7 – Uluslararası Muhasebe Standartları-7) olarak hazırlanan ve günümüzde finansal tabloların ayrılmaz bir parçasını oluşturan nakit akış tablosudur.

1.1 Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi

Nakit akış tablosunun tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinebilmek için muhasebe sisteminin 19. yüzyıl sonlarından başlanarak incelenmesi gerekmektedir. Muhasebeciler tarafından 1890'lı yıllardan itibaren tahakkuk esası benimsenmiş ve tahakkuk esası daha çok küçük ve orta ölçekli firmalarca yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Nakit temelli muhasebe, muhasebeciler tarafından muhasebenin gelişimine engel olarak görüldüğü için uygulama alanı bulamamış ve bu süreç 1930'lu yıllara kadar devam etmiştir. Daha sonra ekonomideki gelişmelere paralel olarak tahakkuk esasına göre hazırlanan gelir tablosunun bütün değişmeleri yansıtıp yansıtmadığı tartışma konusu olmuştur. Bu tartışmalar sonucunda nakit akış tablosunun önemi artmış ve hazırlanması zorunlu finansal tablolar arasında yerini almıştır.[6]

---

[3] Serpil Bostancı, "Küreselleşen Muhasebede Standartlaşma ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 59, Nisan-Mayıs-Haziran 2002, s. 2.
[4] Abitter Özulucan-Zeki Doğan, "Uluslararası Muhasebe Standartları ile Türk Muhasebe Hukukuna Yön Veren Uygulamaların Karşılaştırılması", *Vergi Dünyası*, Sayı 203, Temmuz 1998, s. 117.
[5] Serpil Bostancı, *a.g.m.,* s. 3.
[6] C. Lody Heath, "Accounting Literature Cash Flow Statement in Intermediate Accounting Textbooks", *Accounting Horizons,* December 1988, s. 107-109.

Nakit akış tablosunun tarihsel gelişimi dünyadaki ve Türkiye'deki gelişim süreci olmak üzere iki başlık altında ele alınacaktır.

1.1.1 Nakit Akış Tablosunun Dünyadaki Gelişimi

Küreselleşme ile birlikte dünya genelinde uluslararası yatırımların hız kazanması ve uluslararası ticaretin denizaşırı hatta okyanus aşırı boyutlara ulaşması ile yatırımcıların ülke dışına yönelmeleri sonucunda finansal bilgilerin sunulması açısından her yerde aynı anlamı ifade eden, şeffaf, gerçeği yansıtan, karşılaştırma yapılmasına olanak sağlayan muhasebe diline ihtiyaç duyulmuştur. Yaşanan bu gelişmeler dünya genelinde muhasebe standartlarının oluşumuna ortam hazırlamış, uyum ve uyumlaştırma çalışmalarına da hız kazandırmıştır.[7]

Ülkelerin değişim gösteren ekonomik faaliyet yapılanmaları ve uygulamaları ile fiyat istikrarsızlığı gibi makroekonomik gelişmeler ve firmaların birçok sektörde hâkim konuma gelmek istemesi finansal raporlamada yeni arayışlar içine girilmesine neden olmuştur. Özellikle ekonomik sınırların ortadan kalktığı dünya düzenine geçiş aşamasında işletmelerin farklı mevzuat ve muhasebe sistemine sahip ülkelerde faaliyet göstermelerinin yarattığı karmaşıklık, şirketlerin ve ilgili diğer tarafların zor durumda kalmalarına neden olmuştur.[8] Ortaya çıkan bu karmaşıklığı gidermek için bazı ülke ya da kuruluşlar kendi sorumluluk alanları dahilinde muhasebe standartları geliştirmişlerdir. Getirilen yasalar sonucunda finansal tablo kavramı oluşmuş ve bilançonun yanında gelir tablosu da hazırlanarak modern anlamda finansal tablolar dönemi başlamıştır. İlerleyen dönemlerde temel

[7] Hilal Kocamaz, "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye'de Oluşum ve Gelişim Süreci", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Sayı 2, 2012, s. 108.

[8] Suat Teker, "Standards of Financial Reporting", *Dogus University Journal*, Ocak 2000, s. 175.

mali tablolara ek olarak fon akım tablosu, çalışma sermayesi tablosu ve nakit akım tablosu kullanılmaya başlanmıştır.[9]

Nakit akım tablosu ilk defa 1908 yılında, William Morse Cole tarafından "Nereden Geldi Nereye Gitti" adlı makalede anılmış ve fonların kaynakları ve uygulamaları olarak karşımıza çıkmıştır. H. A. Finney 1921 yılında işletmenin finansal kaynaklarının tümünü fon kavramı adı altında toplamış ve "Fonların Uygulanması Tablosu"nu ortaya koymuştur.[10]

The American Institute of Certificated Public Accountants (AICPA - Amerika Mali Müşavirler Enstitüsü) tarafından 1961 yılında yapılan ve sadece bilanço kalemlerindeki artış ve azalışları içeren analiz, nakit akım tablosunun çekirdeğini oluşturmuş, sonraki yıllarda tablonun adı "Fonlar Tablosu" olarak değiştirilerek "Nakit Akım ve Fonlar Tablosu" şeklinde ifade edilmiştir. 1963 yılında fonlar tablosunun sunuluş biçimini ve hazırlanışını gösteren bir standart yayınlanmıştır.[11]

Accounting Principles of Board (APB-Muhasebe İlkeleri Kurulu)'un 1971 yılında 19 No'lu bildiriyi yayınlanması ile firmaların "Finansal Durumdaki Değişim Tablosu"nu yayınlaması zorunlu hale gelmiştir. Muhasebenin tahakkuk esasına göre hazırlanıp bu şekilde sunulan raporların finansal pozisyonları tam olarak yansıtıp yansıtmadığı yönündeki tartışmalar 1971 yılında APB tarafından No:19'un yayınlanması ile son bulmuştur.[12] Aynı dönemde uluslararası çevrelerde ve gelişmiş

---

[9] Nejat Tenker-Nalan Akdoğan, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri,* 10. Baskı, Gazi Kitapevi, Ankara 2004, s. 9.
[10] Hamdi Aydın-Nalan Akdoğan, *Muhasebe Teorileri*, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara 1987, s. 70.
[11] Özgül Cemalcılar, *Fon Kaynakları ve Uygulamaları Tablosu ile Para Akış Analizleri*, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, 1974, s. 109.
[12] Mustafa Kısakürek-Mehmet Demir, "Nakit Akım Tablosunun Hazırlanmasında Direkt-Endirekt Yöntem Tartışması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 30, Nisan 2006, s. 202.

ülkelerde Fon Akım Tablosunun önemini yitirmeye başlamış olması tüm dikkatlerin Nakit Akım Tablosu'nun üzerine yoğunlaşmasına sebep olmuştur.[13]

1972 yılında gerçekleştirilen X. Dünya Muhasebe Kongresi'nde oluşturulan "Muhasebecilerin Uluslararası Çalışma Grubu" muhasebe standartlarının düzenlenmesi için bir komite kurulması fikrini ortaya atmış ve 1973 yılında da Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (International Accounting Standards Committee) kurulmuştur. Komite, Uluslararası Muhasebe Standartlarını (International Accounting Standards – IAS) üreterek kullanımının yaygınlaşmasını ve muhasebeden üretilen bilgilerin ortak bir yapıya kavuşmasını amaçlamıştır.[14] 1977 yılında Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC)'nun kurulmasının ardından 1982 yılında yapılan bir anlaşma ile IFAC ve IASC birleşmiş, bu kurul 2000'li yıllarda International Accounting Standards Board (IASB–Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) adını almıştır. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yapılan çalışmalar neticesinde birçok ülke uluslararası muhasebe standartlarını tümüyle kabul etmiş, yayınlanan standartlar birçok ülkede de ulusal muhasebe standartlarına temel teşkil etmiştir.[15]

Amerika'da FASB (Financial Accounting Standards Board – Finansal Muhasebe Standartları Kurulu) tarafından 1986 yılının Temmuz ayında nakit akış tablosu ile ilgili taslak metin hazırlanmıştır. FASB tarafında Kasım – 1987'de "*Statement of Financial Accounting Standard (SFAS) 95; Statement of Cash Flows (Nakit Akım Tablosu)*" bildirisi yayımlanmıştır.[16] 1988 yılında ise işletmelerin "Nakit Akış Tablosu"nu hazırlaması zorunlu hale getirilmiştir.[17]

---

[13] Recep Pekdemir, "Nakit Akım Tablosu", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 26, Mayıs-Ağustos 1994, s. 54.
[14] Serpil Bostancı, a.g.m., s. 5.
[15] İsmail Bekçi-Ozan Özdemir, "Muhasebe Standartlarının Oluşum Süreci ve Türkiye Muhasebe Standartlarına Yönelik Muhasebe Meslek Mensuplarının Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı 2, Cilt 11, 2006, s. 145.
[16] Turgay Sakin, "Akmayan Nakit Tabloları: Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamındaki Şirketlerin Nakit Akım Tablolarının Değerlendirilmesi", *Muhasebe ve Denetime Bakış,* Ocak 2009, s. 113.
[17] Mustafa Kısakürek-Mehmet Demir, *a.g.m.*, s. 202.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASC/IASB) tarafından nakit akış tabloları ile ilgili olarak günümüze kadar birçok düzenleme yapılmıştır. İlk olarak Haziran 1976'da E7 Fonların Kaynak ve Kullanımı (Fon Akış) Tablosu taslağı (Exposure Draft E7 Statement of Source and Application of Funds) yayımlanmıştır. Ardından Ekim 1977'de IAS 7 Finansal Durumdaki Değişimler Tablosu (IAS 7 Statement of Changes in Financial Position) yürürlüğe girmiştir. Son olarak, 1991 yılının Temmuz ayında Nakit Akış Tablosu E36 Taslağı (Exposure Draft E36 Cash Flow Statement) yayımlanmış ve yayınlanan bu standart Aralık 1992'de IAS 7 Nakit Akış Tablosu Standardı (IAS 7 Cash Flow Statement) olarak düzenlenerek Ocak 1994'ten itibaren yürürlüğe konulmuştur.[18]

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ve Finansal Muhasebe Standartları Kurulu, muhasebe ve finansal tablolarda tekdüzeliği getirecek standartları oluşturmuştur. Bu tekdüzeliği yaygınlaştırmak için Avrupa Birliği de 2000 yılında aldığı bir kararla Avrupa Birliği'ne bağlı olan ülkelerdeki borsaya kayıtlı işletmelerin mali tablolarını 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren Uluslararası Muhasebe Standartları'na uygun bir şekilde hazırlama zorunluluğunu getirmiştir. Bu şekilde Avrupa genelinde tutarsızlıkları en aza indirmek ve mali tablolarda şeffaflığı sağlamak amaçlanmıştır.[19]

1.1.2 Nakit Akış Tablosunun Türkiye'deki Gelişimi

Türkiye'de muhasebenin gelişimi çeşitli ülkelerden aynen aktarılan yasaların etkisi altında kalmıştır. Muhasebe alanında tercüme edilerek yayınlanan eserlerin yanı sıra, yabancı ülkelerde muhasebe eğitimi alan kişilerin ve yabancı öğretim elemanlarının ülkemiz eğitiminde yer alması muhasebenin gelişiminde önemli rol oynamıştır. Muhasebe uygulamaları 1960'lı yıllara kadar Fransız ve Alman yasalarının tercümeleriyle gelişme göstermiştir. 1850 yılında 1807 tarihli

[18] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.*, s. 193.
[19] Adnan Dönmez-Başak Berberoğlu-Ayten Ersoy, "Ülkemizde Bağımsız Dış Denetim Standartlarının ABD Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları-AB Sekizinci Yönergesi ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla Karşılaştırılması", *Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı 9, 2005, s. 59.

Fransız Ticaret Kanunu'nun tercümesi olan "Kanunname-i Ticaret" yasasının ve 1926 yılında Alman Ticaret Kanunu'ndan alınan 856 sayılı Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesi bu gelişmenin en somut kanıtlarındandır.[20]

Muhasebe gelişimi sürecinde daha sonraları; Türk Ticaret Kanunu ile Vergi Usul Kanunu'ndaki hükümlerin Türkiye'de muhasebe uygulamalarını yönlendirdiği; fakat bu konulardaki hükümlerin ihtiyaçları karşılamadığı durumlarda, yasal statüye sahip olan bazı kuruluşların kendi yetki alanlarına giren işletmeler için yönlendirici çalışmalar yaptığı gözlemlenmiştir.[21] Ayrıca Banker vakalarına bağlı olarak 1980 yılında ortaya çıkan istikrarsızlık 1981 yılında Sermaye Piyasası Kanunu'nun meclisten geçmesi ile özel sektörde muhasebe uygulamalarında çeşitli ve önemli değişiklikler ile giderilmiş ve Türkiye'de güven ortamının sağlanması için finansal tabloların düzenlenmesi zorunlu kılınmıştır.[22]

Türkiye'de finansal tablolara ilişkin en geniş kapsamlı düzenlemelerin başında Maliye Bakanlığı tarafından 1992 yılında çıkarılıp 1994 yılında yürürlüğe konulan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) yer almaktadır.[23] MSUGT'de ek tablolar arasında sayılan nakit akış tablosunu belirli büyüklükteki işletmelerin hazırlaması zorunlu tutulmuştur. Buna göre nakit akış tablosunda dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları ayrı olarak raporlanmaktadır. MSUGT ile hazırlanması istenilen fakat yayınlanması zorunlu olmayan nakit akış tablosu, işletmenin faaliyetsel esaslarına göre hazırlanamadığı için işletmelerce kullanılmamıştır.[24]

---

[20] Yahya Arıkan, "Uluslararası Muhasebe Standartları Türkiye Uygulaması", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 36, Mayıs-Haziran 1996, s. 1.
[21] Ahmet Başpınar, "Türkiye'de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış", *Maliye Dergisi,* Sayı 146, Mayıs-Ağustos 2004, s. 46.
[22] Hamdi Aydın-Nalan Akdoğan, *a.g.e.,* s. 96.
[23] Ahmet Ağça-Rafet Aktaş, "Uluslararası Muhasebe Finansal Raporlama Standartları İMKB'de Yer Alan Firmaların Finansal Tablolarını Nasıl Etkiledi?", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Sayı 18, Ağustos 2007, s. 5.
[24] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.,* s. 191-192.

Nakit akış tabloları, "*Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanmış ve yayımlanacak tebliğlere ilişkin hükümler ve tebliğine ek tebliğ*" in 29 Ocak 1989 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla kullanılmaya başlamıştır. Bu tebliğ ile nakit akış tablosu, Sermaye Piyasası Kurulu'nun denetimine tabi halka açık şirketlerin düzenlemesi ve yayınlaması zorunlu mali tabloları arasına alınarak bir ölçüde yaygınlaştırılmıştır. Tebliğin esas sınırları Maliye Bakanlığı 1992 yılında Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği ile belirlenmiştir.[25]

Dünya üzerinde yaşanan sosyal ve teknolojik gelişmeler neticesinde oluşan düzen sebebiyle finansal raporlamada ortak bir dil geliştirilip herkes tarafından anlaşılabilir finansal tablolar hazırlayarak ilgililere daha sağlıklı bilgiler sunmak amacıyla ülkemiz muhasebe standartlarının, Uluslararsı Muhasebe Standartları ile uyumlu hale getirilme çalışmaları 2003 yılında TÜRMOB'un bünyesinde Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK)' nun kurulmasıyla başlamıştır.[26] TMSK ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ile yapılan telif anlaşması gereğince standartlarda uyumu sağlamak amacıyla Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS) ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)' nın Türkçe tercümesi yapılarak Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları hazırlanmış ve 2005 yılında Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.[27]

UMS'lerin benimsenmesiyle Türkiye'deki mevcut muhasebe sisteminde değişikliklerin yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Yapılması gereken en önemli değişiklerden biri de daha önce hazırlanması zorunlu bilanço ve gelir tablolarına ek olarak nakit akış tablosu ve özsermaye tablolarının hazırlanmasıdır. Böylece daha önce hazırlanması zorunlu olmayan nakit akış tablolarının düzenleme esasları

---

[25] Recep Pakdemir, *a.g.e.*, s. 55.
[26] Sema Ülkü-Ahmet Gökgöz, "Lisans ve Önlisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Konusundaki Bilgi Düzeylerinin ve Farkındalıklarının Ölçülmesi: Yalova Örneği", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 116, Mart-Nisan 2013, s. 42.
[27] Serkan Terzi, "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulaması", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 88, Temmuz-Ağustos 2008, s. 60.

muhasebe uygulayıcıları için büyük önem kazanmıştır. Bu nedenle Türkiye Muhasebe Standartlarının 7. sinde Nakit Akış Tablosunun düzenlenme ilkelerine yer verilmiştir.

1.2 Nakit Akış Tablosu İle İlgili Kavramlar

Nakit akış tablosu, nakit ve nakde eşdeğer varlık kalemindeki değişimi açıklamayı amaçlar. Bu tablo yardımı ile işletmenin dönem içerisinde yapmış olduğu nakit tahsilat ve ödemeler kaynakları ve kullanım yerleri olarak izlenebilmektedir. Ayrıca bu tablo yardımıyla dönem içinde nakit ve nakde eşdeğer varlıklarda meydana gelen artış ve azalışların nedenleri ile birlikte görülmesi sağlanmıştır. Böylece işletmenin gelecekteki para ihtiyacının öngörülmesi ve nakit bütçesinin hazırlanması kolaylaşmıştır.[28]

Yatırımcılar ve borç veren kuruluşlar işletme hakkında kararlar alırken nakit akış tablosundan yararlanırlar. Yatırımcılar ve borç verenler, işletmenin gelecekteki nakit yaratma olasılığını tahmin etmek için nakit akış tablosunun sunduğu bilgileri kullanırlar. Nakit akış tablosu, işletmenin borç ödeme kapasitesini gösterdiği için borç verenlerin kararlarını etkilemektedir. Yatırımcıların işletmenin kâr payı ödeme potansiyelini öğrenmeleri oldukça önemlidir. Yatırımcılar bu bilgileri de akit akış tablosundan almaktadırlar.[29]

Nakit akış tablosu ile ilgili bazı kavramların açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

[28] Nejat Tenker-Nalan Akdoğan , *a.g.e.*, s. 284.
[29] M. Mustafa Kısakürek-M. Akif Ayarlıoğlu, "Endirekt Yönteme Göre Nakit Akım Tablosunun Hazırlanması", *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* Cilt 25, Sayı 1, 2007, s. 195.

1.2.1 Nakit Akış Tablosuna Göre Nakit Kavramı

İşletmelerde hazır değerler olarak ifade edilen varlık kalemleri nakit olarak düşünülmektedir. Bu bağlamda nakit kavramı, işletmedeki nakit para ve vadesiz mevzuatı ifade etmektedir. Nakit kavramı daha geniş olarak, henüz tahsil edilmemiş ya da bankaya yatırılmamış çek bedelleri, posta ve banka havaleleri, Türk Lirası karşılığı dövizler, damga pulları ve posta pulları, vadesi gelmemiş kupon bedelleri olarak ifade edilmektedir. Bu değerlerin bazıları aynen, bazıları ise paraya çevrilerek ödemelerde kullanılabilmektedir. Nakit akış tablosunda ele alınan nakit kavramı, nakit ve nakde eşdeğer kaynak ve kaynak kullanımlarını ifade etmektedir.[30]

1.2.2 Nakit Akış Tablosuna Göre Nakit Benzeri Kavramı

Vadelerine kısa süre kalan ve likit oldukları için kısa sürede paraya çevrilebilmeleri ya da para gibi işlem görmeleri kolay olan bazı kısa vadeli yatırımları tanımlamak için nakit benzeri kavramı kullanılmaktadır.[31]

Bir varlığın nakit benzerleri kalemi içerisinde değerlendirilebilmesi için, değeri belirlenebilen bir nakde dönüştürülebilmesi ve değerindeki değişim riskinin önemsiz olması gerekir. Buna göre, vadesi üç ay veya daha kısa olan yatırımlar nakit benzeri yatırımlar olarak kabul edilir..[32]

Bazı bilim adamları tarafından, Uluslararası Muhasebe Standartları'na uyumu sağlamak için Tek Düzen Hesap Planında (TDHP) yapılması gereken bazı değişiklikler olduğu savunulmuş ve Hazır Değerler grubunun adının "Nakit ve Nakit Benzeri Varlıklar" olarak değiştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Böylece, TDHP'na göre "Hazır Değerler" arasında rapor edilen varlılar uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tablolarda nakit ve nakit benzeri varlık olarak

[30] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.*, s. 182.
[31] Turgay Sakin, *a.g.m.*, s. 112.
[32] Tuğba Uçma-Çağrı Köroğlu, "TMS-7'ye Göre Nakit Akış Tablosu", *Mevzuat Dergisi*, Sayı 92, Ağustos 2005, s. 54.

raporlanmaktadır. Nakit akış tablosunda; nakit hareketlerinin, nakit ve nakit benzeri varlıklardaki artış ve azalışları analiz edildiği için, TDHP'nda hazır değerler olarak adlandırılan kalemin adı TMS-7 Nakit Akış Tabloları standardında kapsama uygun olarak nakit ve nakit benzeri varlıklar olarak değiştirilmiştir. TMS-7 standardında bu kalemin tanımı "*Bu grup, nakit olarak elde veya bankada bulunan varlıklar ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevrilme imkânı bulunan ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan yatırımların izlendiği hesaplardan oluşur*" şeklinde yapılmıştır.[33]

1.2.3 Nakit Akış Tablosu Aracılığı ile Nakit Planlaması

Nakit akış tablosu aracılığı ile işletme yöneticileri, nakit yönetimi planlamasını sağlayarak nakit giriş ve çıkışlarını finansal planlama ile dengeleyerek işletmenin nakit ihtiyacını zamana bağlı olarak belirlemektedir. Nakit akış tablosu ile sağlanan nakit yönetimi işletmelere, finansal açıdan zor duruma düşmeden ve çalışmalarının etkinliğini düşürmeden kârlılığı daha iyi biçimde elde tutacak nakit tutarını sağlamaktadır.[34]

Nakit akış tablosu, işletmelerin çalışmalarını sürdürmeleri için ne zaman nakit ihtiyacı olduğunu ve bu nakit ihtiyacının ne tutarda olacağını önceden tespit edilmesini sağlamak için nakit planlaması yapılmasına yardımcı olur. Nakit akış tablosuna dayandırılarak yapılan nakit planlaması ile işletmeler nakit sıkışıklığı ile karşılaşmamak ve borçlarını zamanında ödeyebilmek için önceden önlem alma olanağına sahip olurlar. Bu sayede işletmelerin kredi veren kuruluşların gözünde

[33] Nalan Akdoğan-Orhan Sevilengül, "Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyum için Tek Düzen Hesap Planında Yapılması Gereken Değişiklikler", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 84, Kasım-Aralık 2007, s. 34.
[34] Mikail Erol, "Nakit Kavramı Bağlamında Nakit Yönetimi ve Nakit Yönetiminde Nakit Akış Analizinin Yönetim Aracı Olarak Kullanılması" *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Sayı 10, Eylül 2003, s. 98.

saygınlığı artarak borç alması kolaylaşmaktadır. Nakit planlaması sayesinde nakit fazlalığının en uygun biçimde kullanılması sağlanır.[35]

1.3 Nakit İle Dönem Net Kârı Arasındaki İlişki

Nakit akış tablosu, işletmenin nakit giriş ve çıkışlarını göstermekte, işletme ilgililerini nakit akışı hakkında bilgilendirmekte ve nakit ve nakde eşdeğer varlık kaleminin kalanındaki değişimin dönem kârı tutarından farklılığı hakkında açıklayıcı bilgiler sunmaktadır. Dönem sonucu ile nakit ve nakde eşdeğer varlıklar arasında oluşan artış ve azalışlar birbirine eşit değildir. Bu fark, gelir tablosunun düzenlenme esasları ile nakit akış tablosunun düzenlenme esaslarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Gelir tablosunda bir dönem içerisinde sağlanan gelirler ile yapılan giderler hem tahakkuk hem de nakit esasına göre düzenlenirken nakit akış tablosu sadece nakit esasına göre düzenlenir. Bu nedenle net kâr/zarar ile işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akımı arasındaki farklılığın sebebinin ölçülmesinde nakit akış tablosundan yararlanılır.[36]

1.4 Nakit Yönetimi

Nakit yönetimi, nakit fazlası ve nakit açığına sebep olmadan işletmede olması gereken optimum para tutarını açıklamakta ve belli bir dönemdeki ödeme ve tahsilatlar arasındaki dengeyi zamansal açıdan kurmaya çalışmaktadır.[37]

Nakit yönetimindeki başarısızlık firmaların aldığı kararları gerçekleştirememesine sebep olur. Günümüzde firmalar etkin ve verimli bir nakit yönetimi politikasının eksikliğini yaşamaktadır. İşletmenin likiditesi en yüksek olan

---

[35] Oktay Güvemli, *Uygulamalı Mali Tablolar Tahlili*, Çağlayan Kitabevi, İstanbul 1981, s. 266.
[36] Nejat Tenker-Nalan Akdoğan , *a.g.e.*, s. 284.
[37] Sudi Apak-Esma Tunalı**, "**İnşaat Sektöründe Nakit Yönetimi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* 2004, s. 52.

nakdin firmalar için öneminin bilinmesine karşın, nakdin verimli kullanılmasında ve yönetilmesinde eksikliklerin olduğu görülmektedir.[38]

Nakit yönetimi, nakit giriş ve çıkışlarını tahmin etmekte, bulundurulması gerekli nakit mevcudunu belirlemekte, nakit girişlerini hızlandırmakta ve nakit çıkışlarını kontrol etmektedir. Böylece işletme, borç alma planları yapabilmekte veya nakit fazlası olduğunda elinde bulunan nakit fazlalığını gerekli yerlere yatırabilmektedir.[39]

Nakit yönetiminin önemi kısa vadeli faiz oranlarının 1970'li yıllarda yükselmesi sonucu elde nakit bulundurmanın fırsat maliyetinin artması ile ortaya çıkmıştır.[40]

Etkili bir nakit yönetimi için temel olarak; ne zaman, hangi koşullarda, nasıl, ne kadar, nereye kadar sorularının cevaplarının bulunması gerekmektedir. İşletmelerin nakit akışlarındaki bu optimizasyonun görülebilmesi ve nakit kontrolü için ilk olarak nakit akış tablolarından yararlanılmaktadır. Nakit kazanmayan veya kazandığı nakdi doğru yer ve zamanda kullanmayan işletmelerin başarılı olma olasılığının düşük olduğu bilinmelidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde nakit yönetiminin işletmeler açısından önemli olduğu anlaşılmaktadır.[41]

1.5 Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Amacı

Bir işletmenin nasıl nakit yarattığını ve bu nakdi nasıl kullandığını nakit akış

---

[38]Hüseyin Yılmaz, "İşletmelerde Çağdaş Nakit Yönetimi ve Bir Model", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 24, 2004.

[39] Süleyman Yükçü-Yılmaz İçerli, "Etkin Bir Nakit Yönetim Aracı Olarak Dinamik Bütçe Önerisi", *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Sayı 9, Mayıs 2003, s. 2.

[40] Yıldırım B. Önal, "Nakit Yönetiminin Önemi ve İşleyişi: -Türkiye Örneği-", *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt 4, Sayı 4, 1996, s. 93.

[41] Emin Uzun-Zehra Türk-Ersen Uzun, "İşletme Başarısında Finansal Planlama ve Yeniliklerin Rolü", *Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, Cilt 10 Sayı 2, 2003, s. 64.

tablosu aracılığı ile ortaya koymak mümkündür. Nereden nakit yaratıldığının bilinmesi gelecekte tekrar buralardan nakit sağlanıp sağlanmayacağının tahmin edilmesi bakımından önemlidir. İşletmelerin yarattıkları nakitleri nerede kullandıklarını bilmeleri, gelecekteki nakit ihtiyaçlarını değerlendirmeleri bakımından önemlidir. Yatırımcılar, kredi veren kuruluşlar ve diğer taraflar işletmenin mali durumu, nakit yaratma gücü, kâr ve nakit mevcudu arasındaki farkın nedenleri hakkında bilgileri nakit akış tablosundan almaktadırlar. Ayrıca nakit akış tablosundan elde edilen bilgiler ile bütçeleme, planlama, iskonto edilmiş nakit akış analizi ve performans yönetimi gibi stratejik kararlar alınabilmektedir.[42]

Nakit akış tablosu, dönem sonunda nakit ve nakde eşdeğer varlıklarda, neden dönem kârı kadar para bulunmadığını açıklar. İşletmenin faaliyet dönemini kârlı kapatmasına rağmen nakit değerlerinin az olması ve kâr payı ödemesinde darlığa düşmesinin sebebi nakit akış tablosu aracılığı ile anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosunun düzenlenmesi, nakit giriş ve çıkışlarını göstererek işletme ortak ve yöneticilerini nakit akışı hakkında aydınlatması, nakit ve nakde eşdeğer varlık hesabındaki değişmenin neden dönem kârından farklı olduğu konusunda açıklayıcı bilgiler vermesi açısından önemlidir.[43]

1.6 Nakit Akış Tablosunun Yararları

İşletmelerde nakit akış tablosunun düzenlenmesinin yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

[42] Ümit Gücenme-Aylin Poroy Arsoy, "Muhasebe Standartlarındaki Sınıflandırılmış Nakit Akım Tablosu Formatı ile Finansal Performansın Ölçülmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 30, Nisan 2006, s. 67.
[43] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.,* s. 184.

- İşletmenin dönem içinde yapmış olduğu nakit tahsilatlarını ve nakit ödemelerini kaynakları ve kullanım yerleri itibari ile göstererek gelecekteki nakit akışlarının tahmin edilmesine yardımcı olur.[44]
- Cari dönem içerisindeki finansman politikasının değerlendirilmesinde ve bu verilere dayanarak geleceğe yönelik kararlar alınmasında yönetime yardımcı olur.
- İşletmenin ortaklarına kâr payı dağıtabilme gücünün belirlenmesinde ve kredi veren kuruluşların işletmenin anapara ve faiz ödeyebilme yeteneğini belirlemesinde yardımcı olur.
- İşletmenin dönem içerisinde kasa, banka ve çek hesaplarındaki artış ve azalışların belirlenmesi ile nakit bütçesinin sağlıklı bir şekilde hazırlanmasına yardımcı olur.
- İşletmenin nakit mevcudundaki değişiklikler ile kârı arasındaki ilişkiyi göstererek, nakit ve nakde eşdeğer varlıklardaki tutarın ne kadarının dönem kârından kaldığını, kârın ne kadarının diğer varlık kalemlerinde olduğunu öğrenmemize yardımcı olur.[45]
- Mali politikalar ile ilgili yönetim kararlarının etkilerinin güvenilir bir şekilde analiz edilmesine yardımcı olur.[46]

Nakit akış tablolarını yöneticiler, pay sahipleri ve borç verenler kullanır. Yöneticiler nakit akış tablosu yardımıyla işletmenin akışkanlığını değerlendirirler. Kâr payı dağıtım politikasını belirleyerek kâr payı ödemelerini artırmak veya azaltmak konusunda kararlar verirler. İşletmenin yatırım ve finansman ihtiyaçlarının planlamasını yaparlar. Nakit akış tablosu yardımı ile yatırımcı ve borç verenler, işletmenin gelecekteki olumlu nakit akışı yaratma potansiyelini önceden tahmin edebilirler ve nakit akışını yönetme yeteneğini değerlendirebilirler. Yatırımcı ve borç

[44] David Kunz, "Cape Cheminal: Cash Management", *Journal of the International Academy for Casestudies,* Sayı 14, 2007, s. 94.
[45] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, a.g.m., s. 185.
[46] Tanase Alin Eliodor-CalotaTraian Ovidiu, "Presentation of Consolidated Statement of Cash Flows Under IAS 7, Statement of Cash Flows", *Journal of Knowledge Management, Economics & Information Technology,* Sayı 1, Şubat 2013, s. 47.

verenler nakit akış tablosu yardımı ile gelir tablosunda görülen net kâr rakamı ve faaliyetlerden doğan net nakit akışı arasındaki farkları açıklayabilirler.[47]

[47] Gülşen Yanar, "Türkiye Muhasebe Standardı – 3 Nakit Akış Tabloları", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 66, Mart 2004, s. 4.

2. BÖLÜM

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARDINA (TMS 7) GÖRE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN HAZIRLANMA ESASLARI

2.1 Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesinde Kullanılan Yöntemler

Nakit akış tablosunun hazırlanmasında, direkt (brüt) yöntem ve endirekt (net kâr) yöntem olmak üzere iki yöntem kullanılmaktadır.

2.1.1 Direkt Yöntem

Brüt yöntem olarak da adlandırılan direkt yöntemde, faaliyetlerden sağlanan nakit girişleri kaynaklar arasında, faaliyetlerden doğan nakit çıkışları ise kullanımlar arasında olmak üzere ayrı olarak yer almaktadır. Diğer bir ifadeyle, gelir tablosunda yer alan kalemler nakit girişi sağlamışlarsa kaynaklar arasında, nakit çıkışına sebep olmuşlarsa kullanımlar arasında yer almaktadır. Bu yönteme göre nakit akış tablosunun düzenlenmesinde bilanço ve gelir tablosundan yararlanılır ve gelir tablosu nakit akış tablosunun düzenlenme çalışmalarının başlangıç noktasını oluşturur. Nakit akış tablosunun hazırlanmasında hesaplamalara gelir tablosunun gelir kaleminden başlanması direkt yönteme göre hazırlanmış nakit akış tablosunun özelliğini oluşturur.[48]

Direkt yönteme göre hazırlanmış nakit akış tablosunda, belirli bir dönemdeki brüt nakit girişleri, brüt nakit çıkışları, faiz, tahsilat ve ödemeler ile vergi ödemeleri gösterilmektedir. Statement of Financial Accounting Standard 95'e göre nakit akış tablosunun hazırlanmasında endirekt yöntemin kullanılması, direkt

[48] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.*, s. 187.

yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosundaki birçok bilgiyi göz ardı ettiği için istenmemiştir. Statement of Financial Accounting Standard 95 No'lu bildiride "direkt yöntem nakit alım ve ödemelere ilişkin verileri raporlaması açısından nakit akış tablosu amaçlarına endirekt yönteme göre daha elverişlidir" ifadesi kullanılarak direkt yöntemin kullanımının daha uygun olduğu belirtilmiştir. SFAS No: 95'te ilgililer nakit akış tablosunu hazırlarken iki yöntemden istediklerini seçmede serbest bırakılmıştır. Ayrıca bildiride, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları direkt ya da endirekt yönteme göre hazırlanmış olsa dahi, yatırım ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının direkt yöntemine göre raporlanması istenmiştir.[49]

İşletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının raporlanmasında direkt yöntem kullanılıyorsa, brüt nakit girişlerinin ve brüt nakit çıkışlarının ana grupları belirtilir. Ana gruplar, işletmenin muhasebe kayıtlarının incelenmesiyle oluşur. Bu yöntemde gelir tablosundaki kalemlerin her biri ilgili bilanço kalemlerindeki artış veya azalışlara göre düzeltilerek tahakkuk esasına göre tanınmış olan gelir tablosu kalemleri nakit giriş veya çıkışlarına dönüştürülür. Bu nedenle bu yönteme gelir tablosu yöntemi de denilmektedir. Bu yöntem brüt nakit girişlerini ve çıkışlarını gösterir.[50]

Nakit akış tablosunun direkt yöntem kullanılarak hazırlanmasında, işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışı, müşterilerden elde edilen nakit ve nakit benzeri girişleri ile tedarikçilerden, çalışanlardan ve diğer firmalardan yapılan mal ve hizmet alımı sonucunda oluşan nakit çıkışları kolay anlaşılır bir şekilde raporlanmaktadır.[51]

---

[49] Mustafa Kısakürek-Mehmet Demir, *a.g.m.*, s. 203.
[50] Nejdet Şensoy, " *Nakit Akış Tabloları*" İstanbul: Yaylım Yayıncılık, 2002, s. 61.
[51] Mustafa Kısakürek-Mehmet Demir, *a.g.m.*, s. 205.

Direkt yönteme göre işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, işletme faaliyetleri ile ilgili nakit tahsilat ve ödemeleri farkından oluşmaktadır.[52]

İşletmeler nakit akış tablolarını direkt yönteme göre hazırladıklarında endirekt yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosunun bilgilerini de sunmuş olurlar. İşletmenin esas faaliyetlerinden elde ettiği net nakit akış tutarı her iki yöntemde de aynı çıkmaktadır. Ancak bu iki yöntemin başlangıçları birbirinden farklıdır.[53]

Direkt yöntemin başlıca yararları aşağıdaki şekilde özetlenebilir[54]:

- Direkt yöntem, farklı işletmelerdeki benzer nakit giriş ve çıkışlarını yıllık olarak karşılaştırma imkânı sunar.
- Direkt yöntem, nakit devrini kredi verenlere daha iyi bir şekilde sunar.
- Direkt yöntem, muhasebe bilgisi az olan yöneticilerin daha iyi anlayabileceği bir formattadır.
- Nakit akışları ile ilgili oluşan problemlerin gerçek kaynakları üzerinde durulduğu için nakit bütçesinin hazırlanmasına yardım eder.
- Brüt nakit giriş ve çıkışları faaliyetlerdeki değişimlere farklı tepki verdiği için, nakit giriş ve çıkışların faaliyetlerden doğan değişimlere karşı duyarlılığının analiz edilmesini kolaylaştırır.

[52] Ümit Gücenme-Aylin Poroy Arsoy, *a.g.m.*, s. 70.
[53] Julie Hertenstein-Kinnon McSharon, "Solving Puzzle of the Cash Flow Statement", *Business Horizons*, Sayı 40, Ocak 1997, s. 72.
[54] Gopal V. Krishan-James A Largay, "The Predictive Ability of Direct Method Cash Flow Information", *Journal of Business Accounting*, January-March 2000, s. 218-219.

Tablo 1: Direkt Yönteme Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu

NAKİT AKIŞ TABLSOU (…TL)

	Cari Dönem	Önceki Dönem
A. İŞLETME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Esas Faaliyet Gelirlerinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
a) Satışlardan sağlanan nakit girişleri (+)		
b) Gelirlerden sağlanan nakit girişleri (+)		
2. Esas Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
a) Satılan mal ve hizmet maliyetleri ve stok değişimlerine ilişkin nakit çıkışları (+)		
b) Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları (+)		
Esas Faaliyet Sonucu Sağlanan Net Nakit Akışı (1-2)		
B. YATIRIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Yatırım Faaliyetinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
2. Yatırım Faaliyetlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT AKIŞLARI		
1. Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Girişleri (+)		
2. Finansman Faaliyetlerine İlişkin Nakit Çıkışları (-)		
D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNE ETKİLERİ (+), (-)		
E. NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDE MEYDANA GELEN NET ARTIŞ (+) (AZALIŞ) (-)		
F. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ MEVCUDU		
G. DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ MEVCUDU		

Kaynak: Mahmut Kargın-Rabia Aktaş,"Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 52, Ekim 2011, s. 6.

2.1.2 Endirekt Yöntem

Endirekt yöntem, nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan diğer bir yöntemdir. Endirekt yöntemde hesaplamalara gelir tablosundaki dönem kârı veya zararı tutarından başlanmaktadır. Endirekt yöntemde, nakit girişi sağlamayan gelirler ve nakit çıkışı gerektirmeyen giderler için düzeltmeler yapılır.[55]

Endirekt yöntemde dönem kârı veya zararı tutarına nakit akışına sebep olmayan amortisman ve itfa payları, karşılık giderleri, duran varlık satış kârları veya zararları, döneme ilişkin peşin ödenmiş giderler tutarı ile peşin tahsil edilmiş gelirlerin döneme ilişkin payı ilave edilmekte ya da çıkarılmaktadır. Buna ek olarak, gelir tablosunda raporlanan henüz nakden tahsil edilmemiş gelirlerden tahakkuk esasına göre kaydedilenler toplamdan çıkarılmakta, henüz ödenmeyen gider unsurları da toplama geri eklenmektedir. Bu işlemlerin neticesinde işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit giriş ya da faaliyetlerin sebep olduğu net nakit kullanımı bulunmuş olmaktadır.[56]

Endirekt yöntemin tercih edilmesinde iki etken vardır. Bunlardan birincisi, direkt yöntemin uygulanmasının çok maliyetli olması, ikincisi ise direkt yöntemin tahakkuk esaslı finansal durumları açık olarak dile getirmemesidir.[57]

Endirekt yöntemin bilanço ve gelir tablosunun anlaşılmasını kolaylaştırması, nakit akış tablosunun bilanço ve gelir tablosu arasında hangi faaliyetlerden elde edilen nakit giriş ve çıkışlarının sonucunda şekillendiğini açıkça vurgulaması da bu yöntemin tercih edilmesindeki bir diğer etkendir.[58]

---

[55] Atul Rai, "Reconciliation of Net Incometo Cash Flow From Operations: an Accounting Equation Approach", *Journal of Accounting Education*, Sayı 21, 2003, s. 18.
[56] M. Mustafa Kısakürek-M. Akif Ayarlıoğlu, *a.g.m.,* s. 196.
[57] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.,* s. 189.
[58] R. S. Olusegun Wallance-Mohammed S. I. Choudhury-Ajay Adhikari, "The Comprehensiveness of Cash Flow Reporting in the United Kingdom: Some Characteristics and Firm-Specific Determinants", *The International Journal of Accounting*, Cilt 3, Sayı 34, 1999, s. 316.

Endirekt yöntemin yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir[59]:

- Endirekt yöntem faaliyetlerden sağlanan nakit ile net kâr arasındaki farkı ortaya koyar.
- Çalışma sermayesindeki nakdi olmayan hesapların değişimlerine ışık tutar.
- Endirekt yöntemin uygulanması direkt yöntemin uygulanmasından daha kolaydır.

Endirekt yöntem, direkt yöntem kadar ayrıntılı ve açıklayıcı değildir. Nakit akış tablosunun endirekt yönteme göre hazırlanmasında, işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit fazlalığı ya da eksiği belirtilmekte ancak faaliyetlerden kaynaklanan nakit giriş ve çıkışlarının dökümü yapılmamaktadır. Faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının direkt yönteme göre raporlanması endirekt yönteme göre yapılan raporlamadan daha kolay anlaşılmaktadır. Çünkü direkt yöntem, önemli kalemlerdeki nakit girişlerinin ve çıkışlarının dağılımının nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Endirekt yöntem faaliyet kalemlerinden ertelenenlerin ve tahakkukların etkisini göstermez. Bu da endirekt yöntemin anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. [60]

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu, daha sağlıklı bilgi vermesi ve ülke çapında uygulama birliğinin sağlanması açısından nakit akış tablosunun hazırlanmasında direkt yöntemi benimsemiştir.

[59] Gopal V. Krishan-James A Largay, *a.g.m.*, s. 219.
[60] Yavuz Çiftçi-Levent Sarıoğlu, *a.g.m.*, s. 189.

Tablo 2: Endirekt Yönteme Göre Hazırlanmış Nakit Akış Tablosu

NAKİT AKIŞ TABLOSU (….TL)

	Cari Dönem	Önceki Dönem
Esas faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları		
Dönem kârı		
Amortisman giderleri ve itfa payları		
Finansman giderleri		
Faiz gelirleri		
Maddi duran varlık satış zararı, net		
Diğer karşılıklar		
İşletme sermayesindeki değişikliklerden önceki faaliyet kârı		
İşletme sermayesindeki değişiklikler:		
Ticari ve diğer alacaklar		
Stoklar		
Diğer dönen varlıklar ve diğer alacaklar		
Ticari ve diğer borçlar		
Diğer kısa ve uzun vadeli yükümlülükler		
Ödenen vergiler		
A. Esas faaliyetlerinden sağlanan net nakit		
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akışları		
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satın alımları		
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışları		
Tahsil edilen faiz		
B. Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		
Finansman faaliyetlerinde kullanılan nakit akışları		
Finansal borçlardaki net değişim		
Ödenen temettü		
Ödenen finansman giderleri		
C. Finansman faaliyetlerinde kullanılan net nakit		
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri		

2.2 Nakit Akış Tablosunun Bölümleri

2.2.1 İşletme Faaliyetleri

İşletmenin ana gelir getirici faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarını oluşturmaktadır. Bu yüzden bu nakit akışları, net kârın belirlenmesinde yer alan işlem ve olaylardan meydana gelir.[61]

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, işletmelerde dış finansman kaynaklarına ihtiyaç duyulmadan; borçların geri ödenebilmesi, faaliyetlerin sürdürülebilmesi, temettü ödemelerinin yapılabilmesi ve yeni yatırımlara başlanıp başlanamayacağına karar verilmesi konularında bilgi vermek için raporlanır. Döneme ilişkin nakit akışlarının belli bölümleri ile ilgili bilgiler, diğer bilgiler ile birlikte değerlendirilerek gelecekte oluşacak nakit akışlarına ilişkin tahminlerde ve bütçelerin hazırlanmasında kullanılır.[62]

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları TMS 7 Nakit Akış Tablosu standardında aşağıdaki şekilde sıralanmıştır[63];

- Satılan mallardan ve verilen hizmetlerden sağlanan nakit girişleri,
- Komisyon, ücret ve diğer hasılatlara ilişkin nakit girişleri,
- Mal ve hizmetler için yapılan ödemelerden doğan nakit çıkışları,
- Çalışanlara ve çalışanlar adına gerçekleştirilen ödemeler sonucu oluşan nakit çıkışları,
- Sigorta şirketlerinin aldığı veya ödediği primler, tazminatlar, yıllık ödemeler ve poliçe ile ilgili diğer yükümlülükler nedeni ile oluşan nakit giriş ve çıkışları,

---

[61] Samet Evci, *Türkiye Muhasebe (Finansal Raporlama) Standartları ve Uygulamasında Yaşanan Sorunlar,* (Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Finansman Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2008, s. 33.
[62] Gülşen Yanar, *a.g.m.*, s. 218.
[63] Yıldız Özerhan-Serap Yanık, *IFRS / IAS ile Uyumlu TMS / TFRS,* 2. Baskı, TÜRMOB Yayınları, Ankara 2012, s. 68.

- Finansman veya yatırım faaliyetleri ile doğrudan ilgili olmayan diğer vergiler ile ilgili nakit çıkışları ya da söz konusu vergiler kapsamında alınan vergi iadeleri ile ilgili nakit girişleri,

İşletmeler ticari amaçlarla ya da kendi faaliyetleri için menkul kıymet bulundurabilir. Bu kalemler, işletmenin satma amacıyla edinilen stok işlemleri ile aynı niteliktedir. Alım satımdan kaynaklanan nakit akışları işletme faaliyetinden kaynaklanan nakit akışları olarak kabul edilir. Çünkü işletmenin buradaki ana amacı kısa dönemli alım satımlardaki fiyat artışlarından yararlanmaktır.[64]

2.2.2 Yatırım Faaliyetleri

Yatırım faaliyetleri, uzun vadeli varlıkların ve nakit benzerleri içerisinde yer almayan diğer yatırımların elde edilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, gelir ve nakit akışı sağlamak amacıyla ayrılan kaynakların gösterilebilmesi için ayrı olarak raporlanır.[65]

Bir faaliyetin yatırım faaliyetleri bölümünde yer alması için, satın alınan aktifin düzenli bir gelir getirmesi, değerinin istikrarlı olması, yatırımcıya güven vermesi, uzun dönemde değer kazanma ihtimalinin olması ve yatırımcının uzun süre elinde tutması gibi koşullar gerekmektedir.[66]

Maddi duran varlık kâr ya da zararları, dönem net kârının belirlenmesinde dikkate alınır. Ancak buna rağmen, maddi duran varlık satışı sonucunda oluşan nakit akışları yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları olarak değerlendirilip raporlanır. Maddi duran varlık satışı, satış tutarı üzerinden yatırım faaliyetlerine

---

[64] Wayne Alderman-Jennifer M Mueller, "Cash Flow Classification of Restricted Funds", *The CPA Journal*, Kasım 2003, s. 46.
[65] Gülşen Yanar, *a.g.m.*, s. 219.
[66] Evren Dilek Şengür-Havva Nur Çiftçi, "İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 108, Kasım-Aralık 2011, s. 41.

ilişkin nakit girişi olarak raporlanır. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına ait örnekler aşağıdaki gibi sıralanabilir;[67]

- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların satın alınmasına ilişkin nakit çıkışları.
- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların satışından sağlanan nakit girişleri,
- Finansal kurumların yaptığı işlemler dışında, işletmeler tarafından üçüncü kişilere verilen avans ve borçlara ilişkin nakit çıkışları,
- Finansal kurumların yaptığı işlemler dışında, işletmeler tarafından üçüncü kişilerden alınan avans ve borçlara ilişkin nakit girişleri,
- Alım satım amaçlı yapılanlar ve finansman faaliyeti ile ilgili olanlar hariç, vadeli işlem ya da forward sözleşmeleri, opsiyon sözleşmeleri ve swap sözleşmelerine ilişkin nakit giriş ve çıkışları.

2.2.3 Finansman Faaliyetleri

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, işletmeye sermaye sağlayan ortaklar ve alacaklıların işletmenin gelecekteki nakit akışlarından talep edecekleri kısmın belirlenmesini sağlamak amacıyla açıklanan kısmı kapsamaktadır.[68]

Finansman faaliyetlerine ilişkin net nakit akışı örneklerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;[69]

- Hisse senedi ve diğer özsermaye araçlarının ihracından sağlanan nakit girişleri,

---

[67] Murat Erdoğan, *Finansal Muhasebe*, 1. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2002, s. 57.
[68] Whitfield O. Broome, "Statement of Cash Flows: Time for Change", *Financial Analysis Journal*, Sayı 60, Mart-Nisan 2004, s. 16.
[69] Remzi Örten-Hasan Kaval-Aydın Karapınar "*Türkiye Muhasebe Finansal Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumlama"* 6. Baskı, Gazi Kitabevi, Nisan 2012, s. 72.

- Sermayenin azaltılması ya da işletmenin kendi hisse senetlerini alması ile ortaya çıkan nakit çıkışları,
- Borçlanma araçları ihraç edilmesinden diğer uzun ve kısa vadeli kredilerden elde edilen nakit girişleri,
- Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları,
- Finansal kiralama sözleşmeleri sonucu oluşan borç ödemesinden kaynaklanan nakit çıkışları.

2.3 Nakit Akış Tablosunun Hazırlanması Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

2.3.1 Yabancı Parayla İlgili İşlemlere İlişkin Nakit Akışları

Yabancı parayla ilgili işlemlerden doğan nakit akışları, nakit akışının gerçekleştiği tarihteki kur üzerinden ilgili işletmenin para birimine dönüştürülür. Yabancı ülkedeki bağlı işletmelerin nakit akışları da gerçekleştiği tarihteki kur kullanılarak yabancı para biriminden işletmenin faaliyet gösterdiği ülkenin para birimine çevrilir.[70]

Yabancı parayla ilgili nakit akışları, UMS-21'e göre "Kur Değişiminin Etkileri" başlığı altında incelenmiştir. Standartta, işletmenin yabancı ülkede faaliyet gösteren kendisine bağlı şirketinin nakit akışlarının da bu nakit akışlarının gerçekleştiği tarihteki çapraz kur kullanılarak işletmenin faaliyet gösterdiği ülkedeki para biriminden ana şirketin faaliyet gösterdiği ülkenin para birimine dönüştürülerek raporlanması gerektiği öngörülmektedir. Bu durumda standart, nakit akışlarının bilanço günündeki kurdan çevrilmesine izin vermemiş, işlemlerin, uygulama kolaylığı sebebi ile gerçek kura yakın ortalama kur ile yabancı para cinsinden

[70] Tuğba Uçma-Çağrı Köroğlu, *a.g.m.,* s. 60.

kaydedilmesini öngörmüştür. Standartta, döviz kurunda önemli ölçüde dalgalanma gerçekleştiği takdirde ortalama kurun kullanılmayacağı belirtilmiştir.[71]

Standart, kur farklarından oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıpların nakit akışı olarak gösterimini kabul etmemektedir. Fakat kur farklarının yabancı para cinsinden tutulan nakit ve nakit benzerleri üzerine etkisi, dönemin başlangıcında ve sonundaki nakit ve nakit benzerlerinin karşılaştırmasını yapabilmek için nakit akış tablosunda gösterilir. Bu şekilde nakit akış tablosunda yer alan tutarlar; işletme, yatırım, finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından ayrı olarak gösterilir. Bu nakit akışları dönem sonundaki kur üzerinden ilgili para birimine çevrilirse, bu durumda nakit akışları ortaya çıkacak kur farklarını içerir.[72]

2.3.2 Faiz ve Temettülerin Nakit Akış Tablosunda Gösterilmesi

Faiz ve temettülerle ilgili nakit giriş ve çıkışları nakit akış tablosunda ayrı olarak raporlanır. Bu kalemlerin her biri dönemler arasında tutarlı bir şekilde işletme, yatırım ya da finansman faaliyetleri ile ilgili oluşlarına göre sınıflandırılır. Gelir tablosunda gider olarak gösterilen ya da varlık maliyetlerine verilen faiz giderleri toplamları nakit akış tablosunda dönemin toplam faiz giderleri olarak açıklanır.

Finansal kuruluşlarda faiz gelir ve giderleri ile temettüler genellikle esas faaliyetler ile ilgili nakit akışları arasında yer alır. Fakat diğer işletmelerin söz konusu nakit akışlarını nasıl sınıflandıracaklarına ilişkin bir ilke bulunmamaktadır. İşletmeler faiz gelir ve giderleri ile temettü gelirlerini net kâr ya da zararın belirlenmesinde dikkate alınması durumunda esas faaliyetlerinden, finansman kaynaklarının elde edilmesi maliyetlerini oluşturması durumunda finansman

[71] Selim Bekçioğlu-Çağrı Köroğlu, "UMS-21, TMS-21 Kur Değişim Etkileri Standardına Göre Finansal Tabloların Çevrimi ve Kur Farklarının Muhasebeleştirilmesi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 86, Mart-Nisan 2008, s. 35.
[72] Yıldız Özerhan-Serap Yanık, *a.g.e.,* s. 73.

faaliyetlerinden, yatırımlarının getirileri olması durumunda da yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akışı olarak gösterebilirler.[73]

Kâr payı ödemeleri, elde edilen finansman kaynaklarının maliyetini oluşturduğu için finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışı olarak sınıflandırılabilir. Temettü ödemeleri, mali tablo kullanıcılarına işletmenin esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları için kâr payı dağıtma yeteneği hakkında bilgi sunmak amacıyla işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışı olarak da raporlanabilir.[74]

2.3.3 Vergilere İlişkin Verilerin Nakit Akış Tablosunda Gösterilmesi

Vergiler; işletmenin esas faaliyetleri, yatırım faaliyetleri ve finansman faaliyetleri ile ilgili nakit akışı sağlayan işlemleri sonucunda oluşmaktadır. Yatırım ve finansman faaliyetlerinin neden olduğu vergi giderlerinin tutarı tespit edilebilir olmasına rağmen ilgili nakit akışlarının belirlenmesinde zorluklar yaşanabilir. Ayrıca vergiyle ilgili nakit akışı, vergiyi doğuran işlem ve olaydan farklı zamanda gerçekleşebilir. Bu sebeple ödenen vergiler genel olarak esas faaliyetler ile ilgili nakit akışları bölümünde gösterilir. Gelir vergisi ödemelerinin işletmelerin varlık azalımı ve yükümlülük eksilimi gibi yatırım ve finansman faaliyetleri ile ilgili kazanç ve kayıpları ile alakalı olması nakit akış tablosundaki sınıflandırmaya etki etmez.[75]

2.3.4 Bağlı Ortaklıklar, İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlara İlişkin Nakit Akışları

Bağlı ortaklıklar ya da iştiraklerin muhasebeleştirilmesinde maliyet esası ya da özsermaye yöntemi esas alınmış olabilir. Bu durumda yatırımcı kâr payları ve alınan veya verilen avanslar gibi sadece kendisi ve yatırım yaptığı şirket arasındaki

[73] Tuğba Uçma-Çağrı Köroğlu, *a.g.m.*, s. 60.
[74] Yıldız Özerhan-Serap Yanık, *a.g.e.*, s. 72.
[75] Hugo Nurnberg, "Income Taxes in the Cash Flow Statement", *The CPA Journal*, Cilt 73, Sayı 6, Haziran 2003, s. 49.

nakit akışlarını nakit akış tablosunda gösterir. İştirakler, bağlı ortaklıklar ve diğer işletme birimlerinin satın alınmasında ya da elden çıkarılmasında oluşan nakit akışları, yatırım faaliyeti bölümünde ayrı olarak gösterilir. Bu nakit akışlarının ayrı olarak gösterimi; bu kalemlere ilişkin nakit akışlarının diğer işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından ayırt edilmesine yardımcı olur. Bu varlıkların satılması ve satın alınması sonucu oluşan nakit giriş ve çıkışları mahsup edilmez.[76]

2.3.5 İşletmenin Bağlı Ortaklıklarının ve Diğer Birimlerinin Elde Edilmesi ve Elden Çıkarılması

İşletmenin bağlı ortaklıklarının ve diğer birimlerinin elde edilmesi ve elden çıkarılması sonucu oluşan nakit akışları, nakit akış tablosunda ayrıca gösterilir.[77]

İşletmeler, bağlı ortaklık, iştirakler ve diğer işletme birimlerinin dönem içindeki alım ve satımlarını aşağıdaki şekilde raporlar:[78]

- İlgili kaleme ilişkin satın alma veya satışların toplam tutarı,
- Bu kalemlere ilişkin satın alma veya satışların nakit veya nakde eşdeğer tutarları,
- İktisap edilen ya da elden çıkarılan bağlı ortaklık ya da işletme birimi bünyesindeki nakit ve nakit benzerlerinin tutarı,
- Satın alınan veya satılan bağlı ortaklık ya da işletme birimindeki nakit ya da nakde eşdeğer varlıklar dışındaki varlık ve kaynakların ana grup itibari ile tutarları.

[76] Murat Erdoğan, a.g.e., s. 59.
[77] Gülşen Yanar, *a.g.m.,* s. 221.
[78] Tuğba Uçma-Çağrı Köroğlu, *a.g.m.,* s. 62.

2.3.6 Diğer Açıklamalar

İşletmenin elinde tutuğu fakat kullanımı mümkün olmayan önemli tutardaki nakit ve nakit benzeri tutarlara ilişkin bilgiler nedenleri ile birlikte nakit akış tablosunda raporlanır. İşletmeler mali tablo kullanıcılarının işletmenin durumu ve likiditesini daha iyi değerlendirmelerine yardımcı olmak için aşağıdaki ek bilgileri de açıklayabilirler:[79]

- Kullanım imkânları üzerindeki kısıtlar belirtilmek üzere işletmenin gelecekteki esas faaliyetleri ve sermaye taahhütlerinin yerine getirilmesi amacıyla kullanımı mümkün olan kredi imkânları,
- Oransal konsolidasyon yöntemi ile muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının hepsinde ortaya çıkan işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının toplam tutarı,
- İşletme kapasitesinin korunması için gerekli olan nakit akışlarından ayrı olarak işletme kapasitesinde artış yaratan nakit akışlarının toplam tutarı.

2.3.7 Nakit Akışı Yaratmayan İşlemler

Yatırım ve finansman faaliyetlerinin büyük bir kısmı, işletmenin sermaye ve aktif yapılarını etkilemelerine rağmen, cari dönem nakit akışları üzerinde herhangi bir etki yaratmazlar. Nakit akışı yaratmayan aktiflerin borçlanma ya da finansal kiralama yoluyla elde edilmesi, bir işletmenin hisse senedi ihracı yoluyla elde edilmesi, borçların kaynağa dönüştürülmesi gibi yatırım ve finansman işlemlerinden nakit ve nakit benzeri varlık kullanımı gerektirmeyen işlemler nakit akış tablosunda gösterilmez. Nakit akışı yaratmayan işlemlerin nakit akış tablosunda gösterilmemesi nakit akış tablosunun amacına uygundur. Çünkü bu işlemlerin cari dönmedeki nakit akışları ile bir ilişkileri yoktur.[80]

---

[79] Tuğba Uçma-Çağrı Köroğlu, *a.g.m.*, s. 65.
[80] Murat Erdoğan, a.g.e., s. 60.

Nakit akışı yaratmayan işlemlerin örnekleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:[81]

- Amortismanlar ve tükenme payları
- Şüpheli alacaklar karşılığı
- Değer düşüklüğü karşılığı
- Duran varlıkların yeniden değerlemesinden doğan değerleme farkları
- Borçların hisse senedi verilmek suretiyle ödenmesi
- Kredili olarak alınan varlıklar
- Reeskont işlemleri

[81] Ahmet Demir, *Mali Tablolar ve Uygulaması,* 3. Baskı, Kaptan Ofset Yayınları, İstanbul 1997.

Tablo 3: İşletmelerde Nakit Akışı Yaratan ve Yaratmayan İşlemler

İŞLETMELERDE NAKİT AKIŞI YARATAN İŞLEMLER	**İŞLETMELERDE NAKİT AKIŞI YARATMAYAN İŞLEMLER**
Satışlardan elde edilen nakit girişleri	Kredili olarak alınan varlıklar
Maliyetlerden kaynaklanan nakit çıkışları	Amortisman ve tükenme paylarının ayrılması
Faaliyet giderlerine ilişkin nakit çıkışları	Hisse senedi verilmek suretiyle temettü ödenmesi
Finansman giderlerine ilişkin nakit çıkışları	Önceki dönem gelir ve giderleri
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışından doğan nakit girişleri	Reeskont işlemleri
Mal ve hizmetlere ilişkin yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	Duran varlıkların yeniden değerlemesinden doğan değerleme farkları
Finansal kiralama sözleşmeleri sonucu oluşan nakit çıkışları	Zayi olan varlıkların zarar kaydedilmesi
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	Borçların hisse senedi verilmek suretiyle ödenmesi
Sermaye azaltılması ile ilgili nakit çıkışları	Kârın sermayeye ve yedeklere ilavesi
Uzun ve kısa vadeli kredilerden doğan nakit girişleri	Karşılıkların ayrılması

3. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ANALİZİNDE KULLANILAN YÖNTEMLER

Mali tablo analizi, analistin de amacı doğrultusunda bir ya da birkaç döneme ait mali tablolarda yer alan kalemlerin, birbirleriyle ilişkilerinin ve bütünle olan ilişkilerinin çeşitli teknikler kullanılarak analiz edilmesi, yorumlanması ve işletmenin içinde bulunduğu koşulların da dikkate alınarak değerlendirilmesi işlemidir.[82]

İşletme hakkında karar verenlerin sağlıklı kararlar vermeleri bakımından mali tabloların analiz edilmesi önem taşımaktadır. İşletmeler mali tablolar analizini bilanço ve gelir tablosunu dikkate alarak yapmaktadır. Fakat işletmelerin mali tablolarının analizi yapılırken bilanço ve gelir tablosunun yanında nakit akış tablosunun da analiz edilmesi mali tablo kullanıcılarına yararlı bilgiler sağlayacaktır.[83]

Finansal tablolar analizinin amaçları aşağıdaki gibi sıralanabilir;[84]

- Bir işletmenin hesap dönemine ait finansal tablolarının analiz edilmesi, bu sayede varlık ya da sermaye konularında işletmenin sonuçlarının değerlendirilmesi,
- Bir işletmenin geçmiş finansal dönemine ait mali tablolarının analiz edilmesi yardımıyla o işletmenin gelişim seyrinin belirlenmesi,

---

[82] Serdar Özkan-Ece Erdener Acar, "Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Tablolar Analizi Üzerindeki Etkilerine Genel Bakış", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 97, 2010, s. 54.

[83] Mahmut Karğın-Rabia Aktaş, "Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 52, Ekim 2011, s. 8.

[84] Metin Atmaca-Hakan Çelenk, "Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkilerinin Regresyon Analizi ile Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Ocak 2011, s. 115.

- İşletmelerin mali tablolarının aynı iş kolundaki diğer işletmelerin mali sonuçları ile karşılaştırılması ve bu sayede işletmenin içinde bulunduğu sektör açısından durumunun belirlenmesi,
- Kredi isteyen işletmelerin bu krediyi geri ödeme durumlarının saptanması,
- İşletmenin yeni yatırımlara veya genişleme yatırımlarına karar vermesine yardımcı olmasıdır.

Nakit akış tablosu, diğer finansal tablolar ile birlikte kullanıldığı zaman işletmenin gerçek likidite ve borç ödeme gücünü gösterir. Nakit akış tablosu, işletmenin mali performansının ve nakit akışlarının tutar ve zamanlamasının, değişen koşullara uyum sağlama yeteneğinin değerlendirilmesi açısından gerekli olan bilgileri de sunmaktadır.[85] Bu gibi nedenlerle nakit akış tablosunun analiz edilmesi de önemlidir.

Nakit akış tablosu da bilanço ve gelir tablosunun analizinde olduğu gibi farklı teknikler kullanılarak analiz edilebilir. Bu teknikler, karşılaştırmalı tablolar analizi, eğilim yüzdeleri analizi ve rasyo (oran) analizi olarak sıralanabilir. Bu analiz tekniklerin etkin bir şekilde kullanılması, işletmenin nakit akış süreci ile ilgili önemli bilgilere ulaşılmasını sağlar. Nakit akış tablosunun analizinde "nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli" olarak adlandırılan bir yöntem de kullanılabilir.[86] Bu analiz yöntemlerinin açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Karşılaştırmalı Tablolar Analizi

Karşılaştırmalı tablolar analizi, bir işletmenin iki veya daha fazla dönemlerine ilişkin mali tablolarının birbirini izleyen dönemler bakımından

[85] Ümit Gücenme-Aylin Poroy Arsoy, *a.g.m.*, s. 74.
[86] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 8.

karşılaştırmalı olarak düzenlenmesi ve bu tablolarda yer alan kalemlerin zaman içinde göstermiş oldukları değişikliklerin incelenerek değerlendirilmesidir.[87]

Karşılaştırmalı tablolar analizi yöntemi, tutarların dönemler itibariyle seyrini ilk bakışta göstermesi ve fazla bir işlem gerektirememesi nedeniyle çok kullanılmaktadır.[88]

Karşılaştırmalı tablolar analizinin en büyük avantajı analizi yapılan işletmenin gelişme yönü hakkında görüş verecek bilgileri vermesidir. Mali tablolarda yer alan kalemlerdeki değişikliklerin incelenmesi, işletmenin ve onun mali karakteristiklerinin hangi yönde gelişmekte olduğunu göstermesi bakımından önemlidir.[89] Karşılaştırmalı tablolar analizi, işletmenin geçmiş yıllardaki ve bugünkü finansal durumunu görmeye ve bugünkü finansal durumunun geçmiş yıllardan farklarını tespit etmeye olanak sağlar. Ayrıca karşılaştırmalı tablolar analizi ile işletmenin gelecekteki finansal durumu hakkında çıkarımlarda da bulunulabilir.[90]

Karşılaştırmalı tablolar analizinin faydalı olabilmesi için analizi yapılacak dönemlerin aynı uzunlukta olması, tablolarda raporlanan bilgilerin aynı muhasebe ilkelerine göre raporlanmış olması ve rakamların enflasyonun etkisinden arındırılarak birbiri ile karşılaştırılabilir olması gerekmektedir.[91]

Karşılaştırmalı tablolar cari dönemle, bir önceki dönemi kapsayacak şekilde iki dönemli olarak düzenlenebileceği gibi, cari dönemle birden fazla geçmiş dönemi kapsayacak şekilde çok dönemli olarak da düzenlenebilmektedir. Mali tabloların iki dönemli olarak düzenlenmesi durumunda cari dönemin verileri ile geçmiş dönem verileri karşılaştırılmakta, artış ve azalışlar ile bunların yüzdeleri saptanmaktadır.

---

[87] Nalan Akdoğan-Nejat Tenker, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri,* 5. Baskı, Lebib Yalkın Yayımları, İstanbul 1997, s. 473.
[88] Ahmet Hayri Durmuş-M. Emin Arat-Mustafa İme, *Finansal Tablolar Analizi Prensipler ve Uygulamalar*, Marmara Üniversitesi Nihad Sayer Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul 1993.
[89] Öztin Akgüç, *Mali Tablolar Analizi,* 8. Baskı, İstanbul 1990, s. 248-249.
[90] Yurdakul Çaldağ, *Denetim ve Raporlama,* 4. Baskı, Gazi Kitabevi, s. 255.
[91] Nalan Akdoğan-Nejat Tenker, *a.g.e.,* s. 473.

İkiden fazla dönemi kapsayacak bir karşılaştırma olması durumunda ise ya önceki yıl temel yıl olarak alınıp karşılaştırmalar bu yıla göre yapılmaktadır ya da her yıl kendinden önce gelen yılla karşılaştırılmaktadır. Temel alınan yılın (baz yıl) normal bir faaliyet yılı olmasına dikkat edilir. Eğer baz yıl olağanüstü bir yıl ise, yani firma faaliyetleri normal seyrinde değilse bu yılla karşılaştırılacak diğer yıllarda gerçek durumu yansıtmayacaktır.[92]

Kalemlerindeki değişimlerin bir önceki döneme göre hesaplanması halinde aşağıdaki formüller kullanılır;[93]

Tutarsal Değişim: Cari Dönem Tutarı – Bir Önceki Dönem Tutarı

$$\text{Yüzde Değişim: } \frac{\text{Cari Dönem Tutarı – Bir Önceki Dönem Tutarı x 100}}{\text{Bir Önceki Dönem Tutarı}}$$

Hesap kalemlerindeki değişimlerin baz yıla göre hesaplanması halinde ise aşağıdaki formüller kullanılır;

Tutarsal Değişim: Cari Dönem Tutarı – Baz Yıl Tutarı

$$\text{Yüzde değişim: } \frac{\text{Cari Dönem Tutarı – Baz Yıl Tutarı x 100}}{\text{Baz Yıl Tutarı}}$$

Karşılaştırmalı tablolar oluşturulduktan sonra; kalemler arasında oluşan artış ve azalışlar incelenmesi ve tahminler yürütülerek değerlendirilmesi işlemlerinden oluşan analiz ve yorum aşamasına sıra gelir.[94] Yüzde ile ifade edilmiş fark rakamlarına bakılarak önemli artış ve azalış gösteren kalemlere dikkat edilir ve diğer kalemlerdeki farklar ile ilişkiler kurularak nedenleri hakkında yorum

[92] Ümit Gücenme, *Mali Tablolar Analizi*, 3. Baskı Marmara Kitabevi, Bursa 2000, s. 90.
[93] Volkan Demir-Oğuzhan Bahadır, *SMMM Staja Başlama ve SMMM Yeterlilik Sınavlarına Hazırlık için Muhasebe,* 2. Baskı, İSMMMO Yayınları, İstanbul 2009, s. 880.
[94] Nalan Akdoğan-Nejat Tenker, *a.g.e.,* s. 481.

yapılır.[95] Karşılaştırmalı tablolar analizinde bir kalemdeki değişim incelenirken o kalemin diğer kalemlerle olan ilişkisinin de dikkate alınması gerekmektedir. Çünkü herhangi bir kalemde oluşan değişim diğer kalem ya da kalemlerin değişimleri ile açıklanabilir. Ayrıca bir mali tablonun analiz ve yorumu yapılırken diğer bir mali tablonun da dikkate alınması zorunlu olabilir.[96]

3.2 Eğilim Yüzdeleri (Trend) Analizi

Bir işletmenin kendi içinde uzun süreli analizi yapılmak istendiğinde eğilim (trend) yüzdeleri analiz tekniği kullanılır.[97] Trend analizi, finansal yöneticilerin ve analistlerin bir şirketin şu anki mali durumunun gidişatı hakkında bilgi sahibi olmalarına yardımcı olur. Trend analizinde amaç, ilgili kalemde oluşan artış veya azalışları belirlemektir. Eğilim yüzdeleri analizi, belli faaliyet dönemleri arasındaki mali tablolarda yer alan kalemlerin artış ya da azalışları ile değişikliklerini baz olarak alınan yılla kıyaslayarak önem derecelerini ortaya koyar ve bu şekilde dinamik bir analiz yapılmasına imkân sağlar.[98]

Trend analizi finansal tablolardaki kalemlerin zaman içerisinde gösterdikleri eğilimlerin incelenmesi esasına dayanmaktadır. Bu yöntemde işletmenin geçmişteki finansal ve ekonomik yapısı değerlendirilerek gelecek için tahminde bulunulur ve gelecek faaliyetleri planlanır. Trend analizi uzun vadede işletmenin finansal ve ekonomik yapısının ve faaliyet sonuçlarının seyrini belirleyecek değişimleri en iyi şekilde ortaya koyan yöntemdir.[99]

Eğilim yüzdeleri yöntemiyle mali tabloların analizinin yapabilmesi için birbirini izleyen tarihler itibari ile uzunca bir döneme ait finansal tabloların ele

---

[95] Ümit Gücenme, *Mali Tablolar Analizi ve Enflasyon Muhasebesi,* 5. Baskı, Aktüel Yayınları, Mart 2005, s. 174.
[96] Nalan Akdoğan-Nejat Tenker, *a.g.e.,* s. 481.
[97] Sabri Bektöre-Ferruh Çömlekçi-Halim Sözbilir, *Mali Tablolar Analizi,* Birlik Ofset Yayıncılık, Eskişehir 1997, s. 113.
[98] Özlem Özer, "Mali Tablolar Analizi: Bir Hastane Örneği", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi,* Sayı 6, Haziran 2012, s. 190.
[99] Volkan Demir-Oğuzhan Bahadır, *a.g.e.,* s. 891.

alınması şarttır. Ele alınan bu tablolardaki kalemlerin yıllar itibariyle eğilim yüzdeleri hesaplanır. Eğilim yüzdeleri iki şekilde hesaplanabilir. Birinci hesaplama şekli, bir yılın mali tablosundaki tutarların baz olarak alınıp diğer yılların bütün yüzdelerinin bu tutarlara göre hesaplanmasıdır. Baz olarak seçilen yılın açıdan normal bir yıl olmasına dikkat edilmelidir. Çünkü sıkıntılı bir yıl esas alınmışsa sonraki yıllarda olduğunun aksine işletmenin durumu çok iyiymiş gibi görünecektir. Baz yıl olarak işletmenin en verimli olduğu yılın seçilmesi de sonraki yıllarda işletmenin durumunun çok kötü algılanmasına neden olacaktır. Bu hesaplamada baz yıldaki her kalemin tutarları 100 olarak kabul edilir ve eğilim yüzdesi hesaplanan kalemin diğer yıllardaki tutarları hep buna oranlanır. Formüle dökmek gerekirse;

$$\text{Eğilim Yüzdesi} = \frac{\text{Kalemin Diğer Yıldaki Tutarı X 100}}{\text{Kalemin Baz Yıldaki Tutarı}}$$

Yukarıdaki formül ile bulunan sonuçlar ya yüzden küçük, ya yüze eşit, ya da yüzden büyük olacaktır.[100]

Eğilim yüzdelerinin ikinci hesaplanma şekli ise her yılın finansal tablo kalemlerindeki değişikliklerin daima bir önceki yılın kalemlerine göre tespit edilmesidir. Yani her yıl için bir önceki yıl baz yıl olarak kabul edilir.[101] Bir önceki yılın baz yıl olarak alınması, ikiden fazla dönemin incelemesi yapılırken değişimin kümüle olarak görülmemesi açısından sıkıntı oluşturabilir.[102]

Eğilim yüzdesi hesaplanırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir;[103]

[100] Sabri Bektöre-Ferruh Çömlekçi-Halim Sözbilir, *a.g.e.,* s. 114.
[101] Ümit Gücenme, *a.g.e.,* s. 180.
[102] Franklin Plewa-Thomas Friedlob, "New Waysto Analyze Cash Flows", *The National Public Accountant,* Şubat-Mart 2002, s. 26.
[103] Ahmet Hayri Durmuş-M. Emin Arat-Mustafa İme, *a.g.e.,*

- Baz yılda bir hesap kalemi negatif ise ve diğer yıllarda pozitif olmuşsa, ya da tersi olmuşsa o kalem tutarı için eğilim yüzdesi hesaplanmaz.
- Herhangi bir hesap kaleminin baz yıldaki değeri bilinmiyorsa o kalem için eğilim yüzdesi hesaplanmaz.
- Baz yılda bir tutarı olan kalem diğer dönem sıfıra düşmüşse eğilim yüzdesi sıfır olur.

Bulunan eğilim yüzdesi sonuçları iki anlamı ifade eder. Birincisi bulunan yüzde eğilimi hesaplanan kalemin gelişme seyrini belirtir. Bu durum grafik üzerinde de çok açık olarak ve kolaylıkla görülür. İkincisi artış ve azalışların oranını yüzde olarak gösterir.[104]

Eğilim yüzdelerine göre hazırlanmış finansal tabloların analiz ve yorumunda birbiriyle ilişkili olan kalemlerin göstermiş oldukları eğilimlerin karşılaştırılarak birlikte değerlendirilmesi gerekir. Böylece kalemlerin eğilimlerinin tek tek yorumlanmasından çok karşılaştırmalı olarak yorumlanması daha gerçekçi sonuçlara varılmasına olanak sağlayacaktır.[105]

Eğilim yüzdeleri analizinde, ele alınan kalemlerin bir zaman aralığı içerisinde gösterdikleri eğilimlerin karşılaştırması şeklinde yapılan yorum aşamasında aşağıdaki sıra takip edilir;[106]

- Ele alınan her kalemin eğilimi belirlenir.
- Kalemlerin eğilimleri arasındaki benzerlik ve farklılık ortaya konulur.
- Birlikte ele alınan kalemlerin eğilimlerinin etkileşimi araştırılır.
- Kalemlerin eğilimlerindeki etkileşimin işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları hakkında olumlu olup olmadığı belirlenir.

---

[104] Ahmet Hayri Durmuş-M. Emin Arat, *Mali Tablolar Tahlili,* Marmara Üniversitesi Nihad Sayer Eğitim Vakfı, 4. Baskı, İstanbul 1997, s. 171.
[105] Nalan Akdoğan-Nejat Tenker, *a.g.e.,* s. 510.
[106] Sabri Bektöre-Ferruh Çömlekçi-Halim Sözbilir, *a.g.e.,* s. 115.

- Belirlenen etkileşimin devamı halinde bunun gelecekteki mali durumu ve faaliyet sonuçlarını ne yönde etkileyeceği üzerinde tahmin yürütülür.

Eğilim yüzdeleri yöntemi, aşağıda açıklanan noktalardan eleştirilmekte ve bu analizin bazı hususlarda yetersiz kaldığı ileri sürülmektedir:[107]

- Söz konusu yöntemin sağlıklı sonuçlar verebilmesi, işletme için her yönden normal olan bir yılın baz yıl olarak seçilmesini gerektirir. Baz olarak seçilen yıl, işletme için normal, tipik bir yıl da olmayabilir. Olağanüstü faktörlerin etki yapmış olduğu bir yıl baz olarak seçildiği takdirde yapılacak çözümleme, varılacak sonuçlar büyük ölçüde hatalı olabilmektedir. İşletme için çok başarılı olan bir yıl baz olarak seçilirse bundan sonraki gelişmeler parlak olarak nitelendirilemeyecek; fakat buna karşılık işletme sonuçları yönünden başarısız bir yıl baz olarak alınırsa gelişmeler eğilim yüzdeleri ile abartılacak parlak gösterilebilecektir.
- Eğilim yüzdeleri, bazen işletme hakkında ilk bakışta yanlış kanıların doğmasına neden olabilir.
- Mali tablolarda yer alan bazı kalemlerdeki önemsiz değişiklikler yine bu yöntemle çok aşırı bir şekilde ifade edilebilir.
- Bu yöntem yüksek oranda bir artışa gerektiğinden daha fazla önem verilmesine neden olabilir.
- İncelenen dönemde, işletmenin muhasebe uygulamasında, değerleme yöntemlerinde değişiklikler olmuş veya fiyatlarda önemli artış veya düşüşler kaydedilmişse eğilim yüzdeleri büyük ölçüde anlamlarını yitirir. Bu durumda, muhasebe uygulamalarında değişikliklerin ve fiyat hareketlerinin mali tablolarda etkileri giderilmeden eğilim yüzdeleri hesaplamak ve bu eğilimleri karşılaştırmak anlamlı olmayacaktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle eğilim yüzdeleri ile birlikte mali tablolarda yer alan kalemlerin tutarlarının da incelenmesi gerekir. Salt rakamlar ihmal edilerek

[107] Öztin Akgüç, *a.g.e.*, s. 251.

yalnız eğilim yüzdelerinin incelenmesi analisti hatalı sonuçlara götürebilir. Eğilim yüzdeleri yönteminin açıklanan bu eksikliklerine karşılık bazı üstünlükleri de vardır. Eğilim yüzdeleri, mali tablolarda yer alan kalemlerdeki artış ve azalışlar ile birlikte değişikliklerin göreli önemini de gösterir. Bu yöntem, işletme ile ilgili olumlu veya olumsuz gelişmeler hususunda ipuçları verdiği ve derin bir analiz için yol gösterdiği ölçüde faydalıdır.[108]

3.3 Rasyo Analizi

İki nicelik arasındaki anlamlı ilişki rasyo olarak adlandırılmaktadır. Bu ilişki bir kesir şeklinde ya da yüzde olarak ifade edilebilir. Başka bir ifade ile işletmenin işlevi ya da yapısındaki anlamlı sayılar arasındaki ilişkiye rasyo (oran) denir. İşletmenin finansal performansının ölçümlenip yorumlanmasında en çok kullanılan analiz yöntemi rasyo yöntemidir.[109]

Rasyo (oran) analizi tekniğinde, mali tablolardaki kalemler arasındaki anlamlı ilişkiler, birbirinin yüzdesi veya birkaç katı olarak belirtilmektedir. Rasyo analizinde, hesap veya hesap grupları arasında matematiksel ilişkiler kurularak, firmanın ekonomik ve finansal yapısı ile kârlılığı ve çalışma durumu hakkında bir yargıya varılmaya çalışılmaktadır.

Finansal rasyolar, finansal kalemler arasındaki ilişkiyi bu kalemlerden birini diğerine bölerek gösterirler. Yöneticilere, işletmeyi çevredeki diğer işletmelerle karşılaştırma olanağı sağladığı için rasyo analizi yöneticiler açısından önemli bir finansal analiz tekniğidir.[110]

---

[108] Öztin Akgüç, *a.g.e.,* s. 251.

[109] Emin Arat, "2001-2003 Dönemleri Ticaret Bankalarının Enflasyon Muhasebesine Göre Düzeltilmiş Finansal Tablolarının Oranlar Yöntemi ile Analizi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 69, Ekim-Aralık 2004, s. 42.

[110] Mirela Monea,"Financial Ratios – Reveal How a Business is Doing?", *Annals of the University of Petroşani Economics*, Cilt 9, Sayı 2, 2000, s. 137.

Rasyo analizinden ilk olarak 1908 yılında Wiliam M. Rosandele tarafından yazılan "Credit Department Methods" isimli makalede bahsedilmiş ve rasyo yöntemi 1919 yılında sistemli bir şekilde uygulanmaya başlamıştır. Rasyolar hakkında çalışmaları olan Alexander Wall bu çalışmalarını 1919 yılının Mart ayında yapılan bankacılık bülteninde yayınlayarak bankalara, rasyo yönteminin kullanılmasını önermiştir. Rasyo analizi yönteminin gelişmesine öncülük eden Alexander Wall "A Study of Credit Barometries" isimli makalesinde işletmelerin sadece cari oranı kullanmasını eleştirmiş ve rasyo yöntemini bir bütün olarak ortaya koymuştur.[111]

Rasyo analizinde birbiri ile bağlantılı olan kalemler arasındaki ilişki ortaya konmaktadır. Rasyo analizinden beklenen yaranın sağlanması için hesaplanan oranların nedenlerinin araştırılması ve iyi yorumlanması gerekmektedir. Bu nedenle oranların işletmenin amaçları ile bütünleştirilerek değerlendirilmesi ve yorumlanması gerekmektedir. Oranlar hesaplanırken işletmenin geçmiş dönemlerinde hesaplanan oranlardan ya da işletmenin faaliyet gösterdiği sektör için geliştirilen oranlardan yararlanılmaktadır. Oranların yorumlanmasında işletmenin faaliyet gösterdiği sektörün yanı sıra ülkenin içinde bulunduğu koşulların da dikkate alınması gerekir.[112]

ABD'de FASB (Finansal Muhasebe Standartları Kurulu)'nun yayınladığı 95 nolu karar ile işletmeler tarafından nakit akış tablosunun hazırlanmasının zorunlu hale getirilmesinden sonra finansal performansı ölçmede nakit akış rasyolarından yararlanılması yaygınlaşmaya başlamıştır.[113]

Uluslararası muhasebe standartlarına uygun olarak hazırlanan nakit akış tablosundaki "işletme faaliyetlerinden net nakit akışı", "yatırım faaliyetlerinden net nakit akışı" ve "finansman faaliyetlerinden net nakit akışı" sınıflaması net nakit durumunu belirlemede işletmenin dönem faaliyetlerinin ve diğer faaliyetlerinin

---

[111] Cevat Sarıkamış, "Rasyo Analizi Uygulamasının Gelişimi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 33, Ocak 2007, s. 44.
[112] Deniz Umut Erhan, "Oran Analizi Yöntemi ile Stratejik Yönetimin Yapılandırması: Kobi TFRS'ye Geçiş Sürecinde Bir Vak'a Analizi", *Muhasebe ve Denetime Bakış,* Kasım 2012, s. 43.
[113] Hüseyin Yılmaz, "İşletmelerin Finansal Yönetiminde Nakit Akış Rasyo Analizi", *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi,* Cilt 14, Sayı 1, 1999, s. 185.

etkisini ayrı ayrı göstermektedir. İşletme faaliyetleri üretim, mal ve hizmetin satın alınması ve satılması gibi işletmenin temel faaliyetlerini içermektedir. Bu nedenle nakit akış rasyo analizinde işletme faaliyetleri yöneticilerin en çok üzerinde durması gereken konu olmalıdır.[114]

Finansal tablolarda yer alan kalemler arasında birden fazla oran hesaplamak bütün kalemleri birbirleri ile karşılaştırmak mümkündür. Ancak mali analistler ve işletme yöneticileri açısından önemli olan, işletmenin borç ödeme gücü, finansal yapısı, karlılığı, sermayenin, iktisadi varlıklarının verimli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı, büyüme hızı, nakit yaratma gücü gibi konulardaki sorulara cevap verecek oranların hesaplanmasıdır. Amaca ulaştırmayan oranların hesaplanmasının bir yararı yoktur.

Nakit akışı ile ilgili rasyoların açıklamalarına aşağıda yer verilmektedir.

3.3.1 Genel Nakit Akış Rasyosu

Genel Nakit Akış Rasyo (GNAR)'su aşağıdaki şekilde hesaplanabilir:

$$\text{Genel Nakit Akış Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Finansman ve Yatırım İçin Nakit Çıkışları}}$$

Genel nakit akış rasyosu işletme faaliyetlerinden elde edilen nakdin yatırım ve finansman faaliyetleri için nakit çıkışlarını karşılama kapasitesini ölçmektedir.[115]

---

[114] Don E. Gıacomıno-D. E. Mielke, " Cash Flows: Another Approachto Ratio Analysis" *Journal of Accountancy*, Sayı 1, Mart 1993, s. 55-57.
[115] Hüseyin Yılmaz, *a.g.m.*, s. 187.

3.3.2 Kısa Vadede Nakit Sağlama Gücü Oranı

İşletmenin esas faaliyetlerinden olan nakit girişlerinin hangi düzeyde olduğunu gösteren rasyodur.[116]

İşletmenin esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişlerinin esas faaliyetlerden, yatırım ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit toplamına olan oranını gösterir. Aşağıdaki gibi hesaplanır:

$$\text{Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü} = \frac{\text{Esas Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit}}{\text{Üç Faaliyetten Sağlanan Toplam Nakit Girişleri}}$$

3.3.3 Yatırımların Değerlendirilmesi Oranları

$$\text{Yatırımların Değerlendirilmesi Oranı} = \frac{\text{Esas Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit}}{\text{Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Net Nakit}}$$

Yukarıdaki şekilde hesaplanan oranın 1'den büyük çıkması beklenir. Oranın 1'den büyük olması işletmenin yatırım harcamalarını borçlanmaya gitmeden karşılayabildiğini gösterir.[117]

3.3.4 Nakit Akış Yeterliliği Oranı (NAYO)

$$\text{Nakit Akış Yeterliliği Oranı Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Uzun Dönem Borç Ödeme} + \text{Varlık Satın Alma} + \text{Ödenilen Kâr Payı}}$$

[116] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 19.
[117] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 20.

İşletmenin borçlarını ödeyebilmesi, faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli olan yatırımları yapabilmesi ve ortaklarına kâr payı dağıtması amacıyla kullanabileceği düzeyde nakit yaratma gücünü inceleyebilmesi için nakit akış yeterliliği rasyosundan yararlanılır. Nakit akış yeterliliği rasyosu ile işletmenin, dönem faaliyetlerinden elde etmiş olduğu nakdin ne kadarını stratejik dönem faaliyetlerine yatırdığı anlaşılabilmektedir. Bu rasyonun 1 olması yeterli görülmektedir.[118]

3.3.5 Borç Karşılama Oranı

$$\text{Borç Karşılama Oranı} = \frac{\text{Toplam Borç}}{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}$$

Borç karşılama oranı, işletmenin borçlarının kaç yılda geri ödenebileceğini göstermektedir.[119]

3.3.6 Satışların İFEEN'e Dönüşü

Satışların işletme faaliyetlerinden elde edilen nakde (İFEEN) dönüşü rasyosu, satışların işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit tutarına katkısını göstermektedir. Örneğin satışların İFEEN dönüş oranının 0,5 çıkması ve işletmenin nakit girişlerinin yalnız borç ödeme amaçlı kullanılması varsayıldığında işletmenin iki hesap dönemi sonunda borçlarını kapatacağı varsayımına ulaşır. (1/0,5=2) Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyosu aşağıdaki şekilde hesaplanır:[120]

---

[118] Erdem Ürem, *Nakit Akım Tablosunun Uluslararası Muhasebe Standardı (IAS-7) ve Türk Mevzuatı Yönünden İncelenmesi ve Bir Uygulama,* (Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Muhasebe Finansman Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2009, s. 100-101.
[119] Hüseyin Yılmaz, *a.g.m.,* s. 186.
[120] Tülay Yücel-Gülüzar Kurt, "Nakit Dönüşüm Süresi Nakit Yönetimi ve Karlılık", *İMKB Dergisi,* Sayı 22, 2002, s. 5.

$$\text{Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Satışlar}}$$

3.3.7 Varlıkların Nakit Yaratma Gücü

Varlıkların nakit yaratma yeteneğini gösteren rasyodur. Aşağıdaki şekilde hesaplanır:[121]

$$\text{Varlıkların Nakit Yaratma Gücü Oranı} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

3.3.8 İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği

İFEEN'in finansman giderlerini karşılama yeteneği oranı aşağıdaki şekilde hesaplanabilir;

$$\text{İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Yıllık Faiz Ödemeleri}}$$

İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği rasyosu, işletmenin faiz yükümlülüklerini faaliyetlerinden elde ettiği nakit ile karşılayabilme yeteneğini ölçmesi amacı ile kullanılır.[122]

[121] Hüseyin Yılmaz, *a.g.m.*, s. 187.
[122] Hüseyin Yılmaz, *a.g.m.*, s. 187.

3.3.9 Varlık Satın Alma (Capital Expenditure) Oranı (VSAO)

Varlık Satın Alma Oranı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

$$\text{Varlık Satın Alma Oranı} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Varlık Satın Alma İçin Ödenilen Nakit}}$$

Bu rasyo, işletmenin sermaye harcamalarını iç kaynaklardan karşılama yeteneğini göstermektedir. Varlık satın alma oranı işletmenin nakit üretme yeteneği ile duran varlık yatırım harcamaları arasındaki ilişkiyi ölçmede kullanılan önemli bir araçtır.[123]

Rasyonun küçük olması durumunda işletme kaynaklarının yatırımlar için kullanıldığı sonucuna varılabilir. Yalnız bu rasyo yorumlanmadan önce işletmenin büyüme sürecine bakılmalıdır. İşletme yeni kurulmuş bir işletme ise bu oran düşük çıkacaktır. Çünkü yeni kurulan işletme büyüme aşamasında olduğu için yatırım miktarı yarattığı kaynaklara oranla daha fazla olacaktır. Dolayısıyla rasyo rakamı da küçük olacaktır. İşletme olgunlaşmamış bir kurum ise tam tersi olacaktır.

3.3.10 Yatırım Yenileme Oranı

$$\text{Yatırım Yenileme Oranı Rasyosu} = \frac{\text{Duran Varlık Yatırımları}}{\text{Duran Varlık Amortismanları}}$$

[123] Mills John-Yamamura H. Jeanne, "The Power of Cash Flows", *Journal of Accountancy*, Cilt 186, Sayı 4, Ekim-1998, s. 58.

İşletmeler uzun dönemde nakit yaratma potansiyellerini arttırmak için kendilerini yenilemek zorundadırlar. Yatırım yenileme oranı da, işletmenin kendisini yenileyip yenilemediğini göstermesi açısından önemli bir orandır.[124]

3.3.11 Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı

Ortaklar ve Alacaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu

$$= \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{(Toplam Borç + Özsermaye)}}$$

Bu rasyo, işletme faaliyetleri ile alacaklar ve ortakların işletmeye yatırdıkları toplam fonun ne kadarı ile nakit yaratılabileceğini göstermektedir. Rasyonun hesaplanmasında kullanılan formülün payı, işletme sermayesindeki değişiklikler ve parasal olmayan düzeltmeler yapıldıktan sonra oluşan nakit akışlarını, paydası ise bilançonun pasifinin bütününü yani toplam yükümlülükleri ifade etmektedir.[125]

3.3.12 Ortaklar için Nakit Yaratma

$$\text{Ortaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Özsermaye}}$$

Ortaklar için nakit yaratma rasyosu ortakların nakit olarak kazancını göstermektedir.[126]

---

[124] Erdem Ürem, *a.g.e*, s. 103.
[125] Mills John-Yamamura H. Jeanne, a.g.m., s. 55.
[126] Hüseyin Yılmaz, *a.g.m.*, s. 188.

3.3.13 Serbest Nakit Akışı

Serbest nakit akışı, kullanımında hiçbir sınırlama olmayan nakit olarak tanımlanabilir.[127] Serbest nakit akışı, işletmenin mevcut üretimini sürdürebilmesi için cari dönemdeki bütün ödemelerinden sonra kalan nakit miktarı olarak da ifade edilebilir. Serbest nakit akışı analizinden, nakit yönetimi, sermaye bütçelemesi, sermaye yapısı, finansman ve kâr payı dağıtım politikası gibi alanlarda yararlanmak mümkündür. İşletmelerin satın alınması ve diğer şirketler ile birleşme, durgunluk dönemi için finansal rezerv oluşturma, işletmenin kendi hisselerini geri satın alması, işletmenin başka işletmeler tarafından devralınmasının önlenmesi gibi konularda alınan finansal yönetim kararlarında da serbest nakit akışı analizinden yararlanılabilir.[128]

Serbest nakit akışını tespit etmek için aşağıdaki formül kullanılır.

Serbest Nakit Akışı= İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit - Firmanın ana kapasitesini korumak ve devam ettirmek için gerekli olan yeni yatırımlara ilişkin nakit çıkışları - Hisse senedi sahiplerine kâr dağıtımı

Firmanın serbest nakit akış tutarı ne kadar büyük olursa işletmenin borç ödeme kabiliyeti ve kâr payı ödemeleri de o denli rahat olacağından firma için de o derece sağlıklıdır denilebilmektedir. Firmanın büyüklüğü ve finansal esnekliği serbest nakit akımı ile aynı doğrultudadır. Firmaların kredilendirme kuruluşlarınca yapılan araştırmalarda serbest nakit akımlarının pozitiften negatife dönmesi işletmenin geleceği ile ilgili beklentileri de negatif yönde değiştirmektedir.

---

[127] Neil S. Weiss-G. S. Yang, "The Cash Flow Statement: Problems with the Current Rules", *The CPA Journal,* Sayı 1, Mart 2007, s. 26.

[128] Hüseyin Yılmaz, "İşletme Finansı Kararlarının Etkinliğini Artırmada Serbest Nakit Akımı Analizi: Kurumsal Bir Tartışma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 41, Ocak 2009, s. 186.

3.3.14 Nakit Dönüş Süresi

Nakit döngüsü kavramı hammadde için nakit ödeme günü ile alacakların nakit olarak tahsil edildiği gün arasında geçen süreyi ifade etmektedir.[129] Finansmandaki temel prensiplerden biri, nakdin mümkün olduğunca çabuk toplanıp ödemelerin de olabildiğince ileriye atılmasıdır. Nakit yönetiminin bu temeli nakit dönüş süresine dayanmaktadır.[130]

İşletmelerin finansal yükümlülüklerinde sıkıntıya girmeden ve faaliyetlerinin etkinliğini düşürmeden kârlılıklarını mümkün olduğunca artıracak biçimde bulunduracakları nakit tutarını ayarlayabilmeleri için nakit dönüşüm sürelerini bilmeleri gerekir. Nakit dönüşüm süresi, kısa vadeli borçlar ve dönen varlıklar üzerinde odaklanarak, işletme likiditesinin önemine işaret eder ve etkinlik süresinden, kısa vadeli borçların ödeme süresinin çıkarılmasıyla elde edilir.[131]

Buna göre aşağıda ifade edildiği üzere nakit dönüşüm süresi (NDS) şu formülle gösterilir.[132]

NDS = AOTS + SOTS - KVBOÖS

AOTS = Alacakların ortalama tahsilat süresi (Yıllık gün sayısı/Alacak devir hızı)

SOTS = Stokları ortalama tutma süresi (Yıllık gün sayısı/Stok devir hızı)

---

[129] Erdinç Karadeniz, "Turizm Sektörünün Nakit Dönüşüm Süresinin Analizi: İMKB Turizm Şirketleri ve TCMB Sektör Bilançoları Üzerinde Bir Araştırma", *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Cilt 9, Sayı 1, Haziran 2012, s. 125.

[130] Müge İşeri-Nurgül Chambers, "Üretim ve Perakende Ticaret Sektörlerinin Nakit Dönüşüm Süreçlerinin İrdelenmesi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 62, Ocak-Mart 2003, s. 89.

[131] Serpil Bülbül, "İMKB İmalat Sanayi KOBİ'lerinin Kârlılık ve Nakit Dönüşüm Süreleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma", *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Sayı 44, Şubat-Nisan 2010, s. 106.

[132] Aclan Omağ, "Gıda Sektöründe Nakit Dönüşüm Süresi Analizi: Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Örneği", *Maliye ve Finans Yazıları Dergisi,* Sayı 83, Nisan 2009, s. 53.

KVBOÖS= Kısa vadeli borçların ortalama ödeme süresi (Yıllık gün sayısı/Kısa vadeli borç devir hızı)

Nakit dönüşüm süresinin bazı işletmelerde yüksek, bazı işletmelerde düşük, bazı işletmelerde ise negatif çıkması mümkündür. Alacak tahsilat politikaları, stok bulundurma seviyeleri ve borç ödeme koşulları coğrafi yapıya, sanayi koluna, üretici ve piyasa koşullarına göre farklılık gösterdiğinden tüm sektörleri kapsayan tek bir optimum NDS'den söz edilemesi mümkün değildir. Nakit dönüşüm süresinin kısa olması, firmanın işletme sermayesi unsurları arasında daha az nakit bulundurmasını ve ertelenen ödemelere bağlı olarak daha fazla likiditeye sahip olmasını, dahası net nakit akışlarının bugünkü değerinin yükselmesini ve böylece firmanın değerinin artmasını sağlar.[133] Nakit dönüşüm süresi uzadıkça nakit sağlanana kadar geçecek olan sürede uzayacak, dolayısıyla gerekli olan işletme sermayesi de artacaktır.[134] Ancak geleneksel görüşe göre nakit dönüş süresinin uzamasının firma karlılığını azaltacağı savunulmaktadır.[135]

Nakit dönüşüm süresi negatif değer de alabilir. Nakit dönüşüm süresinin negatif çıkması, işletmenin tedarikçilerine borçlarını ödediği sürenin, müşterilerinden alacaklarını tahsil ettiği süre ile stoklarını elde tutma süresinin toplamından daha fazla olduğunu gösterir.[136]

3.4 Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli

Nakit akış tablosunda, nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeline göre, nakitlerin izlediği sekiz temel yön bulunmaktadır ve bu yönler model olarak

---

[133] Hafize Meder Çakır, "Nakit Döngüsünün Firma Kârlılığına Etkisinin Sektörel Analizi", *Journal of Yasar University,* Cilt 8, Sayı 30, Nisan 2013, s. 4951.
[134] Şakir Sakarya, "Nakit Yönetiminde Nakit Dönüş Süresi Analizinin Kullanılması: İMKB'deki KOBİ'ler Üzerine Ampirik Bir Çalışma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* Cilt 13, Sayı 2, 2008, s. 232.
[135] Hyun Han Shin-Luc Soenen, "Efficiency of Working Capital Management and Corporate Profitability", *Financial Practice and Education,* Cilt 8, Sayı 2, Aralık 1998, s. 37.
[136] Ali Uyar, "Küresel Ekonomik Krizin Şirketlerin Nakit Dönüşüm Sürelerine Etkileri: İMKB'de İşlem Gören Şirketler Üzerine Bir Çalışma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Ocak 2009, s. 229.

adlandırılmaktadır. Bu şekilde yapılan analiz ile işletmeler finansal özelliklerine göre modellere dahil edilmekte ve bu da nakit akış tablosunun işlevlerinin daha iyi anlaşılabilmesini veya daha farklı bilgiler elde edilmesini sağlanmaktadır.[137]

Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli yönteminin iki yararından söz edilmektedir. Yöntemin birinci yararı kullanıcılara farklı bir yaklaşım edinmelerini sağlamasıdır. İşletmenin nakit akışlarının yönü ile ilgili spesifik bilgiler sunması ve kullanıcıların başka analizler yapmalarına sebep olması ise nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modelinin ikinci yararıdır.[138]

Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modelinde nakit akışları, büyüklükleri dikkate alınmadan pozitif ve negatif oluşlarına bakılarak sekiz model kapsamında değerlendirilmektedir. Bu yöntemde, bazı faaliyetlerden pozitif (nakit girişi) bazı faaliyetlerden ise negatif (nakit çıkışı) nakit akışı sağlandığı kabul edilerek analiz yapılmaktadır.

[137] Benton E. Gup-William D. Samson-Michael T. Dugan-Myung J. Kim-Thawatchai Jittrapanun, "An Analysis of Patterns From the Statement of Cash Flows", *Financial Practice and Education,* Cilt 3, Sayı 2, 1993, s. 74.
[138] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 9.

Tablo 4: Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli

	Nakit akışları			
Modeller	**İşletme Yapısı Tahmini**	**İşletme Faaliyetleri**	**Yatırım Faaliyetleri**	**Finansman Faaliyetleri**
Model 1	Nadir Durum	(+)	(+)	(+)
Model 2	Başarılı işletme	(+)	(-)	(-)
Model 3	Gerileyen veya yeniden yapılanan işletme	(+)	(+)	(-)
Model 4	Büyüyen işletme	(+)	(-)	(+)
Model 5	Küçülen işletme	(-)	(+)	(+)
Model 6	Genç işletme	(-)	(-)	(+)
Model 7	Likiditasyona giden işletme	(-)	(+)	(-)
Model 8	Nadir durum	(-)	(-)	(-)

Kaynak: Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, a.g.m., s. 10.

Bu modellerin açıklamaları aşağıda yer almaktadır.[139]

Model 1 (+, +, +): İşletmenin esas, yatırım ve finansman faaliyetlerinden pozitif nakit girişi olmuştur. Bu modelde işletmenin nakit girişlerini; ana gelir getirici faaliyetlerinden, yatırımlarından ya da duran varlık satış gelirlerinden, borçlanma ya da sermaye artırımından sağladığı sonucu çıkarılabilir. İşletmelerde esas

[139] Rabia Aktaş-Sibel Kargın-Mahmut Kargın, "Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi ile İşletmelerin Nakit Akış Profillerinin İncelenmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 56, Ekim 2012, s. 106.

faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden ve finansman faaliyetlerinden nakit akışlarının pozitif olması nadir olan bir durumdur. İşletmelerde bu şekilde bir nakit girişinin olması, yüklü bir nakit çıkışı gerektiren durumla karşılaşacağının tahmin edilmesine neden olur.

Model 2 (+, -, -): Bu modele dahil olan işletmeler başarılı işletme olarak değerlendirilmektedir. İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit girişlerinin, yatırım faaliyetlerinin finanse edilmesi ve borçlanma ile kâr payı ödemelerinin yapılmasında yeterli olduğu sonucuna varılır. Bu modelin yaygın olarak gerçekleştiği düşünülmektedir.[140]

Model 3 (+, +, -) : Bu modelde, işletme ve yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları pozitif yönde, finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları ise negatif yöndedir. İşletmeler bu durumda, esas faaliyetlerinden sağladıkları nakit akışlarını ve duran varlıkların satılması sonucu elde ettikleri nakdi, borç verenlere ve işletmenin hissedarlarına ödeme yapmada kullanmaktadırlar. Bu model işletmelerde sıklıkla karşılan bir durum değildir.

Model 4 (+, -, +): Bu modelde işletmeler büyüyen işletme olarak adlandırılmaktadır. Model, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının yatırım faaliyetlerini finanse etmede yetersiz kaldığını göstermektedir. Bu model, yatırımların, işletmenin borç ve özsermaye yapısında gerçekleştirilen artışlarla finanse edildiğini gösterir. Bu modele dahil olan işletmelerin büyüme stratejilerine yöneldikleri düşünülebilir.[141]

Model 5 (-, +, +): Bu modele dahil olan işletmeler küçülen işletme olarak adlandırılırlar. İşletmenin esas gelir getiren faaliyetlerinden sağladığı nakit girişinin negatif olması, işletmenin yatırım faaliyetlerinden vazgeçip borç ve özsermayesini

[140] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 10.
[141] Rabia Aktaş-Sibel Kargın-Mahmut Kargın, *a.g.m.*, s. 107.

artırarak gidermeye çalıştığı sonucuna varılır. Ayrıca bu modeldeki işletmelerin yatırımcıların ve borç verenlerin ilgisini kaybettiği düşünülmektedir.

Model 6 (-, -, +): Bu modelde işletmenin negatif faaliyet akışı olduğu halde yatırımlara yöneldiği anlaşılmaktadır. Yatırımlar ve esas faaliyet nakit akışı için gerekli olan nakit, borçlanma ya da özsermaye yapısındaki artışla karşılanmaktadır. İşletmeler için böyle bir durumun geçici olduğu kabul edilir. Çünkü işletme büyüme eğiliminde olduğu için yükselen satışlarını karşılamak amacıyla, çalışma sermayesi unsurlarını artırmakta ve vadesi gelen borçlarını ödemektedir. Bu durumda, işletmelerin yatırımlarından yeterli nakit akışı kazanacakları beklentisi, yatırımcılar ve borç verenlerin işletmelere olan ilgisini artıracaktır.

Model 7 (-, +, -): Bu modelde işletmenin esas faaliyetlerinden sağladığı nakit akışları negatif durumdadır ve borçlarını ödeyerek veya kâr payı ödeyerek küçülmektedir. Bu modelden, işletmelerin duran varlık yatırımlarını elden çıkararak borçlarını ödediği ve sonuçta işletmelerin birçok varlığını elden çıkararak (likiditasyon) iflas edebileceği sonucu çıkarılır.

Model 8 (-, -, -): İşletme üç faaliyetinden de negatif nakit akışına sahiptir. Bu durumun önceden biriken ve yapılması gereken nakit çıkışlarının gerçekleştirilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. [142] Bu modelin de sık rastlanan bir durumu ifade etmediği kabul edilmektedir.

Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli üzerine daha önceki yıllarda da çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan biri, Gup (1993) tarafından yapılmıştır. Gup'un 1989 yılında 1745 işletmenin nakit akış bilgilerini kullanılarak yaptığı çalışmada incelediği işletmelerin %46'sının Model 2'ye dahil olduğunu görmüştür. Gup'un (1993) çalışması, nakit akış tablolarına nakit olmayan işlemlerin eklenmemesi, modelin nakit akış tablosunun işletme, yatırım ve finansman

[142] Benton E. Gup-William D. Samson-Michael T. Dugan-Myung J. Kim-Thawatchai Jittrapanun, *a.g.m.,* s. 75.

faaliyetleri dışındaki alt kalemleri dikkate almaması, bu üç kalemin büyüklerine bakılmadan işaretleriyle analiz yapılması ve sadece bir mali dönemi dikkate alması açısından eleştirilmektedir.[143]

Bu modelle ilgili diğer bir çalışmada 2005 yılında Bruwer ve Hamman tarafından yapılmıştır. Bruwer ve Hamman, Gup'un çalışmasından hareket ederek Güney Afrika'da benzer bir çalışma yapmışlardır. Bu araştırmacılar da incelen işletmelerin Gup'un çalışmasında olduğu gidi Model 2'ye dahil oldukları sonucuna ulaşmışlardır.[144]

[143] Mahmut Kargın-Rabia Aktaş, *a.g.m.*, s. 11.
[144] Rabia Aktaş-Sibel Kargın-Mahmut Kargın, *a.g.m.*, s. 107.

4. BÖLÜM

NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN ANALİZİ VE YORUMLANMASI

Mali tablolar, işletmelerin ekonomik ve finansal yapıları, faaliyet sonuçları, nakit akışları, fon akışları, özkaynaklardaki değişim vb. konularda işletmeyle ilgili karar vericiler açısından önemli bilgiler sunarlar. İşletme yöneticileri, bankalar, yatırımcılar ve diğer çıkar grupları için oldukça önemli bilgiler sunan bu mali tabloların analiz edilmesi de işletme ile ilgili kararlar alınması açısından büyük bir etkiye sahiptir.

Mali tabloların analizi; işletmenin faaliyetlerinde başarı derecesinin ölçülmesine, işletmenin hedeflerine ulaşıp ulaşmadığının belirlenmesine, işletme hedeflerine ulaşmamışsa bunun nedenlerinin araştırılmasına, gelecekle ilgili planlar hazırlanmasına, işletmenin varlığını tehlikeye düşürmeden yükümlülüklerini yerine getirme gücünün belirlenmesine ve işletme yöneticileri ve kredi verenlerin doğru kararlar almalarına olanak sağlar.

Mali tabloların analizi sonucunda işletmenin likidite, kârlılık ve borç ödeme gücü değerlendirilir ve işletmeyle ilgili geleceğe yönelik tahminlerde bulunulur.

Çeşitli analiz teknikleri kullanılarak işletmenin kârlılık durumunun yeterli olup olmadığı, borç ödeme yeteneğinin olup olmadığı, kısa ve uzun vadeli borçlarını zamanında ödeyip ödeyemeyeceği gibi konular saptanmaya çalışılarak işletmenin zaman içerisinde göstermiş olduğu değişim analiz edilmektedir.

Temel mali tablolar işletme hakkında tek başlarına karar vermede yeterli olmadıkları gibi nakit akış tablosu da tek başına işletme hakkında kararlar alınmasında yeterli değildir. Ancak işletmenin likidite ve borç ödeme gücünü göstermesi nedeniyle nakit akış tablosunun analizi de önem taşımaktadır.

Çalışmamızın bu bölümünde mali tabloların ayrılmaz bir parçası olan ve işletmeler tarafından hazırlanması zorunlu mali tablolar arasına dahil edilen nakit akış tablosunun karşılaştırmalı tablolar analizi, eğilim yüzdeleri analizi, rasyo analizi ve nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli yöntemi ile analizi ve yorumlanması yapılacaktır.

4.1 Nakit Akış Tablosu Odaklı Karşılaştırmalı Tablolar Analizi

Karşılaştırmalı tablolar analizi ile finansal tablolarda yer alan her bir kalemin geçmişteki ve bugünkü durumu itibariyle oluşan değişimleri incelenebilmektedir. Bu analiz tekniğinde hesaplanan artış veya azalışlar, hem tutar hem de yüzde olarak gösterilir.

Çalışmada işletmeye ait nakit akış tabloları, karşılaştırmalı tablolar analizi tekniğine göre, cari dönemle bir önceki dönemi içerecek şekilde, 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012 ve 2012-2013 yılları şeklinde iki dönemli olarak analiz edilerek kalemlerin bir önceki döneme göre farkları ve bu farkların yüzdesi saptanmıştır.

İşletmenin nakit akış tablolarının cari dönem ile bir önceki dönemi içerecek şekilde iki dönemli olarak yapılan analizinden elde edilen sonuçlar aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: A İşletmesi Karşılaştırmalı Nakit Akış Tabloları 2009-2011

				2009-2010		2010-2011	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	Fark(TL)	Yüzde	Fark(TL)	Yüzde
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kâr/Zarar	8. 933.518	17.570.815	-7.930.275	8.637.294	96	-25.501.090	-145
Durdurulan Faaliyet ve Vergi Öncesi Kârı/(Zararı)		294.832	-1.460.943			-1.755.775	-595
Amortismanlar	18.225.869	16.571.479	15.387.418	-1.654.390	-9	-1.184.061	-7
Kıdem Tazminatı Karşılığındaki Artış	43.639	831.273	919.134	787.634	1805	87.861	11
Alacaklar Reeskont Tutarı	-1.280.295	-90.281	145.030	1.190.014	-92	235.311	260
Cari Dönem Şüpheli Alacak Karşılığı	4.728.839	1.970.564	5.260.103	-2.758.275	-58	3.289.539	167
Bağlı Ortaklık Satış Kazancı		-3.130.115	6.911.897			10.042.012	320
Diğer Borç ve gider Karşılıkları	1.345.946	983.897	-108.150	-362.049	-27	-1.092.047	-110
Maddi Duran Varlık Satış Zararı	-467.236	-94.009	-3.153.012	373.227	-80	-3.059.003	325
Giderleştirilen Lisans Bedelleri	2.227.961	2.237.727	2.237.728	9.766	43	1	447
Faiz Gideri (+)	30.650.043	18.105.595	25.759.450	-12.544.448	-41	7.653.855	42
Faiz Geliri (-)	-7.233.722	-9.167.755	-18.005.620	-1.934.033	26	-8.837.865	96
İşletme Sermayesindeki Değişiklikler Öncesi Faaliyet Kârı (+)	***31.905.315***	***44.131.916***	***26.320.255***	***12.226.601***	***38***	***-17.811.661***	***-40***
Ticari İşlemlerdeki Ve Diğer Alacaklardaki Değişim	-17.092.714	-14.873.077	12.300.077	2.219.637	-13	27.173.154	183
Bloke Mevduatlardaki Değişim	-140.886	-3.234	-10.555.918	137.652	97	10.552.684	-32.630
Stoklardaki Azalış	1.176.382	-550.834	-386.582	-1.727.216	-147	164.252	-30
Ticari Borçlardaki Azalış	-31.807.382	-8.741.167	-14.309.928	23.066.215	-73	5.568.761	64
Verilen Sipariş Avanslarında Artış / Azalış	5.050.655	931.891	-1.610.111	-4.118.764	-82	-2.542.002	-272
Diğer Dönen Varlıklardaki Artış / Azalış	9.605.465	-3.391.805	-1.483.057	-12.997.270	-135	1.908.748	-56
Ödenen Vergiler	-320.478	-1.418.989	-5.303.889	-1.098.511	343	-3.884.900	273
Kıdem Tazminatı Ödemeleri	-359.095	-171.003	-223.379	188.092	-52	-52.376	30
İşletme Sermayesindeki Diğer Artış Ve Azalışlar	16.898.654	8.469.757	-1.195.484	-8.428.897	-50	-9.665.241	-114
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit	785.919	25.155.723	3.420.711	24.369.804	3101	-21.735.012	-86
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları(-)	-18.376.952	-14.614.480	-50.791.094	3.762.472	-20	-36.176.614	248
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Çıkışlarından Nakit Girişi	16.158.701	14.141.646	7.933.410	-2.017.055	-12	-6.208.236	-44
Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit	-2.218.251	-452.834	-44.007.679	1.765.417	-80	-43.554.845	9618

Tablo 5 ‘in Devamı

				2009-2010		2010-2011	
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	Fark (TL)	Yüzde	Fark(TL)	Yüzde
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Sermaye Artırımı		62.997.924	1.518.748			-61.479.176	-98
Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış	8.082.797	60.070.939	-74.053.788	51.988.142	643	-134.124.727	-223
Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış	-17.686.724	-48.324.345	39.769.023	-30.637.621	173	88.093.368	-182
Ödenen Faizler	-23.288.596	-9.256.924	-7.667.097	14.031.672	-60	1589.827	-17
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit	-9.603.927	65.487.594	-40.871.699	75.091.521	-782	-106.359.293	-162
Dönem Başı Nakit Değerler	20.924.833	9.733.004	99.923.487	-4.191.829	-53	90.190.483	927
Dönem Sonu Kasa Ve Bankalar	9.888.575	99.923.487	18.464.820	90.034.912	910	-81.458.667	-82

Tablo 6: A İşletmesi Karşılaştırmalı Nakit Akış Tabloları 2011-2013

				2011-2012		2012-2013	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Fark (TL)	Yüzde	Fark(TL)	Yüzde
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kâr/Zarar	-7.930.275	7.615.790	37.735.251	15.546.065	196	30.119.461	395
Durdurulan Faaliyet ve Vergi Öncesi Kârı/(Zararı)	-1.460.943						
Amortismanlar	15.387.418	17.246.932	18.534.858	1.859.514	12	1.287.926	7
Kıdem Tazminatı Karşılığındaki Artış	919.134	1.167.767	4.513	248.633	27	-1.163.254	-100
Alacaklar Reeskont Tutarı	145.030						
Cari Dönem Şüpheli Alacak Karşılığı	5.260.103	3.457.447		-1.802.656	-34		
Bağlı Ortaklık Satış Kazancı	6.911.897						
Diğer Borç ve gider Karşılıkları	-108.150	245.904	895.009	354.054	-327	694.105	2,64
Maddi Duran Varlık Satış Zararı	-3.153.012	-4.242.877	-614.654	-1.089.865	35	3.628.223	-86
Giderleştirilen Lisans Bedelleri	2.237.728	4.596.363	2.577.116	2.358.635	105	-2.019.247	-44
Faiz Gideri (+)	25.759.450	31.537.196	20.963.690	5.777.746	22	-10.573.506	-34
Faiz Geliri (-)	-18.005.620	-10.513.741	-6.517.795	7.491.879	-41	3.995.946	-38
İşletme Sermayesindeki Değişiklikler Öncesi Faaliyet Kârı (+)	***26.320.255***	***50.493.493***	***78.794.318***	***24.173.238***	***92***	***28.300.825***	***56***
Ticari İşlemlerdeki Ve Diğer Alacaklardaki Değişim	12.300.077	-22.042.608	15.883.644	-34.342.685	-280	37.926.292	-172
Stoklardaki Azalış	-386.582	1.114.476	-41.377	1.501.058	-388	-1.155.853	-103
Bloke Mevduatlardaki Değişim	-10.555.918	10.957.782	-3.257	21.513.700	204	-10.961.039	-1
Ticari Borçlardaki Azalış	-14.309.928	11.313.485	-9.394.481	25.623.413	-179	-20.707.966	-183
Verilen Sipariş Avanslarında Artış / Azalış	-1.610.111	-2.763.718		-1.153.607	72		
Diğer Dönen Varlıklardaki Artış / Azalış	-1.483.057	997.308	5.860.919	2.480.365	167	4.863.611	488
Ödenen Vergiler	-5.303.889	-806.985	-3.799.774	4.496.904	-85	-2.992.789	370
Kıdem Tazminatı Ödemeleri	-223.379	-281.783	-803.842	-58.404	26	-522.059	185
İşletme Sermayesindeki Diğer Artış Ve Azalışlar	-1.195.484	79.054		1.274.538	-7		
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit	3.420.711	48.794.579	85.670.428	45.373.868	1326	36.875.849	75
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları(-)	-50.791.094	-59.670.305	-126.783.587	-8.879.211	17	-67.113.282	112
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Çıkışlarından Nakit Girişi	7.933.410	22.915.623	29.509.881	14.982.213	189	6.594.258	29
Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit	-44.007.679	-36.754.682	-117.846.020	7.252.997	-16	-81.091.338	221

Tablo 6'nın devamı

				2011-2012		2012-2013	
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Fark (TL)	Yüzde	Fark(TL)	Yüzde
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları							
Sermaye Artırımı	1.518.748						
Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış	-74.053.788	-6.498.236	11.444.790	67.555.549	-91	17.643.029	-272
Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış	39.769.023	14.160.218	-4.446.789	-25.608.805	-64	18.607.007	-131
Ödenen Temettüler	-438.585						
Ödenen Faizler	-7.667.097	-21.023.455		-13.356.358	174		
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit	-40.871.699	-367.159	55.060.557	40.504.540	-99	55.427.716	15.096
Dönem Başı Nakit Değerler	99.923.487	18.464.820	30.137.558	-81.458.667	-82	11.672.738	63
Dönem Sonu Kasa Ve Bankalar	18.464.820	30.137.558	50.022.523	11.672.738	63	22.884.965	76

4.1.1 2009-2010 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi

Karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçlarına bakıldığında, işletmenin 2009-2010 yılları arasında kârının %96 (8.933.518-2009, 17.570.815-2010) oranında arttığı görülmektedir. Nakit akış tablosunun Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümündeki "Faiz Gideri" kalemi incelendiğinde 2010 yılı içerisinde bir önceki yıla göre yaklaşık 15.000.000 TL daha az banka kredisi faizi ödendiği ve bunun da işletmenin kârlılık artışında etkili olduğu anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2010 yılı nakit akış tablosunun Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışı bölümü incelendiğinde maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları sonucu ortaya çıkan nakit çıkışında yaklaşık 4.000.000 TL'lik azalma gözlenmektedir. Benzer şekilde maddi ve maddi olmayan duran varlık çıkışlarından sağlanan nakit girişinde de yaklaşık 2.000.000 TL'lik azalma gözlenmektedir. Nakit akış tablosunun Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı bölümü içerisindeki "Yatırım Amaçlı Gayri Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları" nedeniyle nakit çıkışı ve "Yatırım Amaçlı Gayri Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Çıkışlarından Nakit Girişi" kalemlerine ve bu kalemlerin 18-19 nolu dipnotlarına bakıldığında işletmenin 2010 yılı içerisinde nakit ödeme yaparak yaklaşık 14.000.000 TL değerinde gayrimenkul edindiği ancak aynı dönem içerisinde bu gayrimenkulleri elden çıkardığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2010 dönem sonu itibariyle nakit ve nakit benzerleri miktarına bakıldığında bir önceki döneme göre %900 (9.888.875-2009, 99.923.487-2010) dolayında artış olduğu gözlenmektedir. Nakit akış tablosu, Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümü incelendiğinde işletmede aynı dönemde 62.997.924 TL'lik sermaye artırımı gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Yapılan bu sermaye artırımı aynı dönemde nakit ve nakit benzerlerini de büyük ölçüde artırmıştır. Ayrıca işletmenin 2009-2010 yılları arasında ticari borçlarının 18.432.252 TL tutarında azalış göstermesi de nakit ve nakit benzerlerindeki artışta

etkili olmuştur. Aynı dönemde işletmenin uzun vadeli mali borçlarında 50.000.000 TL dolayında bir azalma gerçekleştiği görülmektedir. Böylece işletmenin uzun vadeli mali borçlarının 50.000.000 TL'lik kısmının kısa vadeli hale geldiği anlaşılmaktadır. Nakit ve nakit benzerlerindeki artışın diğer bir nedeni de işletmenin 2010 yılında 2009 yılına göre %60 (23.888.596-2009, 9.256.524-2010) oranında daha az banka faizi ödemesidir. Bu işlemler neticesinde 2009-2010 döneminde nakit ve nakit benzerlerindeki değişimin pozitif olduğu ve 90.000.000 TL civarında olduğu gözlenirken işletmenin nakit artışında hasılatın etkisinin olmadığı anlaşılmıştır.

4.1.2 2010-2011 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi

Analiz sonuçlarına göre işletmenin kârında 2011 yılı sonu itibariyle %145 (17.570.815-2010, (-7.930.275)-2011) oranında bir azalış olduğu göze çarpmaktadır. İşletmenin 2011 yılı nakit akış tablosu, Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akışları bölümündeki "Cari Dönem Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı" kalemi incelendiğinde bu kalemin bir önceki yıla göre önemli ölçüde arttığı görülmektedir. Ayrıca aynı bölümdeki "Bağlı Ortaklık İktisabı" kalemindeki değişim incelendiğinde işletme birleşmesi nedeniyle bir önceki yıla göre gider gösterildiği anlaşılmaktadır. Bu sebepler neticesinde işletmenin faaliyet kârı azalmış, dolayısıyla da dönem zararı oluşmuştur. Ancak bu azalışların nakit çıkışı yaratmadıkları anlaşılmaktadır. Bu bilgilere hem nakit akış tablosunun "Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları Bölümü" ne bakılarak hem de gelir tablosuna bakılarak ulaşılabilmektedir.

İşletmenin nakit akış tablosunun, Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları Bölümü'ndeki "Yatırım Amaçlı Gayri Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları" kalemine bakıldığında 2011 yılında 50.000.000 TL'lik maddi duran varlık alımının gerçekleştirildiği, bu alımın da maddi duran varlıklarda bir önceki yıla göre artışa neden olduğu anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosu incelendiğinde işletmede 50.000.000 TL'lik maddi duran varlığın nakit ödenerek elde edildiği anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosu, Finansman Faaliyetlerinden

Kaynaklanan Nakit Akışları Bölümü'ndeki "Uzun Vadeli Mali Borç Artış Azalış" kalemi incelendiğinde ise, işletmenin bu 50.000.000 TL'yi nakit ödeyebilmek için 40.000.000 TL'lik uzun vadeli kredi kullandığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin nakit ve nakit benzerleri miktarı incelendiğinde 2011 dönem sonu itibariyle bir önceki yıla göre %82 (99.923.487-2010, 18.464.820-2011) oranında azalış olduğu gözlenmiştir. Nakit akış tablosunun Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümüne bakıldığında işletmenin 2011 yılında 74.000.000 TL tutarında kısa vadeli mali borç ödemesi gerçekleştirdiği ve bu nedenle de nakit miktarında azalma olduğu anlaşılmaktadır.

4.1.3 2011-2012 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi

İşletmenin 2011-2012 yılları arasında kârlılığında %196 ((-7.930.275)-2011, 7.615.790-2012) oranında artış gerçekleşmiştir. İşletmenin 2012 yılı gelir tablosu incelendiğinde sigorta tazminat gelirlerinde yaklaşık 2.500.000 TL'lik ve sabit kıymet satış kârlarında yaklaşık 1.200.000 TL'lik bir artış olması, şüpheli alacak karşılığında meydana gelen yaklaşık 5.000.000 TL'lik azalma ve bir önceki yılda konsolidasyon kapsamına ilaveler kaleminde gösterilen yaklaşık 7.000.000 TL'lik giderin bu dönem içerisinde gösterilmemesi işletmenin 2012 yılı kârlılığında yaşanan artışın esas nedenleridir. Bu farklar 2012 yılı gelir tablosundaki Diğer Faaliyet Giderleri içerisinde görülmektedir. Bu bilgilerin nakit akış tablosuna bakılarak elde edilmesinin zor olduğu anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2012 yılı maddi duran varlık kalemi incelendiğinde, yaklaşık 30.000.000 TL'lik arsa aldığı ve yine yaklaşık 30.000.000 TL'lik gayrimenkul yatırımı yaptığı anlaşılmaktadır. 2012 yılı nakit akış tablosunun Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı bölümüne bakıldığında işletmenin bu yatırımları nakit ödeyerek gerçekleştirildiği görülmektedir.

İşletmenin 2012 yılı nakit akış tablosunun Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümü incelendiğinde bir önceki yıla göre yaklaşık 45.000.000 TL tutarında daha fazla nakit girişi olduğu ve gerçekleşen bu nakit artışı ile yukarıda belirtilen maddi duran varlık yatırımlarının karşılandığı anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosunun Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümü içerisindeki "Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Değişim" kalemi incelendiğinde ise işletmenin yaklaşık 14.000.000 TL'lik yeni kredi kullandığı ve bunu da duran varlık yatırımlarının finansmanında kullandığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2012 yılı sonu itibariyle nakit ve nakit benzerleri miktarında bir önceki yıla göre %63 (18.464.820-2011, 30.137.558-2012) oranında artış gözlenmektedir. Ancak nakit akış tablosu içerisinde yer alan "Bloke Mevduatlardaki Değişim" kalemine bakıldığında, nakit ve nakit benzerleri miktarında gözlenen bu artışın 2011 yılında yaklaşık 10.000.000 TL'nin bloke edilmesinden kaynaklandığı, 2012 yılında da bu blokenin kalktığı anlaşılmaktadır.

4.1.4 2012-2013 Döneminin Nakit Akış Tablosu Odaklı Analizi

İşletmenin kârlılığında 2012-2013 döneminde %395 (7.615.790-2012, 37.735.251-2013) oranında bir artış göze çarpmaktadır. İşletmenin 2013 yılı nakit akış tablosu Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümü incelendiğinde bir önceki yıla göre yaklaşık 40.000.000 TL'lik nakit artışı olduğu ve bunun da işletmenin kârlılığını arttırdığı anlaşılmaktadır. İşletmenin 2013 yılı Gelir Tablosu incelendiğinde işletmenin brüt kârının da aynı dönemde yaklaşık 35.000.000 TL tutarında artığı görülmektedir. Dolayısıyla işletmenin nakit akış tablosu ve gelir tablosundaki bilgilerin paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2013 yılı nakit akış tablosunun Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları bölümü içerisindeki "Ticari İşlemlerdeki ve Diğer Alacaklardaki Değişim" kalemi incelendiğinde bir önceki yıla göre %172 oranında fark olduğu

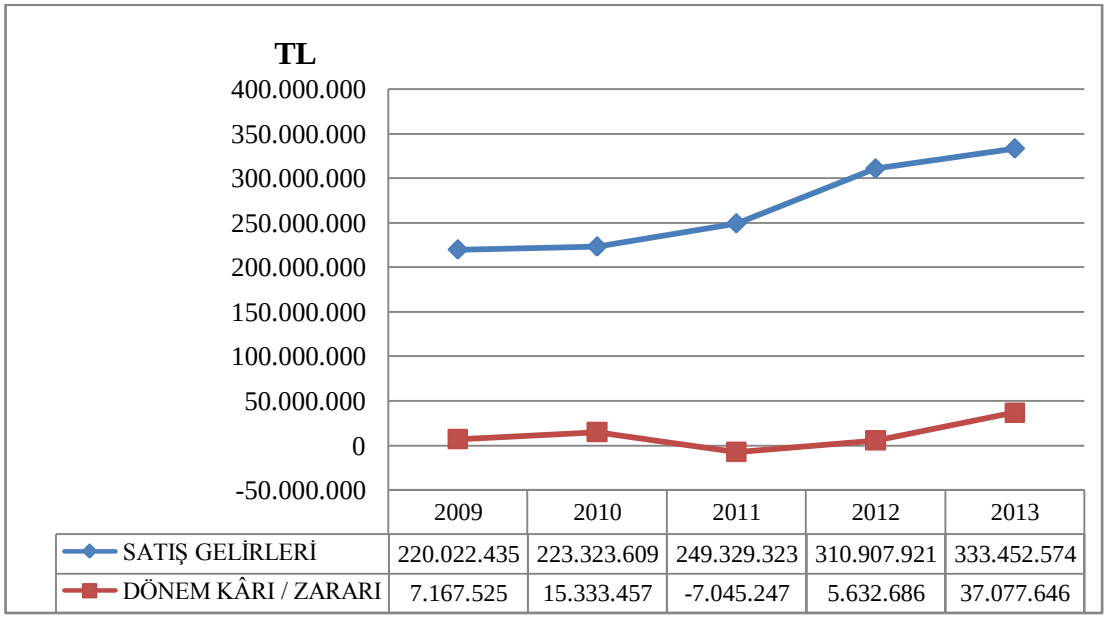
görülmektedir. Yapılan bu analiz sonucunda işletmenin satışlarının artarken ticari alacaklarında büyük oranda azalma olduğu bunun da işletmenin esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit miktarını ve dolayısıyla da işletmenin kârlılığını artırdığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2013 dönem sonu itibari ile nakit ve nakit benzerleri miktarının %76 (30.137.558-2012, 50.022.523-2013) oranında arttığı görülmektedir. Nakit akış tablosunun İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Net Nakit Akımı bölümüne bakıldığında bir önceki yıla göre yaklaşık 40.000.000 TL'lik artış dikkati çekmektedir. Dolayısıyla, 2013 yılına ait hasılat performansının bu artışta etkili olduğu anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosunun Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı bölümü incelendiğinde, dönem içerisinde yaklaşık 126.000.000 TL'lik tutarın maddi duran varlık alımı nedeniyle harcandığını da belirtmek gerekmektedir. İşletmenin nakit akış tablosu, Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları bölümünden elde edilen bilgiye göre duran varlıklardaki bu yatırımın finanse edilmesi amacıyla 50.000.000 TL'lik tahvil ihracı yapıldığı anlaşılmaktadır. Yapılan bu tahvil ihracı aynı dönemde nakit ve nakit benzerleri miktarında da artışa neden olmuştur.

4.2 Eğilim Yüzdeleri (Trend) Analizi

Eğilim yüzdeleri analiz tekniği, belli faaliyet dönemleri arasında mali tablolarda yer alan kalemlerdeki artış ya da azalışları ile değişikliklerini baz olarak alınan yılla kıyaslayarak önem derecelerini ortaya koymaya çalışılarak yapılan bir analizdir. Çalışmada bundan farklı olarak birbiri ile ilişkili kalemler belirlenerek bu kalemlerin eğilim grafikleri çizilmiştir. İşletmenin 2009-2013 yılları arasındaki nakit akış tablosu ve gelir tablosu değerlerinden yararlanılarak oluşturulan grafikler ile işletmenin mali durumu hakkında analiz yapılmıştır.

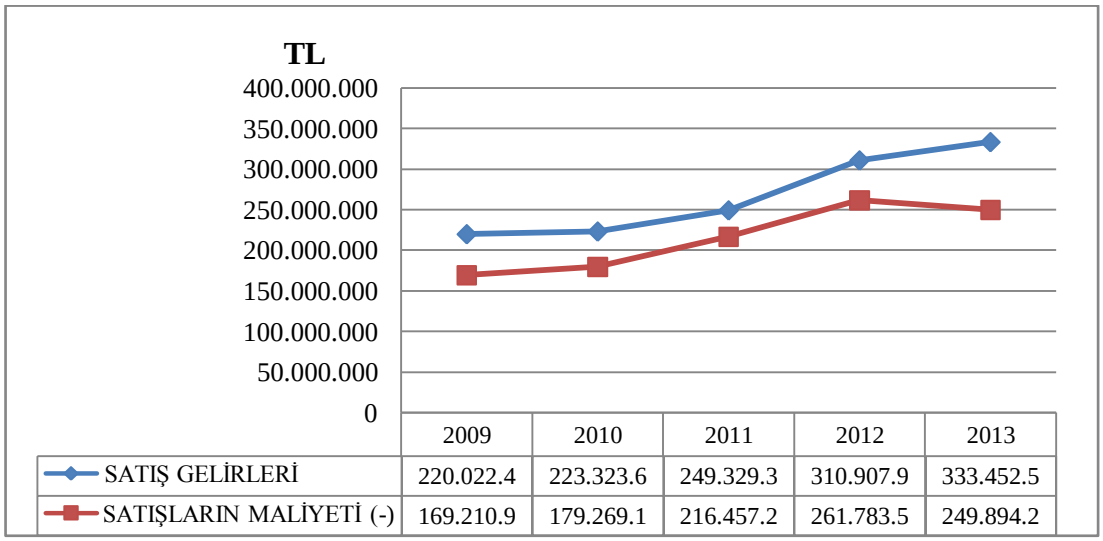
Grafik 1: Satış Gelirleri ve Dönem Kârı Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
SATIŞ GELİRLERİ	220.022.435	223.323.609	249.329.323	310.907.921	333.452.574
DÖNEM KÂRI / ZARARI	7.167.525	15.333.457	-7.045.247	5.632.686	37.077.646

Yukarıdaki grafiğe bakıldığında işletmenin satış gelirlerinin 2009 yılından itibaren düzenli olarak arttığı görülmektedir. Ancak dönem kârı özellikle 2011 yılında azalış göstermiştir. 2011 yılından sonra işletmenin dönem kârında hasılatla aynı oranda artış başladığı dikkati çekmektedir.

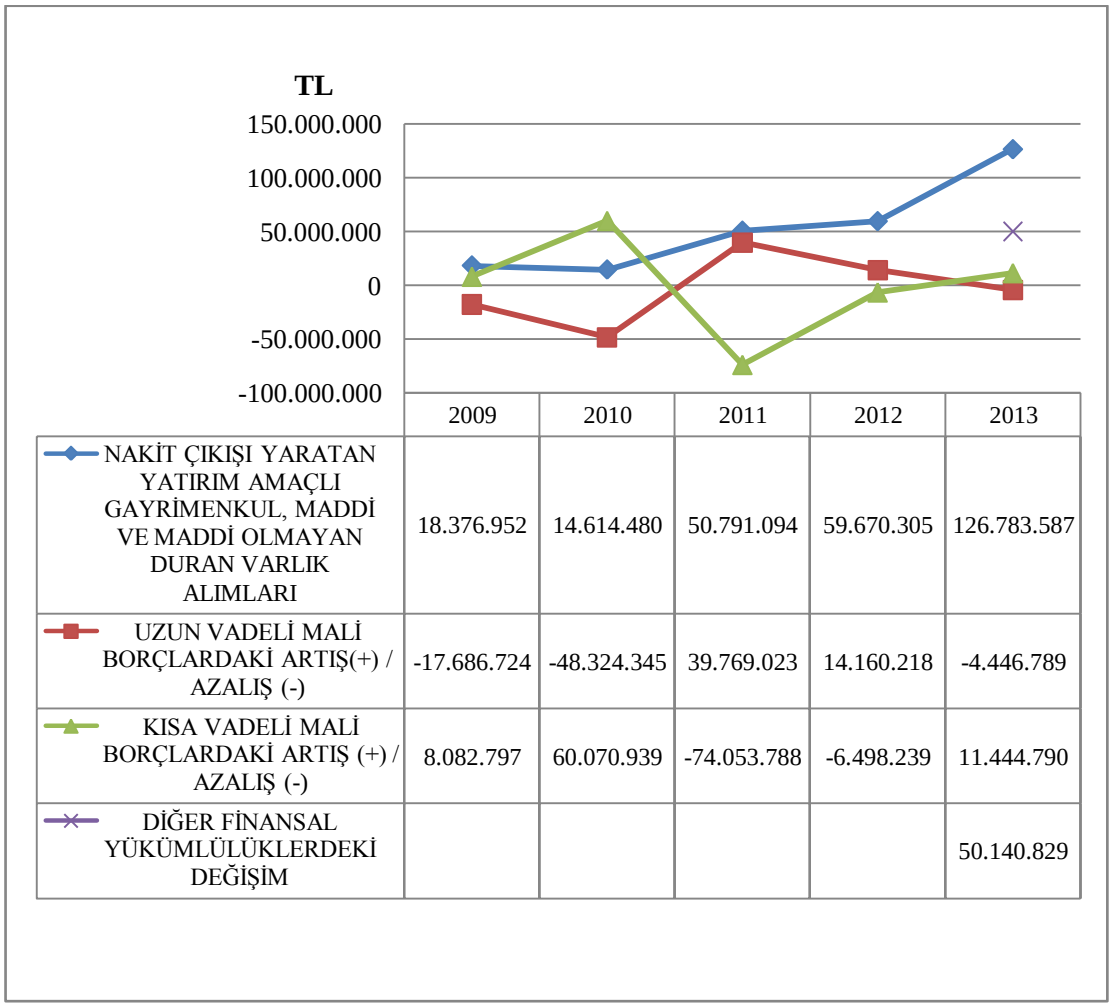
Grafik 2: Satış Gelirleri ve Satışların Maliyeti Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
SATIŞ GELİRLERİ	220.022.4	223.323.6	249.329.3	310.907.9	333.452.5
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	169.210.9	179.269.1	216.457.2	261.783.5	249.894.2

Yukarıdaki grafik incelendiğinde 2010-2011 döneminde satılan ticari mal maliyetinin artış hızının hasılatın artış hızından daha fazla olduğu dikkati çekmektedir. İşletmenin hasılatı ve satılan ticari mal maliyetinin 2011-2012 döneminde ayı oranda arttığı görülmektedir. Hasılat 2012-2013 döneminde aynı oranda artmaya devam ederken satılan ticari mal maliyetinin düşüş trendine girdiği anlaşılmaktadır.

Grafik 3: Yatırım Amaçlı Gayrimenkul, Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları, Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) / Azalış (-), Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) / Azalış (-), Diğer Finansal Yükümlülüklerdeki Değişim Eğilim Grafiği



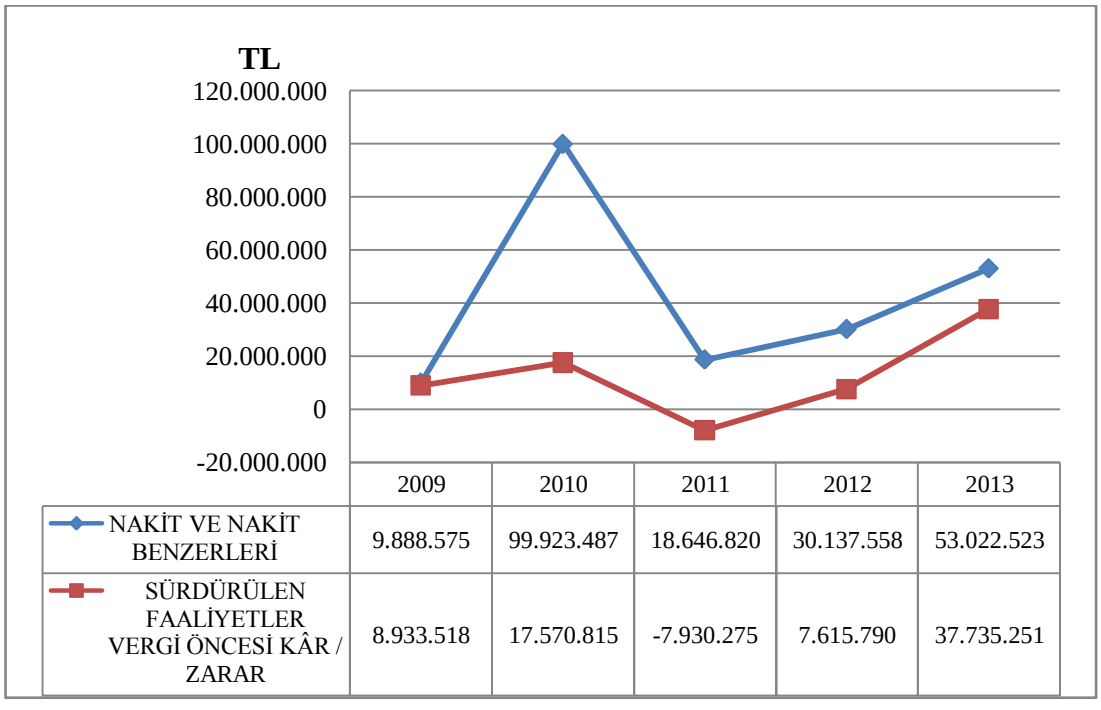
	2009	2010	2011	2012	2013
NAKİT ÇIKIŞI YARATAN YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKUL, MADDİ VE MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK ALIMLARI	18.376.952	14.614.480	50.791.094	59.670.305	126.783.587
UZUN VADELİ MALİ BORÇLARDAKİ ARTIŞ(+) / AZALIŞ (-)	-17.686.724	-48.324.345	39.769.023	14.160.218	-4.446.789
KISA VADELİ MALİ BORÇLARDAKİ ARTIŞ (+) / AZALIŞ (-)	8.082.797	60.070.939	-74.053.788	-6.498.239	11.444.790
DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLERDEKİ DEĞİŞİM					50.140.829

İşletmenin 2010 yılında uzun vadeli mali borçlarında gerçekleşen azalma uzun vadeli mali borçlarının vadesi kısalarak kısa hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu da 2010 yılında kısa vadeli mali borçların artmasına neden olmuştur.

İşletmenin 2010-2011 döneminde duran varlık yatırımlarının arttığı görülmektedir. İşletmenin bu dönemdeki yatırımlarını kredi kullanarak finanse ettiği, uzun vadeli mali borçlardaki artış (+) / azalış (-) eğilim grafiğine bakılarak anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2013 yılında duran varlık yatırımında bulunduğu ve bu yatırımı tahvil ihraç ederek finanse ettiği, diğer finansal yükümlülüklerdeki değişim grafiğine bakılarak anlaşılmaktadır.

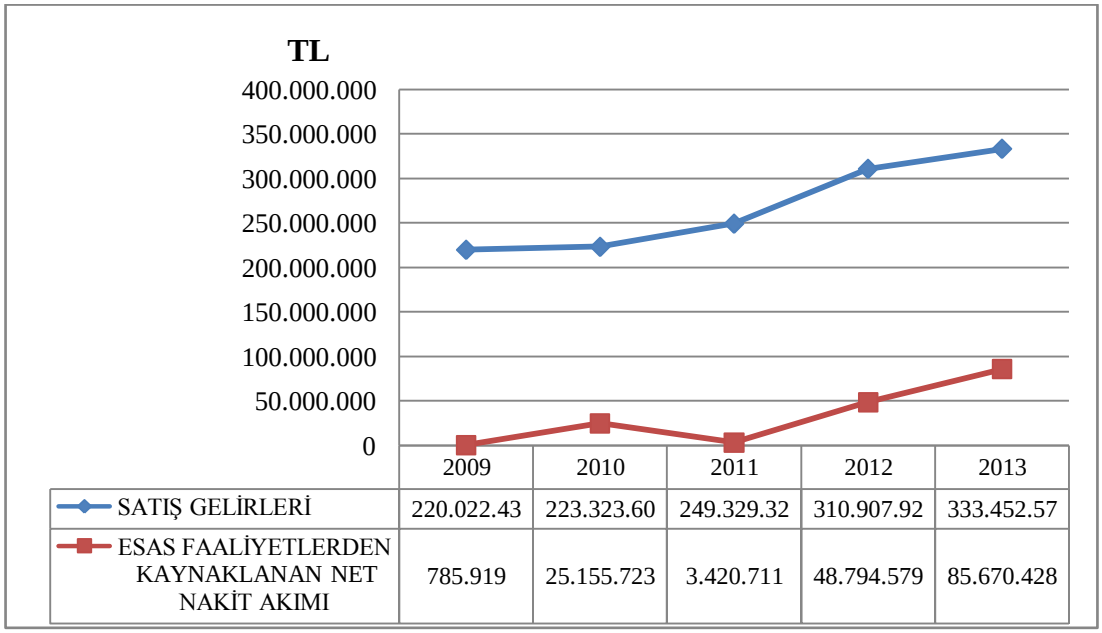
Grafik 4: Nakit ve Nakit Benzerleri ve Sürdürülen Faaliyet Vergi Öncesi Kâr / Zarar Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	9.888.575	99.923.487	18.646.820	30.137.558	53.022.523
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂR / ZARAR	8.933.518	17.570.815	-7.930.275	7.615.790	37.735.251

Yukarıdaki grafik incelendiğinde işletmenin nakit ve nakit benzerleri miktarındaki artışın 2009-2010 döneminde sürdürülen faaliyet vergi öncesi kâr / zarar kaleminin artış hızından daha yüksek olduğu dikkati çekmektedir. Nakit ve nakit benzerlerinin 2010 yılında bu kadar artmasının nedeni işletmenin o dönemde yaklaşık 63.000.000 TL'lik sermaye artırımında bulunmasıdır. Grafiğe bakıldığında sürdürülen faaliyet vergi öncesi kâr / zarar ile nakit ve nakit benzerleri miktarı arasındaki ilişkinin 2011-2013 yılları arasında paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

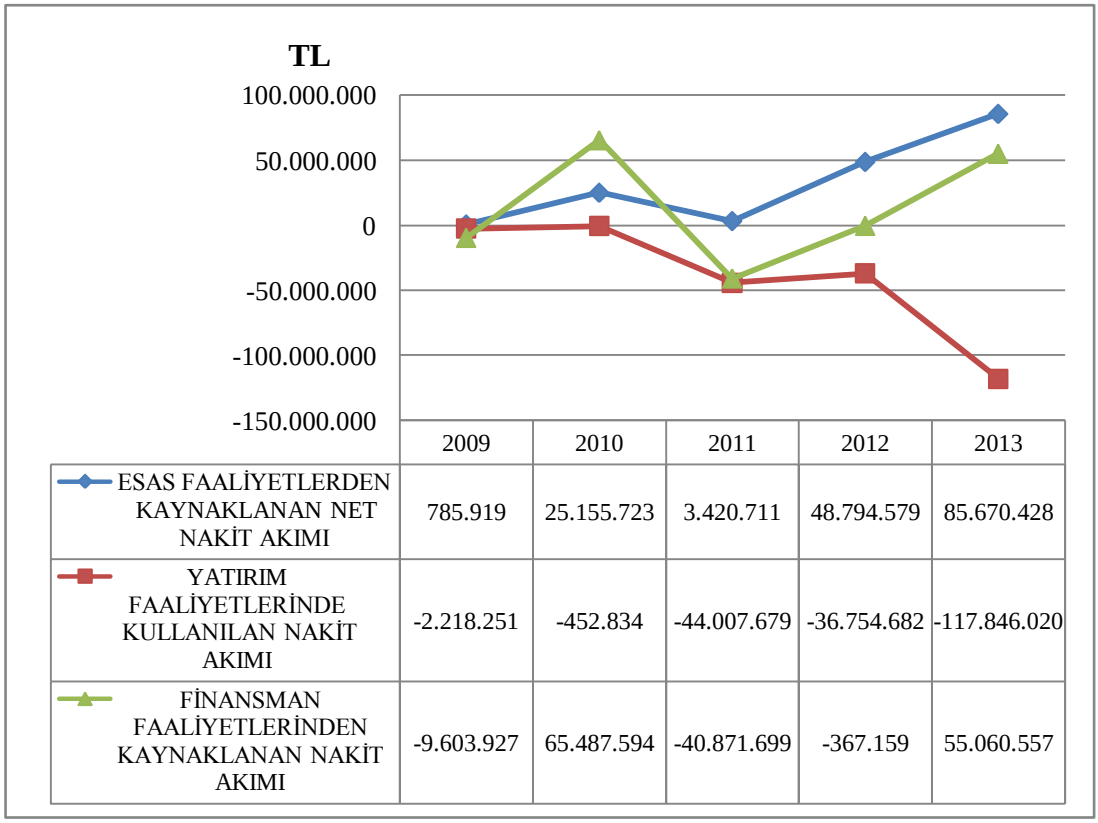
Grafik 5: Satış Gelirleri ve Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
SATIŞ GELİRLERİ	220.022.43	223.323.60	249.329.32	310.907.92	333.452.57
ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NET NAKİT AKIMI	785.919	25.155.723	3.420.711	48.794.579	85.670.428

Grafik incelendiğinde esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akımı artış hızının 2009-2010 yılları arasında işletmenin hasılat artış hızından daha fazla olduğu görülmektedir. Nakit tutarın 2011 yılında azalması, o dönemde satılan ticari mal maliyetinin artması sonucu oluşan dönem zararından kaynaklanmaktadır. Grafiğe bakıldığın satış gelirleri ve esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımı artışının 2011 yılından sonraki dönemlerde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Grafik 6: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı, Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı ve Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NET NAKİT AKIMI	785.919	25.155.723	3.420.711	48.794.579	85.670.428
YATIRIM FAALİYETLERİNDE KULLANILAN NAKİT AKIMI	-2.218.251	-452.834	-44.007.679	-36.754.682	-117.846.020
FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMI	-9.603.927	65.487.594	-40.871.699	-367.159	55.060.557

Grafik incelendiğinde 2010 yılı itibariyle finansman faaliyetlerinden nakit girişi sağlandığı görülmektedir. 2011 yılına gelindiğinde borç ödemesi gerçekleştirildiği görülmektedir.

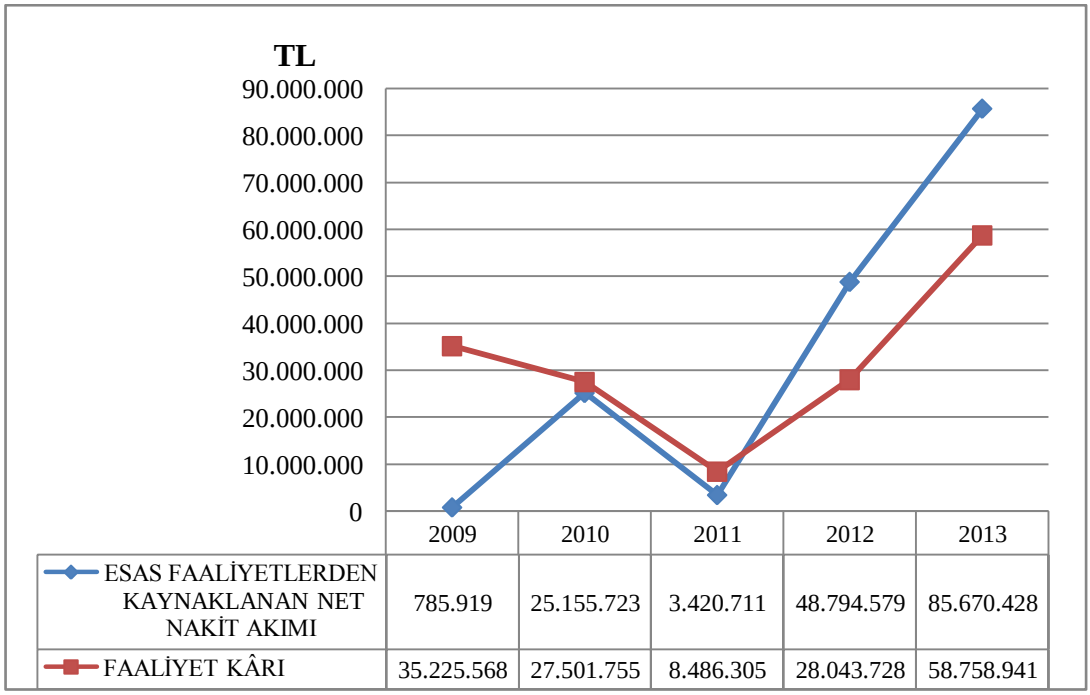
İşletmenin 2010-2011 döneminde mal alımında bulunduğu, ancak bu alımın finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakitle sağlandığı anlaşılmaktadır. Çünkü işletme aynı dönemde kısa vadeli finansal borç ödemesi gerçekleştirmiştir. İşletme 2011 yılında zarar etmiştir. Bu azalışın 2011 yılı dönem zararı ile ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. İşletmenin aynı dönemde esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımının da azaldığı görülmektedir.

2011 yılında yapılan yatırımların 2010 yılında yapılan sermaye artışı ile finanse edildiği anlaşılmaktadır.

İşletmenin finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımının 2011 yılından itibaren yüksek oranda arttığı, elde edilen nakitle yatırım faaliyetinde bulunulduğu yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı eğilim grafiğinden anlaşılmaktadır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımının 2011-2013 döneminde yüksek oranda artmasının nedeni hem finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımı grafiğinden hem de aynı dönemde satış gelirlerinin artmasından anlaşılmaktadır.

Grafik 7: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı ve Faaliyet Kârı Eğilim Grafiği

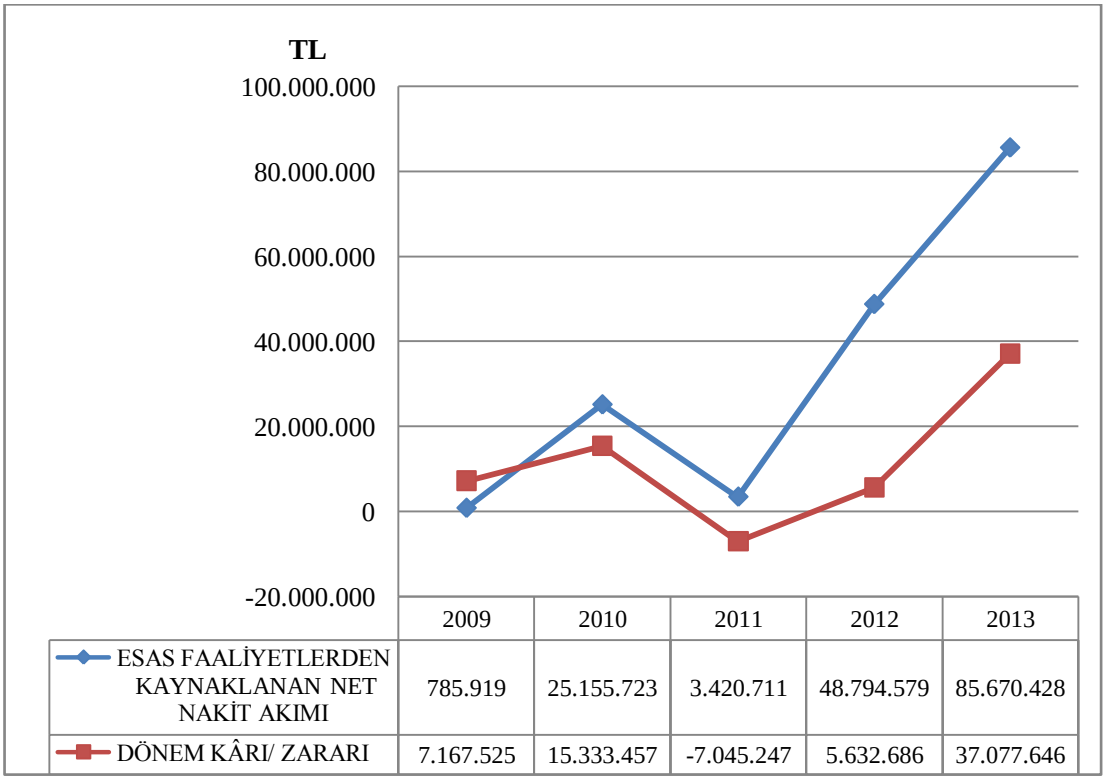


	2009	2010	2011	2012	2013
ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NET NAKİT AKIMI	785.919	25.155.723	3.420.711	48.794.579	85.670.428
FAALİYET KÂRI	35.225.568	27.501.755	8.486.305	28.043.728	58.758.941

Grafik incelendiğinde işletmenin esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit

akımı artış hızının 2009-2010 döneminde yüksek olduğu görülürken aynı dönemde faaliyet kârının azalma eğilimde olduğu anlaşılmaktadır. Grafiğe bakıldığında 2010-2011 döneminde faaliyet kârı ve esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımının azalma eğiliminde olduğu, 2011 yılından sonraki dönemlerde esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımı ve faaliyet kârı artışının paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Grafik 8: Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit Akımı ve Dönem Kârı Eğilim Grafiği



	2009	2010	2011	2012	2013
ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NET NAKİT AKIMI	785.919	25.155.723	3.420.711	48.794.579	85.670.428
DÖNEM KÂRI/ ZARARI	7.167.525	15.333.457	-7.045.247	5.632.686	37.077.646

Grafik incelendiğinde 2009-2010 döneminde esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımı artış hızının dönem kârı artış hızından yüksek olduğu görülmektedir. 2011 yılında işletmenin zarar ettiği görülmektedir. Sonraki yıllarda dönem kârı ve esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımı artış hızının paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

4.3 Rasyo Analizi

Rasyo analizinde, nakit akış tablolarından elde edilen verilerle belli oranlar geliştirilerek her mali dönemin oranı hesaplanır. Bu oranlar kullanıcılara önemli bilgiler sağlamaktadır. Bu çalışmada rasyolar, işletmenin 2009-2013 yılları arasındaki nakit akış tablosu, kapsamlı gelir tablosu ve bilançodaki değerlerinden yararlanılarak hesaplanmıştır.

4.3.1 Genel Nakit Akış Rasyosu

Tablo 7: A İşletmesinin Genel Nakit Akış Rasyoları

2009	2010	2011	2012	2013
0,06	0,39	0,04	1,31	0,50

$$\text{Genel Nakit Akış Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Finansman ve Yatırım İçin Nakit Çıkışları}}$$

$$\text{2009 Yılı Genel Nakit Akış Rasyosu} = \frac{785.919}{(2.218.251 + 9.603.927)}$$

$$= 0,06$$

İşletmenin nakit akış yeterliliği açısından hesaplanan rasyolarının 2012 yılı dışındaki yıllarda yetersiz olduğu görülmektedir. 2012 yılında 1,31 olarak hesaplanan oranın işletme faaliyetlerinden kazanılan nakdin finansman faaliyetleri ve yatırım faaliyetleri amacıyla gerekli nakit çıkışlarını karşıladığını göstermektedir. İşletmenin

2012 yılı nakit akış tablosu incelendiğinde de yatırım ve finansman faaliyetleri için toplamda 37.000.000 TL'lik nakit çıkışının olduğu ve aynı yılda işletme faaliyetlerinden 48.000.000 TL'lik nakit sağlandığı ve dolayısıyla işletme faaliyetlerinden elde edilen nakdin 2012 yılı yatırım ve finansman harcamaları için yeterliği olduğu görülmektedir.

Yapılan analizde işletmenin özellikle 2009 ve 2011 yıllarında yatırım ve finansman faaliyetleri için gerekli nakdi işletme faaliyetlerinden karşılayamadığı görülmektedir. İşletmede 2009 yılında yatırım ve finansman faaliyetleri için yaklaşık 11.000.000 TL nakit çıkışı olmuştur. Yatırım ve finansman faaliyeti için gerekli olan bu nakdin işletmenin bir önceki yıldan elinde bulundurduğu nakit ile karşıladığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2011 yılı yatırım ve finansman faaliyetleri için gerekli nakit çıkışlarını ise 2010 yılında gerçekleştirdiği yaklaşık 63.000.000 TL'lik sermaye artırımından gelen nakitle ve 2010 yılı alacağını bu dönemde tahsil etmesi sonucu doğan nakit ile karşıladığı anlaşılmaktadır.

4.3.2 Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü Oranı

Tablo 8: A İşletmesinin Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,046	0,245	0,301	0,680	0,744

$$\text{Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü} = \frac{\text{Esas Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit}}{\text{Üç Faaliyetten Sağlanan Toplam Nakit Girişleri}}$$

$$\text{2009 Yılı Kısa Vadeli Nakit Sağlama Gücü} = \frac{785.919}{785.919 + 16.158.701}$$

$$= 0,046$$

Oranın yüksek olması işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit girişlerinin yüksek olduğunu ve bunun da işletme için olumlu olduğu sonucunu ortaya çıkarır. İşletmenin analiz sonuçlarına bakıldığında bu oranın 2009 yılında en düşük değerde olduğu, 2009 yılından sonra sürekli yükseldiği görülmektedir. Kısa vadeli nakit sağlama gücü rasyosunun 2013 yılında en yüksek değerde olması, işletmenin 2013 yılında esas faaliyetlerinden nakit girişlerinin yüksek olduğunu gösterir.

İşletmenin karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçları incelendiğinde de işletme faaliyetlerinden en fazla nakit girişinin 2013 yılında gerçekleştiği görülmektedir. Yapılan bu karşılaştırma ile işletmenin iki farklı analizden elde ettiği sonuçların paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

4.3.3 Yatırımların Değerlendirilmesi Oranı

Tablo 9: A İşletmesinde Yatırımların Değerlendirilmesi Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,35	56	0,07	1,32	0,73

$$\text{Yatırımların Değerlendirilmesi Oranı} = \frac{\text{Esas Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit}}{\text{Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Net Nakit}}$$

$$\text{2009 Yılı Yatırımların Değerlendirilmesi Oranı} = \frac{785.919}{2.218.251}$$

$$= 0,35$$

Bu rasyonun 1'den büyük çıkması beklenir. Rasyonun 1'den büyük çıkması işletmenin borçlanmaya gitmeden yatırım harcamalarını gerçekleştirebileceğini gösterir. Yukarıdaki tabloda yer alan rasyo değerlerine bakıldığında 2010 ve 2012 yıllarında oranın 1'den büyük çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla işletmenin bu yıllarda yatırımlarını borç almadan finanse edebildiği anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2010 ve 2012 yıllarında yatırımlarını borç almadan finanse edebildiğini karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçlarına bakarak da görebilmekteyiz. Dolayısıyla işletmenin yatırımların değerlendirilmesi rasyolarının karşılaştırmalı tablolar analizi ile paralel sonuçlar verdiği anlaşılmaktadır.

İşletmenin 2010 yılı nakit akış tablosu incelendiğinde bu yılda yatırımları için çok az para harcadığı görülmektedir. İşletmenin bu yılda dönem kârı bir önceki senelere kıyasla %100 artmış ve bu artış da işletmenin esas faaliyetlerden sağlanan nakdi yükselterek yatırımların finansmanı için borçlanmaya gidilmesini engellemiştir. İşletmede 2012 yılında ise esas faaliyetlerinden 45.000.000 TL'lik nakit girişi olmuş, bu nakit ile de yatırımlar finanse edilmiştir.

4.3.4 Nakit Akış Yeterliliği Oranı (NAYO)

Tablo 10: A İşletmesinin Nakit Akış Yeterliliği Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,02	0,40	0,04	0,66	0,65

$$\text{Nakit Akış Yeterliliği Oranı Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Uzun Dönem Borç Ödeme} + \text{Varlık Satın Alma} + \text{Ödenilen Kâr Payı}}$$

$$\text{2009 Yılı NAYO} = \frac{785.919}{(17.686.724+18.376.952+0)} = 0,02$$

Nakit akış yeterliliği rasyosu şirketin çeşitli ödemelerini yapabilmesi için kullanabileceği düzeyde nakit yaratabilme durumunu göstermektedir. Oranın 1 olması yeterlidir. Yukarıdaki tabloda yer alan rasyo sonuçlarına bakıldığında bu oranın yıllar itibariyle arttığı ve 2012-2013 yıllarında 1'e en yakın değerde olduğu görülmektedir. Ancak, işletmenin 2012 ve 2013 yıllarında da borçlarını ödeyebilmesi, faaliyetlerini sürdürebilmesi, varlık satınalması ve kâr payı dağıtması için yaratabildiği nakdin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

4.3.5 Borç Karşılama Oranı

Tablo 11: A İşletmesinin Borç Karşılama Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
345,3	11,2	70,5	5,4	3,6

$$\text{Borç Karşılama Oranı Rasyosu} = \frac{\text{Toplam Borç}}{\text{İFEEN (İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}$$

$$\text{2009 Yılı Borç Karşılama Oranı Rasyosu} = \frac{271.340.670}{785.919} = 345,3$$

Yapılan analiz sonucunda işletmenin borçlarını ödeyebilme konusunda yıllar itibariyle olumlu bir durum sergilediği görülmektedir. İşletme borçlarını yıllar itibariyle daha kısa sürelerde ödeyebilme durumuna gelmektedir.

4.3.6 Satışların İFEEN'e Dönüşü

Tablo 12: A İşletmesinde Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyoları

2009	2010	2011	2012	2013
0,003	0,11	0,01	0,15	0,25

$$\text{Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Satışlar}}$$

$$\text{2009 Yılı Satışların İFEEN'e Dönüşü Rasyosu} = \frac{785.919}{220.022.435} = 0{,}003$$

Satışların İFEEN'e dönüşü rasyosu satışların işletme faaliyetlerinden elde edilen nakde katkısını göstermekteydi. Yapılan analiz sonucunda satışların işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit girişlerine etkisinin yıllar itibariyle arttığı anlaşılmaktadır. Bu durum işletme için olumlu bir durumdur. Satışların %25'lik bir oranla işletme faaliyetlerine en çok katkısının 2013 yılında olduğu görülmektedir. İşletmenin 2013 yılında yaptığı her 100 TL'lik satışın 25 liralık nakit yarattığı anlaşılmaktadır.

İşletmenin karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçları incelendiğinde de satışların işletme faaliyetlerine katkısının 2013 yılında fazla olduğu ve dolayısıyla iki analiz sonucunun paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

4.3.7 Varlıkların Nakit Yaratma Gücü

Tablo 13: A İşletmesinde Varlıkların Nakit Yaratma Gücü Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,002	0,05	0,007	0,10	0,15

$$\text{Varlıkların Nakit Yaratma Gücü Oranı} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

$$\text{2009 Yılı Varlıkların Nakit Yaratma Gücü Oranı} = \frac{785.919}{392.087.925} = 0,002$$

Bu rasyo varlıkların nakit yaratma yeteneğini göstermektedir. Yapılan analizde A işletmesinin varlıklarının nakit yaratma yeteneğinin yıllar itibariyle artış gösterdiği görülmektedir. Analiz sonucuna göre işletmenin özellikle 2013 yılında varlıklarının %15'i kadar nakit yarattığı anlaşılmaktadır.

4.3.8 İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği

Tablo 14: A İşletmesinin İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,03	2,71	0,45	2,32	5,93

$$\text{İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Yıllık Faiz Ödemeleri}}$$

$$\text{2009 Yılı İFEEN'in Finansman Giderlerini Karşılama Yeteneği} = \frac{785.919}{23.288.596}$$

$$= 0,03$$

Bu rasyo işletmenin faiz yükümlülüklerini faaliyetlerinden elde ettiği nakit ile karşılayabilme yeteneğini göstermektedir. Yapılan analiz sonucuna göre A işletmesinin 2010 yılından itibaren yıllık faiz ödemelerini işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakitle rahatlıkla ödeyebilecek duruma geldiği görülmektedir. 2011 yılı ise bu konuda bir istisna olarak göze çarpmaktadır.

4.3.9 Varlıkları Satın Alma (Capital Expenditure) Oranı (VSAO)

Tablo 15: A İşletmesinin Varlıkları Satın Alma Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
0,04	1,7	0,07	0,82	0,68

$$\text{Varlık Satın Alma Oranı} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Varlık Satın Alma İçin Ödenilen Nakit}}$$

$$\text{2009 Yılı Varlık Satın Alma Oranı} = \frac{785.919}{18.376.952} = 0,04$$

Varlık satın alma oranı işletmelerin nakit üretme yeteneği ile duran varlık yatırım harcamaları arasındaki ilişkiyi gösteren bir orandır. Yapılan analiz sonucunda işletmenin 2010 yılında işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit ile duran varlık yatırımlarını finanse edebildiği, 2010 yılında yatırımlarını finanse edebilmek için borçlanmasına gerek kalmadığı anlaşılmaktadır. Diğer yıllarda özellikle yatırımların artması nedeniyle işletme faaliyetlerinden elde edilen nakdin yatırımların finansmanı için yetersiz kaldığı görülmektedir.

4.3.10 Yatırım Yenileme Oranı

Tablo 16: A İşletmesinin Yatırım Yenileme Oranları

2009	2010	2011	2012	2013
1,01	0,09	3,3	3,5	6,9

$$\text{Yatırım Yenileme Oranı Rasyosu} = \frac{\text{Duran Varlık Yatırımları}}{\text{Duran Varlık Amortismanları}}$$

$$\text{2009 Yılı Yatırım Yenileme Oranı Rasyosu} = \frac{18.376.952}{18.225.869} = 1,01$$

Yatırım yenileme oranı işletmenin kendini yenileyip yenilemediğini göstermesi açısından önemli bir orandır. Yapılan rasyo analizi sonuçları A İşletmesinin yıllar itibariyle yatırımlarını artırdığını göstermektedir. Özellikle 2013 yılında yatırımlarının yaklaşık 7 katı kadar yeni yatırımda bulunduğu görülmektedir. Ancak 2010 yılı bu konuda bir istisna olarak göze çarpmaktadır. İşletmenin 2010 yılında yeni yatırımlara yönelmediği anlaşılmaktadır.

İşletmenin karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçlarına bakıldığında da 2013 yılında 126.000.000 TL'lik yeni yatırımlar gerçekleştirdiği görülmektedir. Dolayısıyla işletmenin hem rasyo analizinden elde edilen sonuçların hem de karşılaştırmalı tablolar analizinden elde edilen sonuçların paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

4.3.11 Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu

Tablo 17: A İşletmesinin Ortaklar ve Alacaklılar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyoları

2009	2010	2011	2012	2013
0,002	0,052	0,008	0,102	0,149

Ortaklar ve Alacaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu

$$= \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{(Toplam Borç + Özsermaye)}}$$

2009 Yılı Ortaklar ve Alacaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu =

$$= \frac{785.919}{392.087.925} = 0,002$$

Bu rasyo, işletme faaliyetleri ile alacaklar ve ortakların işletmeye yatırdıkları toplam fonun ne kadarı ile nakit yaratılabileceğini göstermekteydi. Yapılan analiz sonucunda ortaklar ve alacaklar için nakit yaratma rasyosunun yıllar itibariyle artış gösterdiği ve en fazla nakdin 2013 yılında yaratıldığı anlaşılmıştır. İşletme 2013 yılında faaliyetleri ile alacaklılar ve ortakların işletmeye yatırdığı toplam fonların yaklaşık %15'i kadar nakit yaratmıştır. Ancak 2011 yılı istisna olarak dikkati çekmektedir. A işletmesinin 2011 yılında zarar etmesi dolayısıyla nakit yaratma gücünün azaldığı anlaşılmaktadır.

4.3.12 Ortaklar İçin Nakit Yaratma

Tablo 18: A İşletmesinin Ortaklar İçin Nakit Yaratma Rasyoları

2009	2010	2011	2012	2013
0,07	0,13	0,02	0,23	0,32

$$\text{Ortaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu} = \frac{\text{İFEEN(İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit)}}{\text{Özsermaye}}$$

$$\text{2009 Yılı Ortaklar İçin Nakit Yaratma Oranı Rasyosu} = \frac{785.919}{120.747.255} = 0,07$$

Ortaklar için nakit yaratma rasyosu ortakların nakit olarak kazancını göstermekteydi. Yapılan analiz, işletmenin ortakları için yarattığı nakdin yıllar itibariyle artış gösterdiği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Analiz sonucunda ortakların % 32'lik oranla en çok nakdi 2013 yılında kazandıkları görülmektedir. İşletmenin ortakları için nakit yaratma gücünün 2011 yılında en düşük düzeyde olduğu ve bunun da işletmenin o dönemde zarar etmesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

4.3.13 Serbest Nakit Akışı

Serbest nakit akışı, işletmenin var olan üretimini sürdürebilmesi için cari dönemdeki bütün ödemelerinden sonra kalan nakit miktarını göstermektedir. İşletmenin serbest nakit akış tutarının yüksek olması işletmenin borç ödeme kabiliyeti ve kâr payı ödemelerini rahatlıkla yapacağını gösterir. İşletmelerin serbest

nakit akımlarının pozitiften negatife dönmesi işletmenin geleceği ile ilgili beklentileri de negatif yönde değiştirmektedir.

Çalışmada işletmenin 2009-2013 yılları arasındaki nakit akış tablosundan yararlanılarak hesaplanan serbest nakit akımları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 19: A İşletmesinin Serbest Nakit Akış Akımları

2009	2010	2011	2012	2013
-1.432.332	24.702.889	-41.025.553	12.039.897	-32.175.592

Serbest Nakit Akışı= İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit - Firmanın Ana Kapasitesini Korumak ve Devam Ettirmek İçin Gerekli Olan Yeni Yatırımlara İlişkin Nakit Çıkışları - Hisse Senedi Sahiplerine Kâr Dağıtımı

2009 yılı Serbest Nakit Akışı = 785.919 – 2.218.251 – 0 = -1.432.332

Tabloda yer alan sonuçlara bakıldığında işletmenin 2010 ve 2012 yılları dışında negatif serbest nakit akımına sahip olduğu görülmektedir. İşletmenin 2010 ve 2012 yıllarında ödemelerini kolaylıkla gerçekleştirdiği ancak diğer yıllarda ödemelerini gerçekleştirmede sıkıntı yaşadığı anlaşılmaktadır.

4.3.14 Nakit Dönüş Süresi

Nakit dönüş süresi, işletme sermayesi için kullanılan fonların paraya geri dönüş süresi olarak tanımlanmaktadır. Nakit dönüş süresi, alacakların ortalama tahsilat süresi ve stokları tutma süresi toplamından kısa vadeli borçların ortalama ödeme süresinin çıkarılmasıyla elde edilir. Çalışmada taşımacılık ve lojistik

sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin 2009-2013 yılları arasındaki bilanço ve kapsamlı gelir tablosu verilerinden yararlanılarak nakit dönüş süreleri hesaplanmıştır. İşletmenin 2009-2013 yıllarındaki değerlerine bakılarak her yıl için öncelikle alacak devir hızı, stok devir hızı ve kısa vadeli borç devir hızı hesaplanmıştır. Daha sonra yapılan hesaplamalar sonucunda ortaya çıkan veriler yıllık gün sayısı (365) ile ilişkilendirilip alacakların ortalama tahsilat süresi, stok tutma süresi ve kısa vadeli borçların ortalama ödenme süresi hesaplanmıştır. Son olarak da alacakların ortalama tahsil süresi ile stok tutma süresi toplamından kısa vadeli borçların ödenme süresi çıkarılarak her yıl için nakit dönüş süresi hesaplanmıştır. Yapılan bu hesaplamadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 20: A İşletmesinin Nakit Dönüş Süreleri

2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
-348,1	-479,1	-4520,6	-1161,9	-1131,4

2009 yılı NDS = 55,3 + 2,1 - 405,5 = -348,1

Nakit dönüş süresinin çalışma sermayesinin finansmanına katkı sağlaması için kısa olması ya da negatif değer alması gerekmektedir. Yapılan analizde işletmenin her mali dönemde nakit dönüşüm süresinin negatif değerde olduğu görülmektedir. Bu da işletmenin, işletme sermayesine ihtiyaç duymadığını, tedarikçileri tarafından finanse edildiğini gösterir.

4.4 Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli

Bu yöntemde, işletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışları, yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışları ve finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışları, büyüklüklerine bakılmadan işaretlerine bakılarak analiz edilmektedir. İşletmenin 2009-2013 arası dönem için yapılan nakit akışlarının sağladığı faaliyetler modeli analiz sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 21: A İşletmesi Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli Yöntemi Analiz Sonuçları

Yıl	Modeller	İşletme Faaliyetlerinden Nakit Akışları	Yatırım Faaliyetlerinden Nakit Akışları	Finansman Faaliyetlerinden Nakit Akışları
2009	Model 2	(+)	(-)	(-)
2010	Model 4	(+)	(-)	(+)
2011	Model 2	(+)	(-)	(-)
2012	Model 2	(+)	(-)	(-)
2013	Model 4	(+)	(-)	(+)

İşletmenin 2009, 2011, 2012 yıllarında Model 2'ye (+, -, -) dahil edilebileceği görülmektedir. Bir önceki bölümde belirtildiği gibi Model 2'de (+, -, -) işletme başarılı işletme olarak değerlendirilmektedir. Yapılan analiz, bu yıllarda işletmenin faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışlarının, yatırım faaliyetlerini, borçlarını ve temettü ödemelerini gerçekleştirmede yeterli olduğunu göstermektedir. Ancak 2011 yılı bir istisna olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü işletme 2011 yılında zarar etmiş ve yatırımlarını karşılayabilmek için uzun vadeli kredi kullanmıştır.

İşletmenin nakit akışları performansı 2010 ve 2013 yıllarında değişmektedir. Bu yıllarda ise işletme Model 4'e (+, -, +) dahil edilebilir. Model 4'te (+, -, +)

işletme büyüyen işletme olarak değerlendirilmektedir. Bu modelde işletmenin faaliyetlerinden sağladığı nakit akışlarının yatırım faaliyetlerini karşılamada yetersiz kaldığı görülmektedir. Model, işletmenin bu yıllarda yatırımlardan kaynaklanan nakit çıkışlarını borç ve özsermaye yapısındaki artışlarla yapılabileceğini göstermektedir. Nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli ile yapılan analiz sonuçları, nakit akış tablosu odaklı karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçları ile karşılaştırıldığında iki analiz sonuçlarının paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Nakit akış tablosu odaklı karşılaştırmalı tablolar analizi sonucunda işletmenin 2010 yılında yatırımlarını sermaye artımından sağlanan nakit ile karşıladığı, 2013 yılında da yatırımlarının finansmanı için tahvil ihracında bulunduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Nakit akış tablosu; işletme yöneticilerinin, sermaye piyasasında yatırım yapan veya yapmak isteyen yatırımcıların ve kredi kuruluşlarının sağladığı fayda dolayısı ile önemli bir tablo olarak karşımıza çıkmaktadır.

Nakit akış tablosu, nakit yönetimine imkân sağlayarak verimliliğin arttırılmasına ve nakit yetersizliği nedeniyle çalışmaların aksamadan yürütülebilmesi için gerekli olan önlemlerin alınmasına yardımcı olmaktadır. Ülkelerde yaşanan ekonomik dalgalanmalar ve enflasyon gibi çeşitli nedenlerden dolayı işletmeler ve bu işletmeleri finanse eden finans kuruluşlarının nakit akış bilgilerine verdikleri önemin artması nakit akış tablosunun önemini de artırmıştır.

Günümüzde işletmelerin çalışmalarını aksatmadan sürdürmeleri kârlı olmaları kadar gerekli olan nakdi yaratabilmelerine de bağlıdır. Kârlı olup da gerekli olan nakdi sağlayamayan işletmeler alacaklılarının baskısı karşısında varlıklarını değerlerinin altında fiyatlarla satarak borçlarını ödemek ve bunun sonucunda da çalışmalarına son vermek zorunda kalırlar. TMS 7'de düzenlenen nakit akış tablosu, işletmenlerin nakit akışlarının yapısının incelenerek, işletmelerin nakit durumları hakkında fikir sahibi olunmasına, var olan nakdin işletmenin yaşamını sürdürebilmesi için yeterli olup olmadığının görülmesine, nakit miktarı yetersizse nakit yaratma olanaklarının değerlendirilmesine imkân vererek işletmelerin çalışmalarının devamlılığının sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

Çalışmada taşımacılık ve lojistik sektöründe faaliyet gösteren halka açık A işletmesinin 2009-2013 yıllarına ait nakit akış tabloları karşılaştırmalı tablolar analizi, eğilim yüzdeleri (trend) analizi, rasyo analizi ve nakit akışlarının sağlandığı faaliyetler modeli yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Çalışmanın amacı işletmelerin mevcut ve gelecek durum analizlerinin sadece nakit akış tablosu kullanılarak yapılabileceğini ortaya koymaktır.

A işletmesinin 2009-2013 yıllarına ait nakit akış tabloları ilk olarak, cari dönemle bir önceki dönemi kapsayacak şekilde iki dönemli olarak karşılaştırmalı tablolar analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda işletmenin 2011 yılı dışında kârlılığında artış olduğu, ancak 2011 yılında zarar ettiği sonucuna varılmıştır. Analizde A işletmesinin 2011 yılında şüpheli ticari alacaklarında meydana gelen artış ve 2011 yılı bağlı ortaklık kalemindeki değişimin gider olarak yazılması nedeniyle zarar ettiği anlaşılmıştır. Yapılan analiz sonucunda işletmenin yatırımlarının da artarak devam ettiği anlaşılmıştır. Karşılaştırmalı tablolar analizi nakit akış tablosu odaklı olarak yapılmış ancak 2012 yılında nakit akış tablosu yetersiz kalmış ve gelir tablosundan da yararlanılmıştır.

Çalışmada A işletmesinin nakit akış tabloları eğilim yüzdeleri yöntemi ile analiz edilirken, birbiri ile ilişkili kalemler belirlenerek bu kalemlerin eğilim grafikleri çizilmiş ve böylece kalemler arasında yıllar itibariyle oluşan artış azalışlar saptanmaya çalışılmıştır. Eğilim yüzdeleri analizi, A işletmesinin 2009-2013 yıllarına ait nakit akış tabloları odaklı olmasına ek olarak, nakit akış tablosu kalemleri ile gelir tablosu kalemleri arasında da ilişki kurulup değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda eğilim yüzdeleri analiz sonucu ile karşılaştırmalı tablolar analizi sonuçlarının paralellik gösterdiği anlaşılmıştır.

Çalışmada A işletmesinin 2009-2013 yıllarına ait mali tablolarından yararlanılarak rasyolar hesaplanmış ve işletmenin durumu hakkında analiz yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda hesaplanan nakit akış rasyoları ile işletmenin nakit akış yeterliliği analiz edilmiştir. Rasyo analizinde de diğer analiz tekniklerinde elde edilen sonuçlarla paralel sonuçlar elde edilmiştir.

Çalışmada, nakit akış tablosu kalemlerinin işaretlerinin yönüne bakılarak yapılan "Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Modeli" yönteminden de yararlanılmıştır. Bu analiz modeli çeşitli açılardan eleştirilmektedir. Ancak bu yöntem, kolay uygulanması ve nakit akışları ile ilgili önemli bilgiler sunması sebebiyle kullanılmıştır. Yapılan analizde A işletmesinin Model 2 ve Model 4'e dahil

edilebileceği sonucu ortaya çıkmıştır. Model 2'de işletme başarılı işletme olarak adlandırılmakta ve faaliyetlerinden elde ettiği nakit ile diğer ödemelerini gerçekleştirebilmektedir. Model 4'te işletme büyüyen işletme olarak adlandırılmakta yeni yatırımlar gerçekleştirdiği ve bu nedenle de faaliyetlerinden sağladığı nakde ek nakit yarattığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada ağırlıklı olarak nakit akış tablosu verileri kullanılmış ve işletmenin geçmişi, bugünü ve geleceği hakkında fikir sahibi olunmuştur. 2012 yılı dışında nakit akış tablosundan elde edilen veriler ile işletmenin analizinin başarılı olarak yapılabildiği anlaşılmaktadır. 2012 yılı bir istisna olarak göze çarpmaktadır. Dolayısıyla, nakit akış tablosundan elde edilen verilerin, bilanço ve gelir tablosundan elde edilecek daha az sayıdaki veri ile desteklenmesi durumunda dahi sağlıklı bir analizin yapılabildiği anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

Akdoğan, Nalan-Nejat Tenker, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Lebib Yalkın Yayımları, 5. Baskı, İstanbul 1997.

Akgüç, Öztin, *Mali Tablolar Analizi*, 8. Baskı, İstanbul 1990.

Aydın Hamdi-Akdoğan Nalan, *Muhasebe Teorileri*, Ankara Üniversitesi Basım Evi, Ankara 1987.

Bektöre, Sabri-Çömlekçi, Ferruh-Sözbilir, Halim, *Mali Tablolar Analizi*, Birlik Ofset Yayıncılık, Eskişehir 1997.

Cemalcılar, Özgül, *Fon Kaynakları ve Uygulamaları Tablosu İle Para Akış Analizleri*, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, 1974.

Çaldağ, Yurdakul, *Denetim ve Raporlama*, Gazi Kitabevi, 4. Baskı.

Demir, Ahmet, Mali Tablolar ve Uygulaması, Kaptan Ofset Yayınları, 3. Baskı İstanbul 1997.

Demir, Volkan-Bahadır, Oğuzhan, *SMMM Staja Başlama ve SMMM Yeterlilik Sınavlarına Hazırlık İçin Muhasebe*, İSMMMO Yayınları, 2. Baskı, İstanbul 2009.

Durmuş, Ahmet Hayri-Arat, M. Emin-İme, Mustafa, *Finansal Tablolar Analizi Prensipler ve Uygulamalar*, Marmara Üniversitesi Nihad Sayer Eğitim Vakfı Yayınları, İstanbul 1993.

Durmuş, Ahmet Hayri-Arat, M. Emin, *Mali Tablolar Tahlili,* Marmara Üniversitesi Nihad Sayer Eğitim Vakfı, 4. Baskı, İstanbul 1997.

Gücenme, Ümit, *Mali Tablolar Analizi*, Marmara Kitabevi, 3. Baskı, Bursa 2000.

Gücenme, Ümit, *Mali Tablolar Analizi ve Enflasyon Muhasebesi,* Aktüel Yayınları, 5. Baskı, Mart 2005.

Erdoğan, Murat, *Finansal Muhasebe,* Beta Yayınları, 1. Baskı, İstanbul 2002.

Güvemli, Oktay, *Uygulamalı Mali Tablolar Tahlili,* Çağlayan Kitabevi, İstanbul 1981.

Örten, Remzi-Kaval, Hasan-Karapınar, Aydın *Türkiye Muhasebe Finansal Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumlama,* Gazi Kitabevi, 6. Baskı, Nisan 2012.

Özerhan, Yıldız-Yanık, Serap, *IFRS / IAS ile Uyumlu TMS / TFRS,* TÜRMOB Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2012.

Şensoy, Nejdet, *Nakit Akış Tabloları,* İstanbul: Yaylım Yayıncılık, 2002.

Tenker, Nejat-Akdoğan, Nalan, *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*, Gazi Kitapevi, 10.Baskı, Ankara 2004.

TEZLER

Evci, Samet, Türkiye Muhasebe (Finansal Raporlama) Standartları Ve Uygulamasında Yaşanan Sorunlar, Master Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara 2008.

Ürem, Erdem, "Nakit Akım Tablosunun Uluslararası Muhasebe Standardı (IAS-7) ve Türk Mevzuatı Yönünden İncelenmesi ve Bir Uygulama" Master Tezi: Marmara Üniversitesi, İstanbul 2009.

MAKALELER

Ağca, Ahmet-Aktaş, Rafet, "Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama (IAS/IFRS) Standartları İMKB'de Yer Alan Firmaların Finansal Tablolarını Nasıl Etkiledi?", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Sayı 18, Ağustos 2007.

Akdoğan, Nalan-Sevilengül, Orhan, "Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyum İçin Tekdüzen Hesap Planında Yapılması Gereken Değişiklikler", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 84, Kasım-Aralık 2007.

Aktaş, Rabia-Karğın, Sibel-Karğın, Mahmut, "Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi ile İşletmelerin Nakit Akış Profillerinin İncelenmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 56, Ekim 2012.

Aktürk, Ahmet-Acar, Durmuş, "Muhasebede İhtiyatlılık Kavramı ve Temelleri", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 113, Eylül-Ekim 2012.

Alderman, Wayne-Mueller, Jennifer M, "Cash Flow Classification of Restricted Funds", *The CPA Journal*, Kasım 2003.

Apak, Sudi-Tunalı, Esma**, "**İnşaat Sektöründe Nakit Yönetimi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* 2004.

Arat, Emin, "2001-2003 Dönemleri Ticaret Bankalarının Enflasyon Muhasebesine Göre Düzeltilmiş Finansal Tablolarının Oranlar Yöntemi İle Analizi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 69, Ekim-Aralık 2004.

Arıkan, Yahya, "Uluslar Arası Muhasebe Standartları Türkiye Uygulaması", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 36, Mayıs-Haziran 1996.

Atmaca, Metin-Çelenk, Hakan, "Uluslararası Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkilerinin Regresyon Analizi ile Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Ocak 2011.

Başpınar, Ahmet, "Türkiye'de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış", *Maliye Dergisi,* Sayı 146, Mayıs-Ağustos 2004.

Bekçi İsmail-Özdemir Ozan, "Muhasebe Standartlarının Oluşum Süreci ve Türkiye Muhasebe Standartlarına Yönelik Muhasebe Meslek Mensuplarının Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, Sayı 2, Cilt 11, 2006.

Bekçioğlu, Selim-Köroğlu, Çağrı, "UMS-21, TMS-21 Kur Değişim Etkileri Standardına Göre Finansal Tabloların Çevrimi ve Kur Farklarının Muhasebeleştirilmesi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 86, Mart-Nisan 2008.

Bostancı, Serpil, "Küreselleşen Muhasebede Standartlaşma ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 59, Nisan-Mayıs-Haziran 2002.

Broome, O. Whitfield, "Statement of Cash Flows: Time for Change", *Financial Analysis Journal*, Sayı 60, Mart-Nisan 2004.

Bülbül, Serpil, "İMKB İmalat Sanayi KOBİ'lerinin Kârlılık ve Nakit Dönüşüm Süreleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma", *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Sayı 44, Şubat-Nisan 2010.

Çakır, Hafize Meder, "Nakit Döngüsünün Firma Kârlılığına Etkisinin Sektörel Analizi", Journal of Yasar University, Cilt 8, Sayı 30, Nisan 2013.

Çiftçi, Yavuz-Sarıoğlu, Levent, "Nakit Akış Tablosu ile İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamalarla Karşılaştırılması", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi,* Cilt 10, Sayı 1-2, 2007.

Dönmez, Adnan-Berberoğlu, Başak-Ersoy, Ayten, "Ülkemizde Bağımsız Dış Denetim Standartlarının ABD Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları-AB Sekizinci Yönergesi ve Uluslararası Denetim Standartlarıyla Karşılaştırılması", *Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı 9, 2005.

Eliodor, Tanase Alin-Ovidiu, CalotaTraian, "Presentation of Consolidated Statement of Cash Flows Under IAS 7, Statement of Cash Flows", *Journal of Knowledge Management, Economics & Information Technology*, Sayı 1, Şubat 2013.

Erhan, Deniz Umut, "Oran Analizi Yöntemi ile Stratejik Yönetimin Yapılandırması: Kobi TFRS'ye Geçiş Sürecinde Bir Vak'a Analizi", *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergis*i, Kasım 2012.

Erol, Mikail, "Nakit Kavramı Bağlamında Nakit Yönetimi ve Nakit Yönetiminde Nakit Akış Analizinin Yönetim Aracı Olarak Kullanılması", *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, Sayı 10, Eylül 2003.

Giacomino, Don E.-Mielke, David E., " Cash Flows: Another Approachto Ratio Analysis" *Journal of Accountancy*, Sayı 1, Mart 1993.

Gup, Benton E.-Samson, William D.-Dugan, Michael T.-Kim, Myung J.-Jittrapanun, Thawatchai, "An Analysis of Patterns From the Statement of Cash Flows", *Financial Practice and Education*, Cilt 3, Sayı 2, 1993.

Gücenme, Ümit-Arsoy, Poroy Aylin, "Muhasebe Standartlarındaki Sınıflandırılmış Nakit Akım Tablosu Formatı ile Finansal Performansın Ölçülmesi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 30, Nisan 2006.

Heath, C. Loyd, "Accounting Literature Cash Flow Statement in Intermediate Accounting Textbooks", *Accounting Horizons*, December 1988.

Hertenstein, Julie-McKinnon, Sharon M., "Solving Puzzle of the Cash Flow Statement", *Business Horizons*, Sayı 40, Ocak 1997.

İşeri, Müge-Chambers, Nurgül, "Üretim ve Perakende Ticaret Sektörlerinin Nakit Dönüşüm Süreçlerinin İrdelenmesi", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 62, Ocak-Mart 2003.

Karadeniz, Erdinç, "Turizm Sektörünün Nakit Dönüşüm Süresinin Analizi: İMKB Turizm Şirketleri ve TCMB Sektör Bilançoları Üzerinde Bir Araştırma", *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 9, Sayı 1, Haziran 2012.

Kargın, Mahmut-Aktaş, Rabia, "Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 52, Ekim 2011.

Kısakürek, M. Mustafa-Ayarlıoğlu, M. Akif, "Endirekt Yönteme Göre Nakit Akım Tablosunun Hazırlanması", *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 1, 2007.

Kısakürek, Mustafa-Demir, Mehmet, "Nakit Akım Tablosunun Hazırlanmasında Direkt-Endirekt Yöntem Tartışması", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 30, Nisan 2006.

Kısakürek, M. Mustafa-Pekcan, Ahmet, "Muhasebenin Ürettiği Bilgiye Farklı Açılardan Bakışlar", *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,* Cilt 6, Sayı 2, 2005.

Kocamaz, Hilal, "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye'de Oluşum ve Gelişim Süreci", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Sayı 2, 2012.

Krishan, Gopal V.-James A, "The Predictive Ability of Direct Method Cash Flow Information", *Journal of Business Accounting,* January-March 2000.

Kunz, David, "Cape Cheminal: Cash Management", *Journal of the International Academy for Case Studies,* 2007.

Mills, John-Yamamura, H. Jeanne, "The Power of Cash Flows", *Journal of Accountancy*, Cilt 186, Sayı 4, Ekim-1998.

Monea, Mirela, "Financial Ratios – Reveal How a Business is Doing?", *Annals of the University of Petroşani Economics,* Cilt 9, Sayı 2, 2009.

Nurnberg, Hugo, "Income Taxes in the Cash Flow Statement", *The CPA Journal,* Cilt 73, Sayı 6, Haziran 2003.

Omağ, Aclan, "Gıda Sektöründe Nakit Dönüşüm Süresi Analizi: Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Örneği", *Maliye ve Finans Yazıları Dergisi*, Sayı 83, Nisan 2009.

Önal, Yıldırım B., "Nakit Yönetiminin Önemi ve İşleyişi: -Türkiye Örneği-", *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 4, Sayı 4, 1996.

Özer, Özlem, "Mali Tablolar Analizi: Bir Hastane Örneği", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, Sayı 6, Haziran 2012.

Özkan, Serdar-Acar, Ece Erdener, "Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Tablolar Analizi Üzerindeki Etkilerine Genel Bakış", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 97, 2010.

Özulucan, Abitter-Doğan, Zeki, "Uluslararası Muhasebe Standartları ile Türk Muhasebe Hukukuna Yön Veren Uygulamaların Karşılaştırılması", *Vergi Dünyası*, Sayı 203, Temmuz 1998.

Pekdemir, Recep, "Nakit Akım Tablosu", *Mali Çözüm Dergisi*, Sayı 26, Mayıs-Ağustos 1994.

Plewa, Franklin J.-Friedlob, G. Thomas, "New Waysto Analyze Cash Flows", *The National Public Accountant,* Şubat-Mart 2002.

Rai, Atul, "Reconciliation of Net Incometo Cash Flow From Operations: an Accounting Equation Approach", *Journal of Accounting Education*, Sayı 21, 2003.

Sakarya, Şakir, "Nakit Yönetiminde Nakit Dönüş Süresi Analizinin Kullanılması: İMKB'deki KOBİ'ler Üzerine Ampirik Bir Çalışma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 13, Sayı 2, 2008.

Sakin, Turgay, "Akmayan Nakit Tabloları: Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamındaki Şirketlerin Nakit Akım Tablolarının Değerlendirilmesi", *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi,* Ocak 2009.

Sarıkamış, Cevat, "Rasyo Analizi Uygulamasının Gelişimi", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 33, Ocak 2007.

Shin, Hyun Han-Soenen, Luc, "Efficiency of Working Capital Management and Corporate Profitability", *Financial Practice and Education,* Cilt 8, Sayı 2, Aralık 1998.

Şengür, Evren Dilek-Çiftçi, Havva Nur, "İşletmelerde Faaliyetlerin Sınıflandırılması ve Finansal Raporlama Üzerindeki Etkileri", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 108, Kasım-Aralık 2011.

Teker, Suat, "Standards of Financial Reporting", *Doğuş University Journal***,** Ocak 2000.

Terzi, Serkan, "Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulaması: Bir Endüstri İşletmesi Örneği", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 88, Temmuz-Ağustos 2008.

Uçma, Tuğba-Köroğlu Çağrı, "TMS-7'ye Göre Nakit Akış Tablosu", *Mevzuat Dergisi*, Sayı 92, Ağustos 2005.

Uyar, Ali, "Küresel Ekonomik Krizin Şirketlerin Nakit Dönüşüm Sürelerine Etkileri: İMKB'de İşlem Gören Şirketler üzerine bir Çalışma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Ocak 2009.

Uzun, Emin-Türk, Zehra-Uzun, Ersen, "İşletme Başarısında Finansal Planlama ve Yeniliklerin Rolü", *Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, Cilt 10 Sayı 2, 2003.

Ülkü, Sema-Gökgöz, Ahmet, "Lisans ve Önlisans Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Konusundaki Bilgi Düzeylerinin ve Farkındalıklarının Ölçülmesi: Yalova Örneği", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 116, Mart-Nisan 2013.

Yanar, Gülşen, "Türkiye Muhasebe Standardı – 3 Nakit Akış Tabloları", *Mali Çözüm Dergisi,* Sayı 66, Mart 2004.

Yılmaz, Hüseyin, "İşletmelerde Çağdaş Nakit Yönetimi ve Bir Model", *Muhasebe ve Finansman Dergisi,* Sayı 24, 2004.

Yılmaz, Hüseyin, "İşletmelerin Finansal Yönetiminde Nakit Akış Rasyo Analizi", *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi,* Cilt 14, Sayı 1, 1999.

Yılmaz, Hüseyin, "İşletme Finansı Kararlarının Etkinliğini Artırmada Serbest Nakit Akımı Analizi: Kurumsal Bir Tartışma", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı 41, Ocak 2009.

Yücel, Tülay-Kurt, Gülüzar, "Nakit Dönüşüm Süresi, Nakit Yönetimi ve Karlılık", *İMKB Dergisi*, Sayı 22, 2002.

Yükçü, Süleyman-İçerli, Yılmaz, "Etkin Bir Nakit Yönetim Aracı Olarak Dinamik Bütçe Önerisi", *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, Sayı 9, Mayıs 2003.

Wallance, R. S. Olusegun-Choudhury, Mohammed S. I.-Adhikari, Ajay, "The Comprehensiveness of Cash Flow Reporting in the United Kingdom: Some Characteristics and Firm-Specifik Determinants", *The International Journal of Accounting,* Cilt 3, Sayı 34, 1999.

Weiss, Neil S.-Yang, James G. S., "The Cash Flow Statement: Problems with the Current Rules", *The CPA Journal,* Sayı 1, Mart 2007.

EKLER

EK– 1: A İŞLETMESİNİN 2009-2013 YILLARINA AİT AKİT AKIŞ TABLOLARI

Dönem	**31.12.2009**	**31.12.2010**	**31.12.2011**	**31.12.2012**	**31.12.2013**
Raporlama Birimi	TL	TL	TL	TL	TL
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Akımları					
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kârı/(Zararı)	8. 933.518	17.570.815	-7.930.275	7.615.790	37.735.251
Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi Kârı/(Zararı)		294.832	-1.460.943		
Amortisman(+)	18.225.869	16.517.479	15.387.418	17.246.932	18.534.858
Kıdem Tazminatı Karşılığındaki Artış (+)	43.639	831.273	919.134	1.167.767	4.513
Alacak Reeskontları Tutarı (+)	-1.280.295	-90.281	145.030	710.817	353.961
Cari Dönem Şüpheli Alacak Karşılığı(+)	4.728.839	1.970.564	5.260.103	3.457.447	
Stok Değer Düşüş Karşılığı (+)	-4.478	88.676	-62.903	-83.163	-
Borç Senetleri Prekontu (+)	919.035	250.945	-149.981	-1.061.483	-387.195
Finansal Varlık Değer Atışı (-)/ Azalışı (+)			151.783	80.278	
Bağlı Ortaklık İktisabı (+)			6.911.877		
Bağlı Ortaklık Satış Kazancı		-3.130.115			
Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları(+)	0	983.897	-108.150	245.904	895.009
Maddi Duran Varlık Satış (Kârı) /Zararı	-467.236	-94.009	-3.153.012	-4.242.877	-614.654
Maddi Duran Varlık Değer düşüklüğü Karşılığındaki Değişim			418.616	-263.736	515.519
Yabancı Para Çevrim Farkları (+)	806.424				
Giderleştirilen Lisans Bedelleri	2.227.961	2.237.727	2.237.728	4.596.363	2.577.116
Faiz Gideri (+)	30.650.043	18.105.595	25.759.450	31.537.196	20.963.690
Faiz Geliri (-)	-7.223.722	-9.167.755	-18.005.620	-10.513.741	-6.517.795
İşletme Sermayesinde Değişiklikler Öncesi Faaliyet Kârı(+)	31.905.315	44.131.916	26.320.255	50.493.493	78.794.318
Ticari İşlemlerdeki ve Diğer Alacaklardaki Artış (-)	-17.092.714	-14.873.077	12.300.077	-22.042.608	15.883.644
Stoklardaki Azalış (+)	1.176.382	-550.834	-386.582	1.114.476	-41.377
Finansal Varlıklardaki Artış			-131.273	-265.926	1.130.874
Bloke Mevduatlardaki Değişim	-140.886	-3.234	-10.555.918	10.957.782	-3.257
Faiz Gelir Tahakkuklarındaki Değişim					68.601
Gerçeğe Uygun Değer Farkları Kâr/Zararı Yas. Fins. Var.	26.143				
Ticari Borçlardaki Azalış (-)	-31.807.382	-8.741.167	-14.309.928	11.313.485	-9.394.481
Verilen Sipariş Avanslarında Artış(+)/Azalış(-)	5.050.655	931.891	-1.610.111	-2.763.718	-1.540.791

Diğer Dönen Varlıklarda Artış (+)/Azalış (-)	9.605.464	-3.391.805	-1.483.057	997.308	5.860.919
Ödenen Vergiler (-)	-320.478	-1.418.989	-5.303.889	-806.985	-3.799.774
Kıdem Tazminatı Ödemeleri (-)	-359.095	-171.003	-223.379	-281.783	-803.842
İşletme Sermayesindeki Diğer Artış/Azalışlar (+)(-)	16.898.654	8.469.757	-1.195.484	79.054	
Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Net Nakit	785.919	25.155.723	3.420.711	48.794.579	85.670.428
Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımı					
Mali Duran Varlık Alımları Net (-)	0				
Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlık Alımları (-)	-18.376.952	-14.614.480	-50.791.094	-59.670.305	-126.783.587
Maddi Ve Maddi Olmayan Duran Varlık Çıkışlarından Nakit Girişi	16.158.701	14.141.646	7.933.410	22.915.623	29.509.881
Özkaynak Yöntemine göre Değerlenen Yatırımlardaki Değişim					-20.572.314
Finansal Varlık satışından Elde Edilen Nakit					
Konsolidasyon Kapsamından Çıkarılan Şirkete Ait Duran Varlıklar	6.972.436				
Uzun Vadeli Finansal Varlık Satışından Elde Edilen Nakit		20.000			
Bağlı Ortaklık İktisabı			-1.149.995		
Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit	-2.218.251	-452.834	-44.007.679	-36.754.682	-117.846.020
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akımları					
Sermaye Artırımı		62.997.924	1.518.748		
Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) / Azalış (-)	8.082.797	60.070.939	-74.053.788	-6.498.239	11.444.790
Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış (+) / Azalış (-)	-17.686.724	-48.324.345	39.769.023	14.160.218	-4.446.789
Diğer Finansal Yükümlülüklerdeki Değişim					50.140.829
Şirketin Kendi Hissesini Alması					-2.177.230
Ödenen Temettüler (-)	0		-438.585		
Sabit Kıymet Satış Karının Yenileme Fonuna Aktarımı				4.302.119	-3.581.021
Azınlık Payları İle Gerçekleştirilen İşlemler					-904.259
Emeklilik Paylarından Aktüeryal Kazanç ve Kayıplar					181.879
Konsolidasyon Kapsamının Değişmesinin Etkisi				8.692.198	18.848.253
Ödenen Faizler (Net)	-23.288.596	-9.256.924	-7.667.097	-21.023.455	-17.810.970
Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit	-9.603.927	65.487.594	-40.871.699	-367.159	55.060.557
Nakit Ve Nakit Benzerlerinde Meydana Gelen Net Artış	-11.036.259	90.190.483	-81.458.667	11.672.738	22.884.965
DÖNEM BAŞI NAKİT DEĞERLER	20.924.833	9.733.004	99.923.487	18.464.820	30.137.558
DÖNEM SONU KASA VE BANKALAR	9.888.575	99.923.487	18.464.820	30.137.558	53.022.523

EK – 2: A İŞLETMESİNİN 2009-2013 YILLARINA AİT BİLANÇOLARI

Dönem	**31.12.2009**	**31.12.2010**	**31.12.2011**	**31.12.2012**	**31.12.2013**
Raporlama Birimi	TL	TL	TL	TL	TL
VARLIKLAR					
DÖNEN VARLIKLAR	96.685.770	196.201.376	115.189.557	135.706.095	142.899.849
Nakit ve Benzerleri	9.888.575	100.401.376	29.411.895	30.148.265	53.098.574
Finansal Yatırımlar		772.268	751.758	1.417.406	287.742
Ticari Alacaklar	25.880.908	23.932.432	30.767.601	60.403.728	66.496.204
-İlişkili Taraf Harici Ticari Alacaklar			23.294.607	47.249.984	36.754.586
-İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar			7.472.994	13.153.744	29.741.618
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar					
Diğer Alacaklar	53.512.131	62.694.754	44.343.208	31.949.335	5.133.199
- İlişkili Taraflardan Harici Diğer Alacaklar	6.465.909	2.826.300	1.566.918	1.309.605	1.466.338
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	47.046.223	60.138.454	42.776.290	30.639.730	3.666.861
Stoklar	430.916	893.074	1.342.559	311.246	352.623
Canlı Varlıklar					
Peşin Ödenmiş Giderler					11.781.873
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar					157.540
Diğer Dönen Varlıklar	6.973.240	7.237.472	8.572.536	11.476.115	5.592.094
(Ara Toplam)	96.685.770	196.201.376	115.189.557	135.706.095	142.899.849
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar					
DURAN VARLIKLAR	295.402.155	283.964.660	316.966.177	344.477.972	430.680.750
Ticari Alacaklar	254.166	130.992	86.747	1.780.320	
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar					
Diğer Alacaklar	37.233.629				
Finansal Yatırımlar			480.000		
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar					21.355.079
Canlı Varlıklar					
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		2.337.476	2.637.476	32.822.014	35.342.014
Maddi Duran Varlıklar	257.730.192	238.570.483	269.357.516	269.035.339	345.355.133
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	184.168	93.977	38.641	2.657	846
Şerefiye					
Peşin Ödenmiş Giderler					26.274.712
Ertelenmiş Vergi Varlığı			1.395.102	1.767.834	2.352.966
Diğer Duran Varlıklar		42.831.732	42.970.695	39.069.808	
- İlişkili Taraflar		6.968.020	10.039.320	11.032.647	
- Diğer Duran Varlıklar		35.863.712	32.931.375	28.037.161	
TOPLAM VARLIKLAR	392.087.925	480.166.036	432.155.734	480.184.067	573.580.599

KAYNAKLAR					
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	169.359.925	227.812.793	148.369.038	155.558.434	155.012.361
Finansal Borçlar	102.218.135	162.289.073	88.255.610	81.757.371	93.202.161
Diğer Finansal Yükümlülükler					140.829
Ticari Borçlar	52.159.942	33.727.692	37.170.278	47.995.017	46.172.263
-İlişkili Taraf Harici Ticari Borçlar		33.285.969	32.500.617	23.692.917	24.490.926
-İlişkili Taraflara ticari borçlar		441.723	4.669.661	24.302.100	21.681.337
Diğer Borçlar	13.715.294	26.635.626	22.624.581	23.113.327	12.233.839
-İlişkili Taraf Harici Diğer Borçlar		24.272.056	20.466.259	20.231.258	5.944.224
-İlişkili Taraflara Diğer Borçlar		2.363.570	2.158.322	2.882.069	6.289.615
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar					
Devlet Teşvik ve Yardımları					
Ertelenmiş Gelirler					1.151.247
Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	1.203.955	5.090.822	21.789	1.214.795	
Borç Karşılıkları	60.000				
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	2.638	69.580	296.780	1.477.924	590.792
(Ara Toplam)	169.359.963	227.812.793	148.369.038	155.558.434	155.012.361
Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler					
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	101.980.707	53.500.385	92.671.289	107.963.395	153.699.790
Finansal Borçlar	93.558.459	45.234.114	85.003.137	99.163.355	94.716.566
Diğer Finansal Yükümlülükler					50.000.000
Ticari Borçlar					
Diğer Borçlar					
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar					
Devlet Teşvik ve Yardımları					
Borç Karşılıkları	4.430.761	5.474.658	5.366.508	5.612.412	8.983.224
Kıdem Tazminatı Karşılığı	774.616	1.605.889	2.301.644	3.187.628	2.388.299
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	3.216.871	1.185.724			
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler					
Ö Z K A Y N A K L A R	120.747.255	198.852.858	191.115.407	216.662.238	264.868.448
ANA ORTAKLIĞA AİT ÖZKAYNAKLAR	120.784.240	132.472.126	114.002.485	127.364.176	167.420.936
Ödenmiş Sermaye	59.000.000	110.000.000	110.000.000	110.000.000	110.000.000
Sermaye Düzeltmesi Farkları	159.930	40.861	40.861	40.861	40.861
Geri Alınmış Paylar (-)					-2.177.230
Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)					
Hisse Senedi İhraç Pirimleri	40.757.366				
Değer Artış Fonları					
Yabancı Para Çevrim Farkları	-432.606	-667.088	-2.429.291		
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	3.538.686	4.471.624	5.716.944	6.969.473	9.077.020
Geçmiş Yıllar Kâr/Zararları	10.709.679	4.218.406	16.409.914	11.034.561	23.213.095
Net Dönem Kârı/Zararı	7.051.186	14.408.323	-15.735.943	-680.719	27.518.136
AZINLIK PAYLARI	-36.985	66.380.732	77.112.922	89.298.062	97.447.512
TOPLAM KAYNAKLAR	392.087.925	480.166.036	432.155.734	480.184.067	573.580.599

EK – 3: A İŞLETMESİNİN 2009-2013 YILLARINA AİT GELİR TABLOLARI

Dönem	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Raporlama Birimi	TL	TL	TL	TL	TL
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Satış Gelirleri	220.022.435	223.323.609	249.329.323	310.907.921	333.452.574
Satışların Maliyeti (-)	-169.210.978	-179.269.152	-216.457.220	-261.783.528	-249.894.246
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kâr (Zarar)	50.811.457	44.054.457	32.872.103	49.124.393	83.558.328
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler					
Faiz, Ücret, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)					
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kâr (Zarar)					
BRÜT KÂR/ZARAR	50.811.457	44.054.457	32.872.103	49.124.393	83.558.328
Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)			-367.974	-3.021.856	-944.082
Genel Yönetim Giderleri (-)	-9.989.732	-12.945.116	-12.707.811	-25.271.271	-19.326.670
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)					
Diğer Faaliyet Gelirleri	2.142.466	1.765.920	5.830.207	9.664.587	
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-7.738.622	-5.373.506	-17.140.220	-2.452.125	
FAALİYET KÂRI/ZARARI	35.225.568	27.501.755	8.486.305	28.043.728	57.361.522
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Kâr/Zararlarındaki Paylar					782.765
Esas Faaliyet Dışı Finansal Gelirler	34.423.469	35.025.051	37.597.054	30.885.081	
Esas Faaliyet Dışı Finansal Giderler (-)	-60.715.519	-44.955.991	-54.013.634	-51.313.019	
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	8.933.518	17.570.815	-7.930.275	7.615.790	37.795.251
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gelir/Gideri	-1.765.993	-2.532.190	2.345.971	-1.983.104	-717.605
- Dönem Vergi Gelir/Gideri	-1.524.433	-5.305.856	-234.855	-1.999.991	-1.435.265
- Ertelenmiş Vergi Gelir/Gideri	-241.560	2.773.666	2.580.826	16.887	717.660
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	7.167.525	15.038.625	-5.584.304	5.632.686	37.077.646
DURDURULAN FAALİYETLER					
DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ SONRASI DÖNEM KÂRI/ZARARI	-947.020	294.832	-1.460.943		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	7.167.525	15.333.457	-7.045.247	5.632.686	37.077.646
Dönem Karı/Zararının Dağılımı					37.077.646
Azınlık Payları	116.339	925.134	8.690.696	6.313.405	9.559.510
Ana Ortaklık Payları	7.051.186	14.408.323	-15.735.943	-680.719	27.518.136
Hisse Başına Kazanç	0	0	0	0	
Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç					

Sürdürülen Faaliyetlerden Hisse Başına Kazanç					
Sürdürülen Faaliyetlerden Seyreltilmiş Hisse Başına Kazanç					
Kapsamlı Gelir Tablosu					
	Cari Dönem	**Cari Dönem**	**Cari Dönem**	**Cari Dönem**	**Cari Dönem**
Dönem	31.12.2009	31.12.2010	01.01.2011-31.12.2011	01.01.2012-31.12.2012	01.01.2012-31.12.2012
Raporlama Birimi	TL	TL	TL	TL	TL
DÖNEM KÂRI/ZARARI	7.167.525	15.333.457	-7.045.247	5.632.686	37.077.646
DİĞER KAPSAMLI GELİR					
Kâr ya da Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacaklar					145.606
Finansal Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim					
Duran Varlıklar Değer Artış Fonundaki Değişim					
Finansal Riskten Korunma Fonundaki Değişim					
Yabancı Para Çevrim Farklarındaki Değişim	806.425	-234.482	-1.762.203		
Emeklilik Planlarından Aktüeryal Kazanç ve Kayıplar					
Emeklilik Planlarından Aktüeryal Kazanç ve Kayıplara Ait Ertelenmiş Vergi Gideri / Geliri					-36.273
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Ortaklıkların Diğer Kapsamlı Gelirlerinden Paylar					
Diğer Kapsamlı Gelir Kalemlerine İlişkin Vergi Gelir/Giderleri					
DİĞER KAPSAMLI GELİR (VERGİ SONRASI)	806.425	-234.482	-1.762.203		145.606
TOPLAM KAPSAMLI GELİR	7.973.950	15.098.975	-8.807.450	5.632.686	37.223.252
Toplam Kapsamlı Gelirin Dağılımı					
Azınlık Payları	116.339	925.134	8.690.696	6.313.405	9.558.684
Ana Ortaklık Payları	7.857.611	14.173.841	-17.498.146	-680.719	27.664.568